Projecte de Convivència

Índex

Introducció 3
Marc Normatiu 4
Contextualització 6
Principis que orienten l'acció 8
Definició i conceptes claus 9
Objectius generals, específics i indicadors 27
Diagnosi i concreció dels nivells d'actuació 30
Indicadors 46
ANNEXOS 47
- ANNEX I: "RRI" 47
- ANNEX II: "Projecte sobre Coeducació" 54
- ANNEX III: Continguts per a l'elaboració del PdC 60
- ANNEX IV: "Protocol d'Absentisme" 123
- ANNEX VI: Mediació escolar 124
- ANNEX VII: "Protocols Gestió de Conflictes" 125

Introducció

Al present **PROJECTE DE CONVIVÈNCIA** s'especifiquen les accions que el nostre centre desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i a la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de conflictes.

El Departament d'Educació (2019) refereix que conviure significa viure plegats i en bona relació. Així doncs, per educar en la convivència, esdevé necessari posar l'accent en les relacions interpersonals, potenciant la confiança mútua a partir de la conversa, el diàleg i la reflexió.

L'escola és el reflex de la societat, i alhora, és un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixen uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat. *(Declaració de la Seu d'Urgell: 4t Congrés "Educació i Entorn. 2008).*

El Projecte de Convivència ha de respondre a les necessitats concretes de cada centre. Per aquest motiu, el Departament d'Educació posa a l'abast de tots els centres educatius una aplicació informàtica amb elements de diagnosi, orientacions i recursos per elaborar un projecte que respongui a la realitat del nostre centre, ***ESCOLA LUMEN***. *(Vegeu "Eina de sensibilització per a l'elaboració del projecte de convivència" - Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència – Setembre 2020).*

Les accions descrites en aquest document han sorgit arran de l'anàlisi significatiu de la realitat de la nostra escola i les necessitats concretes del centre. Les mateixes es concreten en tres àmbits d'intervenció: el centre, l'aula i l'entorn; tanmateix, les mesures que s'hi proposen, seran abordades des de tres nivells diferents: valors i actituds, resolució de conflictes i marc organitzatiu.

Marc Normatiu

A continuació s'especifiquen en ordre cronològic les normes jurídiques que regulen el present **Projecte de Convivència**.

- La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.
- El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de
  constituir una comissió de convivència.
- La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.
- El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.
- La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.
- El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centre educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.
- Acord GOV/79/2016, de 14 de juny, pel qual s'aprova el Protocol d'Actuació entre els departaments de treball, d'afers socials i famílies i d'ensenyament, de prevenció, detecció, notificació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu.

- La Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

Contextualització

L'escola Lumen és un centre concertat d'Educació Infantil i de Primària amb més de 50 anys d'història. Fundada al carrer Provença de Terrassa per José Rio Lorience l'any 1966 va donar resposta educativa a les famílies dels treballadors migrats majoritàriament andalusos del barri de Sant Pere Nord.

L'any 2000, canvia de titularitat i passa a ser propietat de l'escola Goya compartint el mateix Projecte Educatiu fins a l'any 2019.

Al curs 2019-20, l'escola es trasllada a nous espais propietat de "l'Associació Educativa Tramuntana" situats al carrer Tarragona 242, molt a prop del barri on es va fundar, amb la voluntat de continuar formant part de les famílies d'aquest barri. El nivell cultural i social de les famílies és mitjà, si bé per la situació actual, algunes famílies presenten més dificultats econòmiques per manca de feina.

Per altra banda, col·laborem activament amb el teixit associatiu i veïnal del nostre districte, i també de la ciutat.

Actualment compta amb una línia d'Educació Infantil i Primària, i des del curs 2019 - 2020 ofereix el servei de l'Escola Bressol, el Petit Príncep, amb més de 10 anys d'experiència.

Som un col·lectiu de professionals de l'educació que viu i dona forma a un Projecte Educatiu del qual tots ens en sentim molt compromesos.

El nostre Projecte Pedagògic garanteix una escola catalana, plural i oberta. Amb dedicació i un gran sentit educatiu, impartim educació de qualitat, i ens impliquem en els reptes d'innovació i tecnològics més enllà dels continguts.

El nostre tret més diferenciador és ser una escola trilingüe. L'anglès s'inicia al P-3 i fins a 5è i 6è de Primària on també s'ofereix l'alemany com a segona llengua estrangera. Pretenem aconseguir parlants plurilingües competents, per aquest motiu des del 2007, integrem dues àrees no lingüístiques amb llengua anglesa seguint la metodologia AICLE: Science i Art.

L'escola compta amb el Departament d'Orientació Psicopedagògica (DOP) que dona suport i acompanya els i les alumnes amb necessitats educatives d'aprenentatge,

acompanyant-los en el seu progres acadèmic i en el seu desenvolupament personal i emocional.

Convençuts que l'educació és molt més que les experiències d'aprenentatge viscudes a les aules, promovem una Escola que ofereixi oportunitats de créixer a tots els membres de la comunitat educativa, més enllà dels horaris escolars tradicionals i de les activitats purament acadèmiques. Al curs 2014 – 15, es va formar el grup impulsor per recollir les pràctiques i els recursos que s'estaven utilitzant a l'aula per treballar l'educació emocional i ens vam adherir al conjunt d'escoles que vam participar en la creació del projecte d'Educació Emocional del CRP Terrassa.

En aquest sentit, i d'acord amb la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Eductiu de centre, l'escola va constituir la ***comissió de convivència*** que té, entre les seves funcions, col·laborar en la planificació, l'aplicació i el seguiment del **Projecte de Convivència**.

Des del curs 2018, participem en formacions centrades en la coeducació (recollides a les Memòries del nostre Pla Anual) i que van suposar el nostre punt de partida per crear les nostres pròpies estratègies de centre per gestionar la convivència:

- *4020001402 Coeducació i Igualtat de Gènere*
- *4027141402 Convivència i mediació*
- 4023151402 *Sensibilització i formació pels referents de coeducació dels Consells Escolars*

L'Escola considera important que tots aquells que participin de l'ús de les instal·lacions coneguin aquest Projecte de Convivència, per tal de contribuir amb l'assoliment dels objectius del mateix i fomentar els valors de l'Escola Lumen.

Al curs 2020, l'escola col·labora amb la "*Fundació Prodis"* a través del programa *SIOAS*, que permet acollir al servei del menjador un monitor amb discapacitats diverses. Amb aquest projecte, l'escola vol contribuir a una societat més inclusiva inserint les persones d'aquests col·lectius en entorns ordinaris de treball.

PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ

*Els principis del present **PROJECTE DE CONVIVÈNCIA** resten regulats per les directius dictades pel Departament D'Ensenyament al document "Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència" – Setembre 2018*

Els principis d'actuació d'un **Projecte de Convivència** són:

- La participació i la coresponsabilitat de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn per tal d'aconseguir una actuació compartida i coherent, eficaç i eficient, fonamentada en una cultura dialògica i intercultural, basada en l'acord i la norma i concretada amb fermesa, rigor i afecte.
- L'actuació global i integral perquè amb mesures parcel·lades no s'aconsegueix un clima necessari per a la convivència. Cal un plantejament integral i coordinat de tota la comunitat educativa, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit a les actuacions i als processos.
- La descentralització perquè cal que les decisions siguin contextualitzades. Un projecte de convivència ha de respondre a una necessitat percebuda col·lectivament, ha de ser flexible i ha de ser fruit d'un procés d'aprenentatge dels diferents agents educatius d'un territori.
- La normalitat, per tal d'adoptar, sempre que sigui possible, les propostes clares, properes i més integradores.
- La millora constant de les actuacions, a fi de donar una resposta ajustada a les necessitats més greus i més urgents i establir els instruments i els indicadors que permetin anar ajustant les estratègies, les actuacions i els recursos per a la consecució dels objectius.

Definicions i conceptes clau

1.Valors i actituds

COEDUCACIÓ

Què és la coeducació?

La coeducació és l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de les nenes i els nens, i de les noies i els nois, independentment del seu sexe, orientació afectiva sexual, identitat o expressió de gènere, potenciant així la igualtat real d'oportunitats.

La coeducació cerca l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i el respecte de la diversitat de l'alumnat.

Introducció

La coeducació proporciona, tant a l'alumnat com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere i transformar-les en relacions més justes i plurals.

Aquesta acció educativa requereix un canvi de mirada que permeti revisar l'enfocament dels continguts, el mètodes d'ensenyament i també els aspectes organitzatius. Caldrà dissenyar intervencions socioeducatives que sensibilitzin tota la comunitat educativa per tal que es prengui consciència dels elements que generen desigualtats per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual i, per tant, esdevinguin agents de transformació.

Una bona acció educadora, tant en l'àmbit de centre com d'aula i entorn, és fonamental per prevenir la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, d'identitat o expressió de gènere, per reduir conductes de risc i per facilitar la detecció prematura de relacions abusives.

NORMATIVA

EDUCACIÓ INTERCULTURAL

Què és l'educació intercultural?

L'Educació intercultural és una resposta pedagògica a l'exigència de preparar a la ciutadania perquè pugui desenvolupar-se en una societat plural i democràtica. Té com a finalitat última la igualtat en drets, deures i oportunitats de totes les persones i el dret a la diferència en un marc de valors convivencials compartits, tot promovent espais de relació i inclusió. Així mateix, promou l'ús de la llengua catalana en un marc plurilingüe com un element de cohesió i igualtat d'oportunitats.

Introducció

Les societats actuals es caracteritzen per una alta complexitat i pluralisme. De la bona gestió d'aquesta pluralitat en depèn, en part, el grau de cohesió i inclusió.

L'educació per a la convivència s'ha de basar en les relacions de confiança i reconeixement mutu. No és suficient partir d'un context de tolerància, ja que aquest concepte no implica necessàriament reconèixer i valorar a l'altre, ni tampoc obre la porta a una construcció compartida basada en el diàleg i la convivència.

A Catalunya, on les onades migratòries s'han produït en els darrers 15 anys s'ha anat teixint un model intercultural que vol construir un futur compartit i cohesionat. Ser ciutadans d'una societat multicultural requereix una nova manera d'entendre el món i unes competències per viure-hi.

Els tres eixos bàsics sobre els quals s'ha de basar aquest model intercultural són:

La igualtat d'oportunitats, tant en l'accés com en el procés, i les altes expectatives de tos els alumnes el que anomenaríem **equitat**. En aquest sentit, cal recordar que l'educació ha estat i ha de seguir sent el principal element d'ascensió social.

El reconeixement i valor de la diferència com una forma d'igualar-nos en dignitat, però també de créixer i conviure sumant des de les singularitats que tots tenim. Només és possible generar vincles i filiacions, si partim de reconeixent-nos com a iguals quant a drets i obligacions, com a persones que formem part d'un projecte comú.

En aquest sentit és necessari promoure un currículum intercultural que proporcioni aquelles habilitats i capacitats que ens permeti viure i conviure en una societat plural. També cal que acompanyem bé el nostre alumnat en la construcció de la seva pròpia singularitat o identitat, una identitat de pertinença múltiple amb arrels i sentit de pertinença al territori, combinant diferents elements culturals i lingüístics, capaços d'adoptar criteris que ajudin a prendre decisions i a gestionar complexitats, evitant així futurs replegaments identitats o radicalitzacions.

Promovent un marc de valors i elements compartits que configurin també una identitat col·lectiva. En aquest sentit cal remarcar allò que ens fa més iguals que diferents i promoure els valors i drets propis d'una societat democràtica. Així mateix hem d'entendre la llengua catalana no només com un element d'igualtat d'oportunitats sinó també com un element de cohesió.

Aquests eixos han de tenir com a base la interrelació i en han de conduir a un espai de convivència i cohesió entesa com el procés d'incorporació del conjunt de grups socials o culturals en una societat, des d'una perspectiva inclusiva. Les relacions inclusives comporten un conjunt d'actituds i actuacions que afecten i impliquen per igual a autòctons i nouvinguts.

NORMATIVA

EDUCACIÓ PER A LA PAU

Què és l'educació per la pau?

L'educació per la pau té com a objectiu una cultura de pau i no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i millorar la vida de totes les persones.

Si considerem la pau n només com a no-violència, no-guerra, sinó com un estat de convivència en què les persones puguin establir entre elles relacions d'harmonia, bo i formant societats lliures i equitatives, l'educació per a la pau està conformada pe tots els valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que acaben construint la pau, que esdevé una valor ètic social per ella mateixa.

Introducció

L'articulació de la vida en comú, en pau i harmonia, requereix formació individual i col·lectiva, de l'evolució professional i la posada en pràctica d'accions concretes com a ciutadans i ciutadanes que formem part d'un món complex i globalitzat.

La convivència és el valor primordial de tota societat desenvolupada que conrea la pau, és a dir, d'aquella societat que assumeix el conflicte com a oportunitat i utilitza el diàleg per resoldre les qüestions que es poden platejar quotidianament. Ara mateix és un dels objectius més valuosos en un món on les distàncies s'escurcen, però els desequilibris tendeixen a augmentar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en el seu article 2 sobre Principis rectors del sistema educatiu, estableix que el sistema educatiu, en el marc dels valors definits per la Constitució i per l'Estatut, es regeix, entre altres, ple principi general del foment de la pau i el respecte dels drets humans.

Així doncs, és imprescindible que els currículums de les diferents etapes incloguis transversalment i, a l'hora explicitin, els continguts propis de l'Educació per a la Pau, entenent-la com aquella que té la pau com a objectiu a l'hora que educa en favor o en pro de la pau, per tal de contribuir a la construcció d'una societat fonamentada en els valors propis d'una cultura de la pau.

NORMATIVA

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL

Què és l'educació socioemocional?

Entenem per educació socioemocional la que permet capacitar de conèixer re conèixer les pròpies emocions i les dels altres, i saber expressar-les, utilitzar-les i gestionar-les de manera positiva. Això permet adquirir unes adequades actituds personals que ajudaran a establir i mantenir bones relacions amb els altres i a viure en societat. L'educació socioemocional ha de facilitar també el treball cooperatiu i la gestió positiva dels conflictes, de tal manera que es contribueixi a generar un bon clima de convivència.

En aquest sentit, un ambient relacional positiu, amb vincles de confiança suport, pot facilitar que l'aprenentatge sigui més significatiu, interessant i engrescador i, conseqüentment, l'èxit educatiu de tots els nens i les nenes.

Introducció

L'educació socioemocional pretén potenciar el desenvolupament de les competències socioemocional com a element essencial per a la formació integral dels alumnes. Segon Rafael Bisquerra, les competències socioemocionals es poden estructurar en **cinc grans blocs:**

Consciència emocional: implica percebre els propis sentiments i emocions, ser capaç d'identificar-los i de posar-los nom (por, enuig, alegria…).

Regulació emocional: permet gestionar les emocions de manera apropiada, tant per prevenir estats emocionals negatius (l'ansietat, l'estrès, la depressió…) com per generar emocions positives (l'alegria, l'amor, l'humor…). Requereix de l'autocontrol de les emocions (impulsivitat, ira, violència...)

Autonomia emocional: facilita l'autogestió personal, en la qual intervenen diversos elements com l'autoestima, l'autoconeixement, la capacitat de demanar ajuda, la resiliència o l'autoeficàcia emocional, entesa com la capacitat de generar les emocions desitjades.

Competència social: comporta mantenir bones relacions amb altres persones, el que implica dominar les habilitats socials bàsiques (saber disculpar-se, dir no…) i disposar de capacitat per a la comunicació efectiva, amb actituds prosocials i de cooperació. L'assertivitat, entesa com la capacitat de saber defensar les pròpies idees acceptant i respectant alhora les dels altres, és també una habilitat important per desenvolupar la competència social.

Competències per a la vida i el benestar: ens permeten organitzar la nostra vida de forma sana i equilibrada, facilitant-nos experiències de satisfacció o benestar.

Algunes d'aquestes competències són la capacitat de fixar-se objectius realistes, prendre decisions de manera operativa, exercir la ciutadania de forma compromesa i solidària, gaudir del propi benestar i transmetre'l als qui ens envolten, etc.

L'objectiu de l'adquisició de les competències socioemocionals és la pressa de consciència d'un mateix i la millora de les condicions de les relacions interpersonals i, per tant, de la convivència dins els centres educatius.

Disposar de mecanismes per millorar les competències socioemocionals dels alumnes, com per exemple l'empatia per ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre o bé l'assertivitat per fer front a la pressió de grup, els ajudarà a conviure positivament i a gestionar els conflictes en un marc de respecte i de valors democràtics. També pot facilitar la prevenció de l'assetjament, de conductes violentes o de la pertinença a grups de risc.

NORMATIVA

EDUCAR EN EL RESPECTE

Què entenem per respecte?

Entenem per respecte l'actitud de reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar, i constitueix el principi bàsic per viure i conviure en societat. La manca de respecte pot generar conflictes en tots els àmbits: personal, familiar, escolar, etc.

Introducció

En les relacions humanes, el respecte es manifesta en una forma de mirar i de tractar els altres. La persona respectuosa és atenta i s'apropa als altres, però mantenint una certa distància, sense envair-la.

En aquest sentit, el respecte es troba a les antípodes de la indiferència (la distància absoluta) i de la violència (la manca total de distància).

En una societat diversa, rica i intercultural, cal advocar pel diàleg com a forma bàsica de respecte. El diàleg autèntic es fonamenta en una actitud d'interès envers l'altre i tot allò que ens

pot aportar. Tot i la seva importància, malauradament, sovint trobem actituds ben diferents al carrer, als mitjans de comunicació o als entorns escolars, com la manca de diàleg, crits, insults, indiferència...
Des de l'escola oferim models positius tenint el respecte com a component transversal de totes les activitats. Per fer possible una bona convivència, és necessari potenciar el respecte cap a un mateix, cap als altres i cap al medi on vivim.
Respectar-se un mateix és atendre i satisfer les pròpies necessitats, conèixer i valorar les pròpies qualitats i valors, i acceptar els errors. Només aprenent a respectar-se un mateix es pot respectar, valorar i acceptar les diferències i els errors dels altres.
Des de l'escola es promou entre l'alumnat que el respecte a un mateix no ha de dependre de l'opinió o el reconeixement dels altres.
Una bona autoestima permet a l'alumnat ser positiu, tenir confiança en si mateix i en els altres, la qual cosa facilita els aprenentatges, les relacions socials i proporciona benestar.

Educar en el respecte suposa l'acceptació i el reconeixement de les altres persones, dels seus drets i la seva forma de pensar.
L'escola estableix unes normes clares que garanteixin el respecte entre tots els membres de la comunitat escolar (recollides al RRI).
També es garanteix l'expressió de les opinions i creences en un marc de llibertat i respecte, evitant qualsevol tipus de discriminació per motius de discapacitat física o psíquica, origen ètnic, racial o nacional, sexe, identitat de gènere o orientació afectivosexual. Cal una atenció especial al reconeixement i el respecte que els alumnes han de tenir cap als professors i les famílies.

Finalment, l'escola fomenta el valor del respecte envers el món: ensenyar l'alumnat a valorar i tenir cura del seu entorn més proper, la natura i el medi ambient. Per a tal fil, impliquem l'alumnat en la cura dels materials (llibres, estris, agenda, etc.) i de l'espai comuns, tant del centre (aules, passadissos, menjador, pati, guixetes, mobiliari, projectors equips de so i àudio, ordinadors, etc.) com de l'entorn (places, carrers, parc...)
De la mateixa manera potenciem la sostenibilitat, en el sentit de proveir el millor possible l'avui sense posar en perill els recursos del demà, i el respecte al medi ambient desenvolupament programes (com per exemple Escoles Verdes i XEST) i projectes com la reutilització de materials escolars: llibres de reutilització, reciclatge de materials : tallers de paper reciclat, projecte APILO, la reducció del consum energètic a través de la geotèrmia.
En el marc del Projecte de Convivència, el respecte entre els diversos membres de la comunitat educativa constitueix un valor fonamental per tal d'aconseguir un bon clima de centre i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

NORMATIVA

EDUCACIÓ EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

Què entenem per gestió positiva del conflictes?

Definim el conflicte con una situació en la qual dues o més persones estan en desacord perquè els seus interessos són incompatibles o bé els perceben així. L'educació en la gestió positiva dels conflictes té com a objectiu primordial proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo

de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant els factors violent. La mediació és un procés de gestió positiva de conflictes.

Introducció

Parteix del fet que, quan es produeix un conflicte, no es tracta de guanyar o perdre, sinó d'intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu entre les dues parts amb l'ajuda d'un tercer.

Des de l'àmbit educatiu dotem els alumnes d'eines preventives i de gestió davant el conflicte, és a dir, proporcionar-los habilitats i estratègies que els permetin evitar, si és possible, l'aparició de conductes o situacions violentes. Aquest procés educatiu té una vessant individual i una de grupal.

A nivell individual, l'objectiu és el desenvolupament de les competències necessàries per gestionar els conflictes positivament, de manera autònoma i responsable. A nivell grupal, es promou la cohesió del grup, la comunicació, la presa de decisions de manera consensuada i el treball cooperatiu per tal de potenciar un clima que faciliti les relacions interpersonals.

En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives, el conflicte persisteixi, pot ser necessari posar en marxa estratègies d'intervenció en què participin terceres persones que creïn un espai i un clima adequats i que facilitin la comunicació.

Hi ha diferents formes d'intervenció de tercers:

- La negociació formal cooperativa o facilitació.
- L'arbitratge.
- La mediació.

En la facilitació, la tercera part ajuda les persones involucrades afavorint la comunicació o, fins i tot, fent possible la reunió.
L'arbitratge és una forma d'intervenció en la qual la figura del tercer té més pes atès que és ell qui, després d'escoltar les dues parts, pren la decisió que hauran de dur a terme les dues parts.
En el cas de la mediació, les parts exposen el conflicte i proposen la solució i la persona o persones mediadores s'ocupen principalment d'afavorir i equilibrar la comunicació vetllant pel correcte desenvolupament del procés i de les relacions de respecte i cooperació entre les parts implicades.

La mediació es percep com una eina de gestió positiva dels conflictes, però també com una cultura de centre. La cultura de mediació promou els canvis necessaris perquè cada persona afronti els conflictes convertint-se en part de la solució.

D'aquesta manera es promou l'enfortiment personal i la capacitat d'aprofitar els conflictes per transformar la realitat, partint de la responsabilització de les parts afectades i de la gestió democràtica de la convivència.

D'altra banda, cal introduir un nou enfocament en relació a la gestió positiva dels conflictes en l'àmbit escolar que contempli, a més de la mediació, programes de justícia restaurativa. En aquest sentit, les pràctiques restauratives són eines que pretenen millorar la convivència a través de la creació de vincles, de fer comunitat i abordar el conflicte des de la reparació del dany i el restabliment de les relacions personals.

Aquestes pràctiques parteixen del principi que "*els éssers humans tenen més probabilitat de fer canvis positius en el seu comportament quan les coses van amb ells, en lloc de fer-les a ells o per a ells".* En aquest sentit les pràctiques restauratives promouen la participació de tot l'alumnat implicat, ja sigui directament o indirectament, en processos que els permeten responsabilitzar-se de les seves accions i comprometre's en les solucions.

NORMATIVA

EDUCACIÓ EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

Què entenem per esforç i responsabilitat?

L'esforç és la capacitat que tenim de treballar durant un temps continuat per aconseguir uns objectius determinats.

En l'àmbit escolar, l'esforç constitueix la base fonamental perquè l'alumnat obtingui un major rendiment. El valor de l'esforç els ajudarà a ampliar al màxim les capacitats que porten dins per obtenir uns millors resultats. També els permetrà vèncer i superar els obstacles en els diferents àmbits de la seva vida.
Entenem per responsabilitat la capacitat de dur a terme els compromisos adquirits i d'assumir les conseqüències dels propis actes. En l'àmbit escolar, es tractaria doncs d'aconseguir que l'alumnat es comprometi en el seu propi procés d'aprenentatge, és a dir, que sabés quins són els seus deures i dur-los a terme de la forma més autònoma possible.

Introducció

Sovint, els infants i joves, influïts pels mitjans de comunicació, pensen que l'èxit es pot aconseguir de forma fàcil i ràpida, a partir de la sort o d'altres circumstàncies.

Aquesta idea de vegades es reforça per part d'algunes famílies que, amb una actitud excessivament paternalista, faciliten que els infants tinguin allò que volen sense massa esforç i evitant-los el fracàs.

Des de l'escola, cal que contrarestem aquesta falsa idea de l'èxit fàcil i continuem incidint en el fet que les fites o objectius només es poden assolir a partir de l'esforç, la responsabilitat i la capacitat de superació.

Dins l'entorn escolar, l'esforç i la responsabilitat s'han de concretar en el compromís de l'alumnat amb el seu propi procés d'aprenentatge. En aquest sentit, la responsabilitat comporta establir uns objectius, comprometre's i esforçar-se per tal d'assolir-los.
També hauria d'implicar les famílies en la consolidació de l'hàbit d'estudi, tant a l'escola com a casa, així com el fet d'aprendre a compaginar el temps d'oci amb el de les obligacions.
Cal tenir en compte que l'esforç és el resultat d'un procés en el qual també intervé la motivació perquè l'alumnat assoleixi els seus objectius. Conèixer els seus interessos i despertar la seva motivació facilitarà aquest procés.

L'esforç no sempre és garantia d'èxit, les diferents capacitats i habilitats que puguin tenir el nostres alumnes també són factors decisius.

Per aquest motiu, cal ajudar l'alumnat perquè conegui i assumeixi les pròpies limitacions i tolerin la frustració quan no assoleixin les seves fites. A més, els resultats de l'esforç no sempre són visibles a curt termini i cal engrescar-los perquè siguin constants. És important també fer veure a les famílies la importància de l'esforç i la responsabilitat com un mitjà per aconseguir l'assolim ent en general de qualsevol objectiu i en concret dels escolars.
D'altra banda, en l'àmbit social, cal prendre consciencia que tots plegats formem part d'una societat que promulga una sèrie de drets, però que també exigeix el compliment d'un seguit de deures i responsabilitats.

En aquest sentit, en l'escola s'incideix en la necessitat d'implicar l'alumnat en el món en què viuen, de convertir-los en ciutadans actius i compromesos.

Experiències com el voluntariat constitueix un bon instrument per promoure aquests hàbits i capacitats pròpies de la competència social i ciutadana.

NORMATIVA

INCLUSIÓ

Què és l'educació inclusiva?

L'educació inclusiva és aquella que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independent de les seves característiques, necessitats o discapacitats, i l'oportunitat de créixer i aprendre conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

Introducció

L'educació inclusiva és juntament amb la cohesió social un dels principis fonamentals del sistema eductiu català. La inclusió suposa una millora evolutiva respecte a la idea d'integració.

Quan es parla d'integració es pretén facilitar a l'alumnat els suports necessari perquè pugui participar en el programa del centre educatiu. Es posa l'accent, doncs, en l'adaptació de l'alumnat al centre i a l'entorn.
La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les. Un model d'escola inclusiva és el requisit previ i indispensable per a la construcció d'una societat inclusiva.

D'acord amb el document *"De l'escola inclusiva al sistema inclusiu"* publicat pel *Departament d'Ensenyament el 2015,* parlar d'una educació inclusiva implica concretar els següents principis:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne/a pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.

- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit. La participació i la corresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.
- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

En aquest context es defineix l'atenció educativa a l'alumnat com el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes, amb finalitat que avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, tot afavorint el seu desenvolupament personal i social, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

El sistema educatiu inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes i es fixa de forma especial en aquells alumnes amb un risc més gran de marginació o d'exclusió, fet que implica establir un seguiment i una actuació específics de la seva presència, participació i èxit.

La inclusió, més enllà de la provisió de serveis, comporta un canvi en les expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats de l'alumnat.

Les mesures i els suports per a l'atenció educativa dels alumnes han de preveure el grau d'intensitat que correspongui: mesures i suports universals (adreçats a tos els alumnes), addicionals (per als alumnes que tenen circumstàncies personals singulars o de vulnerabilitat) i intensius (actuacions extraordinàries adaptades a la singularitat dels alumnes amb necessitats educatives especials).
L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social. És un valuós instrument per afrontar un dels reptes de les societats del segle XXI: avançar, col·lectivament, en la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, sense discriminacions per raons d'origen, de sexe o capacitat, des del respecte a l'heterogeneïtat, la coeducació, l'interculturalisme i la relativitat i interactivitat de les necessitats educatives, entre altres principis *(Efrem Carbonell 2017*).

NORMATIVA

2.Resolució de conflictes

EDUCAR EN LA GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES

Què entenem per conflictes lleus?

Els conflictes lleus són un conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre. Es tracta, majoritàriament, de conductes disruptives a l'aula i situacions de conflicte interpersonal. Són considerades conductes contràries a la convivència a totes les tipificades per l'article 37.1 de la Llei d'Educació, quan no siguin de caràcter greu, i també les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat.

Els conflictes lleus són font de malestar i dificulten el dia a dia en el centre. Són conductes a les quals, sovint, cal dedicar molt de temps i d'esforços i que tenen efectes negatius sobre el clima relacional i sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge.
Moltes d'aquestes conductes disruptives es poden evitar o minimitzar plantejant estratègies de gestió eficaç d'aula que inclouen, entre altres, la diversificació de metodologies, el treball en equip, el treball per projectes, les programacions multinivell, etc.
Així mateix, l'adquisició d'estratègies proactives possibilita que l'alumnat sigui competent per resoldre el conflicte en la seva fase inicial. En aquest sentit, el tema *Educar en la Gestió positiva dels conflictes* del Departament d'Educació té com a objectiu principal proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant els elements violents.
Aquet procés educatiu té una vessant individual i una de grupal.

A nivell individual, l'objectiu serà el desenvolupament de les competències necessàries per gestionar el conflictes positivament, de manera autònoma i responsable.

A nivell grupal, caldrà promoure la cohesió de grup, la comunicació, la presa de decisions de manera consensuada i el treball cooperatiu per tal de potenciar un clima que faciliti les relacions interpersonals.

En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives tant a nivell individual com grupal, el conflicte es produeixi o persisteixi, caldrà posar en marxa estratègies d'intervenció. En aquest sentit, les *Normes d'organització i funcionament de centre NOFC* recullen quines són les conductes considerades faltes lleus i determinar les mesures correctores i sancionadores oportunes. Aquestes tenen un caràcter reparador i restauratiu i, sempre que sigui concordant, poden incloure alguna activitat d'utilitat social per al centre o l'entorn.

D'altra banda, les mesures correctores i sancionadores han de contribuir al procés educatiu dels alumnes de manera que es vetlli per la protecció dels drets dels afectats i s'asseguri el compliment dels seus deures, es garanteixi la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i professorat, i s'emprin mecanismes de mediació sempre que sigui pertinent.
En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives, el conflicte persisteixi, pot ser necessari posar en marxa estratègies d'intervenció en què participin terceres persones que creïn un espai i un clima adequats que facilitin la comunicació.

Hi ha diferents formes d'intervenció de tercers. La negociació formal cooperativa o facilitació, l'arbitratge i la mediació. En la facilitació, la tercera part ajuda les persones involucrades afavorint la comunicació o, fins i tot, fent possible la reunió. L'arbitratge és una forma d'intervenció en la qual la figura del tercer té més pes atès que és ell qui, després d'escoltar les dues parts, pren la decisió que hauran de dur a terme les dues parts.

En el cas de la mediació, les parts exposen el conflicte i proposen la solució i la persona o persones mediadores s'ocupen principalment d'afavorir i equilibrar la comunicació vetllant pel correcte desenvolupament del procés i de les relacions de respecte i cooperació entre les parts.

NORMATIVA

CONFLICTES GREUS

Què entenem per conflictes greus?

Els conflictes greus són aquelles conductes tipificades en l'article de la Llei 12/2009, del juliol, d'educació; entre d'altres, indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, etc.

Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats.

Introducció

Els conflictes greus perjudiquen notablement la convivència del centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angoixa. Poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa i es poden produir en el propi centre o en el seu entorn immediat.

A més de les conductes gres esmentades amb anterioritat, també cal considerar els casos protagonitzats per agents externs però relacionats d'alguna manera amb el centre, com són les lesiones i baralles amb armes blanques, les amenaces i agressions per part de grups juvenils violents, el tràfic de drogues, l'evidència de maltractaments físics i psicològics, l'abús sexual, el vandalisme i els robatoris importants.

Les normes d'organització i funcionament del centre, tal com indica *l'article 24 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, han d'establir les mesures correctores i sancionadores que s'aplicaran davant les faltes o irregularitats comeses pels alumnes, que s'han d'inscriure en el marc de l'acció educativa i han de tenir com a finalitat contribuir a la millora del seu procés educatiu.*
Per tal de donar resposta a situacions greument contràries a la convivència com l'assetjament, el ciberassetjament, les conductes d'odi i discriminació, la radicalització extremista i els maltractaments i abusos sexuals en l'àmbit educatiu, el Departament d'Ensenyament ha elaborat protocols específics de prevenció, detecció i intervenció que ofereixen un circuit sistematitzat, orientacions i recursos per actuar de manera coordinada i eficaç, garantint la seguretat de tots els membres de la comunitat escolar.

Cal destacar la importància de, a més de tenir en compte l'edat de l'alumnat, defugir de la improvisació per poder treballar coordinadament amb els professionals del centre i amb els agents educatius de l'entorn.
Aquest protocols recullen que davant d'un conflicte greu, a més de la sanció corresponent, cal tenir en compte la possibilitat d'utilitzar mesures de reparació o de reconciliació per tal de restablir la confiança entre les persones, la comunitat, entre d'altres, la mediació escolar, o la realització d'activitats d'utilitat social per al centre educatiu o per a la comunitat, així com el disseny d'una intervenció educativa que doni suport a les parts implicades en el conflicte, les seves famílies i el grup classe.
D'acord amb la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació dels Projecte de Convivència en els centre educatiu dins el marc del Projecte Educatiu de centre, els centres educatiu del Servei d'Educació de Catalunya han d'incloure en el se projecte de convivència la concreció dels protocols per a la millora de la convivència.

ABSENTISME

Què és l'absentisme?

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.

Introducció

El terme absentisme s'utilitza per expressar diferents situacions de ruptura escolar. Així, se sol emprar també per indicar situacions de desescolarització o abandonament escolar. És per això que cal aclarir aquests conceptes:

a. **No-escolarització:** Fa referència al fet que els progenitors, els titulars de la tutela o els guardadors d'un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria no gestionin la plaça escolar corresponent sense una causa que ho justifiqui.

b. **Abandó escolar**: Implica el cessament indefinit de l'assistència a la plaça escolar corresponent per l'infant o l'adolescent en període d'escolarització obligatòria. L'abandonament suposa una ruptura definitiva amb l'escola i els alumnes esdevenen desconeguts per a l'escola tot i estar-hi matriculats.

c. **Desescolarització**: Fa referència a aquell alumnat que deixa d'estar matriculat en un centre educatiu. Mentre que la no-escolarització sol produir-se en les primeres edats, l'abandó escolar i la desescolarització són problemàtiques més presents entre els 12 i els 16 anys.

L'absentisme té un gran ventall, des del puntual fins al crònic. L'escola, amb la xarxa del seu entorn (OME, Serveis Socials, Edaia,...), té en compte els diferents graus i tipus a l'hora de dissenyar protocols d'actuació.

Pel que fa a les causes, en alguns casos, l'absentisme pot expressar una actitud d'estranyament i desmotivació davant l'escola però també pot ser una forma de transgressió de les normes o de desvinculació enfront de la cultura escolar. En qualsevol cas, cal tenir en compte els factors de risc que poden afavorir l'aparició de casos d'absentisme i abandó escolar ja siguin de caràcter personal, familiar, contextual, curricular, etc. i que, a vegades, pot ser resultat d'una combinació d'aquests factors.

Malgrat això, les respostes davant l'absentisme no poden focalitzar-se en l'alumne/a absentista com a problema sinó en l'entorn en què es produeix, incidint i analitzant les causes de l'absentisme més enllà de les intervencions normatives i reactives que poden acabar cronificant-lo.

Els centres educatius, en el marc de la comissió de convivència, establiran un espai de coordinació per al tractament de l'absentisme escolar on participaran professionals externs del centre.

Els plans integrals d'intervenció s'han de situar i entendre en el marc d'una escola inclusiva, acollidora i oberta, lligats a projectes de millora d'estratègies metodològiques i organitzatives adreçades a facilitar la reincorporació de l'alumnat a l'aula.

Podeu trobar el Protocol de gestió d'Absentisme de la nostra escola a l'ANNEX IV

3.Organització de centre

ACOLLIDA

Què entenem per acollida?

L'acollida és el conjunt sistemàtic d'actituds i actuacions que el centre educatiu posa en funcionament per acompanyar els nous membres de la comunitat escolar, o els que s'incorporen després de processos d'absència en la vida i la cultura del centre i, alhora fer-los partícips dels projectes que s'hi desenvolupen.

El Pla d'Acollida del centre defineix els procediments a seguir durant l'arribada de nous membres de la comunitat escolar (alumnes, professorat i famílies, PAS, etc.) i estableix una estructura organitzativa que permeti plantejar l'acollida com un procés gradual i seqüenciat en el temps, no quedant restringida a un primer contacte o trobada inicial.

Els processos d'acollida mereixen una atenció especial dins el projecte de convivència de centre perquè, com a primer moment de socialització, poden esdevenir un element clau per a la creació de vincles, per establir un bon clima relacional i per afavorir la implicació en el centre de tots els seus membres.
En aquest sentit l'acollida no ha de ser entesa com un fet puntual, sinó com un procés continu al llarg de tota la vida escolar. Aquests processos van adreçats a l'alumnat i les famílies, al professorat i personal de l'administració i serveis que s'incorpora al centre i a d'altres professionals que hi puguin intervenir, fent una atenció especial a les persones més vulnerables de qualsevol d'aquests col·lectius.
És imprescindible tenir en compte l'aspecte emocional de l'acollida inicial, especialment en el cas de l'alumnat nouvingut i de les seves famílies i dels alumnes amb necessitats educatives tant especials com específiques, per tal de facilitar l'arribada a un entorn de relació i d'aprenentatge nou i promoure l'establiment de vincles que facilitaran el procés d'adaptació al nou entorn educatiu.

D'altra banda, l'acollida a les famílies pot marcar la seva futura participació i implicació amb el centre. Perquè les famílies participin del projecte educatiu del centre, cal que el puguin sentir-lo com a propi i ser-ne part activa des d'un primer moment.
En aquest sentit, el centre preveu en el seu Pla d'Acollida actuacions específiques per a l'acollida de les famílies. A més a més, l'acollida també ha de contemplar mesures en la reincorporació després de llargs processos d'absència dels alumnes.
Per aquest motiu, cal fer un seguiment i acompanyament individualitzat de l'alumnat que es reincorpora al centre i establir les mesures educatives i els compromisos necessaris entre la família, el centre i l'alumne per garantir una correcta adaptació.
Una bona acollida ha d'afavorir i permetre compartir què es fa en el centre, per què es fa i de quina manera, com i quan poden participar les famílies en tot el procés. A més, és un bon moment per conèixer i compartir les expectatives, necessitats, responsabilitats... d'ambdues parts i iniciar els primers compromisos, que poden quedar recollits en la carta de compromís educatiu.

ESTRUCTURA I GESTIÓ DELS RECURSOS

Què entenem per estructura i gestió de recursos?

Per tal de garantir un bon clima de centre són necessàries una estructura i una gestió de recursos que el facilitin. Entenem per estructura de centre l'organització que afavoreix la planificació, coordinació i seguiment de les activitats previstes per a la consecució de determinats objectius.

Aquesta estructura de centre ha de facilitar la participació i la presa de decisions de tota comunicació escolar.

Entenem per gestió de recursos la implementació eficient i eficaç dels recursos humans i materials de centre educatiu orientats a assolir uns objectius determinats.

Introducció

La comunitat escolar és un organisme viu i dinàmic que cal invitar a participar i implicar-se en un projecte comú. Per a tal fi, cal disposar d'òrgans de gestió i participació (consell escolar i comissions mixtes, titularitat, APA,...) on estan representats els diversos sectors de la comunitat.

Aquests òrgans poden facilitar la relació entre el professorat, els alumnes o les famílies i la seva implicació en la vida del centre i això pot incidir directament en el clima de convivència. En aquest sentit i d'acord amb la Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Eductiu de centre, els centres educatius han de constituir una comissió de convivència que tindrà entre les seves funcions col·laborar en la planificació, l'aplicació i el seguiment del Projecte de Convivència.

Per aconseguir una estructura organitzativa eficient, cal una delimitació clara de tasques i funcions i una periodicitat de les reunions. Pel que fa a la gestió de recursos, cal considerar:

La gestió de recursos humans i materials, és a dir, l'organització i la gestió de persones (alumnat, docents, famílies i altres professionals), com s'agrupen, quines funcions duen a terme i com es relacionen i la gestió dels materials. En aquest sentit són especialment rellevants aspectes com l'assignació de tutories significativament complexes a professorat novell o no estable, l'excessiu nombre de professors per equip docent o una deficient planificació i organització dels recursos materials poden dificultar el seguiment de l'alumnat així com el seu procés d'aprenentatge en el centre educatiu amb repercussions negatives en el clima convivencial del centre, la gestió del temps i l'espai, és a dir, l'organització i la gestió del temps com a recurs funcional que es concreta bàsicament en l'horari i el calendari i la dels espais "propis", compartits, específics, etc.

En aquest sentit, és important tenir en compte aspectes la concentració d'una matèria en una mateixa franja horària (última hora del dia) o la distribució dels cursos més complexos en determinades zones del centre que són factors que poden dificultar la convivència i el procés d'aprenentatge, la gestió del coneixement i lideratge, és a dir, el conjunt de metodologies, pràctiques i tecnologies que faciliten la generació i intercanvi de coneixement entre els membres de la comunitat escolar i educativa així com el desenvolupament de les competències necessàries per a compartir-lo i utilitzar-lo de la millor manera possible.

L'estil docent del professorat, així com la seva capacitat de lideratge, són per últim, altres factors fonamentals per garantir un bon clima de centre que faciliti el perocés educatiu i escolar dels alumnes. Les normes d'organització i funcionament del centre són una bona eina per orientar l'estructura de centre i la gestió de recursos amb finalitats convivencials, permeten el desenvolupament del PEC i faciliten l'assoliment dels objectius de centre. Les NOFC, entre altres

continguts, recullen els criteris organitzatius dels centres educatius i els criteris i mecanismes pedagògics. Així mateix, han de regular aspectes relacionats amb la participació de la comunitat escolar en la vida del centre.

NORMA

Què implica la gestió participativa de la norma?

La norma és l'instrument regulador de la convivència que té com a finalitat garantir els drets i els deures de tothom. Les normes formalitzen el necessari clima de respecte, seguretat i cordialitat del centre. Es tradueixen en un seguit de drets i deures, compromisos i responsabilitats que regulen i faciliten la vida al centre.

Els centres educatius han d'elaborar les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) d'acord amb el que estableix el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. Les NOFC han d'incloure unes propostes compatibles i coherents amb la normativa vigent de rang superior i adaptades a l'especificat de cada centre.

Introducció

A l'hora d'establir el marc normatiu del centre ca, en primer lloc, definir els objectius estratègics i operatius que com a centre es volen assolir.

Tot seguit, cal redactar aquelles mesures que afavoreixen la consecució d'aquests objectius i decidir, si pot ser, per consens. Cal preveure la normativa necessària per al seu compliment, que ha de tenir valor educatiu i efecte dissuasori. En aquest sentit, cal no confondre les normes amb simples orientacions. Les normes han de ser poques i clares, consistents i coherents, i han d'ajudar a entendre, assumir i reconèixer els límits. Han de ser públiques i conegudes per tothom, s'han de complir sense excepcions i s'han de revisar periòdicament.

Per interioritzar les normes i vetllar pel seu compliment és important participar en la seva elaboració i debat. Per tant, quantes més persones i col·lectius diferents (alumnat, professorat, familiars, altres professionals, persones d'altres cultures, etc.) participin en aquest procés, més efectiu serà. D'altra banda, la gestió participativa d'aquestes normes comporta, a mes de la implicació en la seva elaboració, el seu compliment per part de les persones afectades. El seu caràcter educatiu promou, també, l'educació per a l'assumpció de les conseqüències dels propis actes i la capacitat de plantejar-hi alternatives.

PARTICIPACIÓ

Què entenem per participació?

Participar és ser i sentir-se part d'una organització en la qual es considera part activa. La participació és una manera d'unir esforços, de generar sentiment de comunitat i de crear un ambient inclusiu. En l'àmbit educatiu participar vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu. La participació educativa és el camí per avançant en processos comunitaris de treball i d'aprenentatge en xarxa, orientats a l'èxit educatiu, a l'afavoriment de la convivència i a la millora de l'entorn.

Els centres educatius han de promoure la participació de tota la comunitat educativa i crear les condicions perquè pugui ser una realitat quotidiana en la vida del centre. Aprendre a participar, tant en la construcció dels coneixements a l'aula com en la vida del centre i de l'entorn, requereix actuacions i metodologies orientades a desenvolupar competències personals per formar persones responsables i una ciutadania compromesa i solidària.

D'altra banda, és molt clar que se n'aprèn participant; per això la participació vol estructures que la facilitin i pràctiques que hi invitin.
El centre educatiu ha de guiar l'exercici dels drets vinculats a la participació de l'alumnat: a la informació, a la llibertat d'expressió, a la llibertat de reunió i d'associació. Cal promoure estratègies que ajudin i motivin l'alumnat a participar en les activitats de l'aula, del centre i de l'entorn i cal que hi hagi coherència entre aquests tres àmbits.
Les normes d'organització i funcionament dels centres han de determinar formes de participació dels alumnes que facilitin la seva presència en la vida del centre, el diàleg i la corresponsabilització, n'afavoreixin el compromís en l'activitat educativa i propiciïn la seva formació en els hàbits democràtics de convivència.
D'altra banda, la participació de les famílies en el centre educatiu és un factor determinant en l'èxit educatiu dels fills i filles. Per a tal fi, la carta de compromís educatiu és l'instrument que estableix el marc de comunicació i de participació entre el centre educatiu i la família per dur a terme una acció coherent i coordinada en el desenvolupament personal, acadèmic i social de cada infant i jove. Així mateix, l'aplicació informàtica Escola i Família. Junts x l'Educació ofereix als centres elements de diagnosi, propostes d'actuacions i recursos per facilitar la participació de la família en els processos educatius dels fills i en el funcionament del centre.
Tot i seguit es mostren alguns dels conceptes clau en el Projecte de Convivència de l'escola:
Agressió: acció no justificada contra l'equilibri, la integritat o els drets d'una persona mitjançant amenaces o atacs.
Assertivitat: és la capacitat d'expressar i defensar les pròpies emocions i idees tot respectant les dels altres.
Assetjament (Bullying): Qualsevol forma de maltractament físic, verbal, psicològic, social, moral, sexual, ideològic o virtual, sostingut en el temps, definit per la seva freqüència i intencionalitat de causar dany i patiment a un subjecte en concret, que pot ser exercit per un individu o un grup, amb participació passiva o activa de la resta de companys, produït per una desigualtat de poder, generant un canvi de personalitat en la víctima o víctimes (ansietat, descens de l'autoestima, quadres depressius) que dificulten la seva integració en el medi escolar i el desenvolupament normal dels aprenentatges. Aquesta acció negativa i intencionada, situa la víctima en una posició de la que difícilment pot sortir-ne pels seus propis mitjans.
Ciberassetjament: assetjament intencionat, repetit i mantingut en el temps portat a terme a través de les tecnologies que pot produir-se a l'escola i fora d'ella, amb o sense anonimat per grups d'individus contra víctimes que no poden defensar-se.
Empatia: És la capacitat per connectar, respectuosament, amb els sentiments i les emocions de les altres persones i per comprendre els seus arguments i punts de vista.
Pràctiques restauratives: Les pràctiques restauratives constitueixen un ventall d'eines que permeten prevenir, detectar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte per tal de millorar la convivència i reforçar els vincles afectius entre les persones afectades per aquestes situacions.
Violència: Coacció física o moral exercida sobre una persona per obligar-la a una determinada acció o omissió

Els rols de situacions d'assetjament

Persona víctima: qui rep l'agressió

Persona agressora: comença l'assetjament i en pren part activa.

Persona seguidora: no comencen l'assetjament però en prenen part activa. Persona partidària: no prenen part activa però el recolzen mostrant un suport obert.

Persona espectadora: no prenen posició, el que succeeix no va amb ells.

Possible persona defensora: pensem que caldria ajudar la víctima, però no ho fan.

Persona defensora: no els agrada l'assetjament i ajuden la víctima o ho intenten.

Objectius generals, específics i indicadors

El Projecte de Convivència és l'instrument on es reflecteixen les accions que el centre docent desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

(Projecte de Convivència i èxiteducatiu. Departament d'Ensenyament. 2016)

Els objectius del **Projecte de Convivència** tenen el seu marc de referència en **l'Ideari de** l'escola i en la voluntat de la nostra comunitat escolar de cultivar tots els recursos personals dels alumnes per ajudar-los a esdevenir "persones competents, autònomes, lliures, responsables, felices, amb una sòlida preparació intel·lectual i un bon desenvolupament físic, moral i social acompanyant les famílies" (Extret de l'Ideari de l'Escola Lumen 2020).

Així, els 3 objectius generals són:

1. **Crear un clima escolar i de relació entre totes els persones de l'escola que afavoreixi el respecte mutu, el benestar, l'entesa i la voluntat de col·laboració com a base per al treball ben fet, l'aprenentatge i el progrés en l'adquisició de competències.**
2. **Promoure la coresponsabilitat i implicació de totes els agents de l'escola assumint la pròpia responsabilitat envers les actituds i els fets que ocorren en l'entorn escolar.**
3. **Educar en el respecte i no-discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.**

Els objectius generals sobre la convivència a l'escola es concreten en aquests objectius específics:

1.Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.	1.1. Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de Convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius. 1.2. Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre. 1.3.Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.

2.Ajudar cada alumne/a a relacionar-se amb sí mateix, amb els altres i amb el món.	2.1. Treballar les competències socioemocionals. 2.2. Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes. 2.3. Educar en el desenvolupament d'un valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, empatia,...) que permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos. 2.4. Afavorir la competència social i ciutadana de l'alumnat. 2.5.Educar en el valor de la norma i treballar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.
3.Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.2. Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar. 3.2. Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits. 3.3. Promoure la participació de l'alumnat en les activitats extraescolars i de lleure educatiu en l'entorn.
4.Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.	4.1, Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes.
5.Fomentar la cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes eles persones.	5.1. Participar en iniciatives i projectes compromesos en la cultura per a la pau. 5.2. Formar per ser capaç d'informar-se, entendres i analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau. 5.3. Afavorir els canals de comunicació de l'escola com a elements facilitadors de la convivència i el clima escolar 5.4.Consolidar la gestió de recursos que afavoreixen la convivència i el clima escolar.
6. Educar en el respecte i la no-discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.	6.1. Desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar en el respecte i no-discriminació per raons de sexe. 6.2. Valorar la cultura en la diversitat i pluralitat de gènere. 6.3. Sensibilitzar i conscienciar a la comunitat escolar sobre la igualtat d'oportunitats entre persones. 6.4.Treballar per a l'eliminació dels estereotips i el reconeixement d'identitats personals.

Indicadors

Els membres que formen part de la Comissió de Convivència estan detallats a la Memòria del Pla Estratègic de l'escola, on també hi costen els acords i decisions.

Aquesta Comissió fa el seguiment d'aquest Projecte, reunint-se de forma ordinària una vegada al trimestre i de forma extraordinària sempre que calgui. Les seves tasques a nivell d'avaluació seran les següents:

- Valoració del seu coneixement i difusió d'aquest Projecte en els diferents estaments de la comunitat educativa.
- Valoració de la seva eficàcia d'aquest projecte de convivència.
- Anàlisi de les situacions conflictives que han esdevingut durant el curs escolars.
- Recull de propostes i recomanacions per avançar en la millora del clima de convivència escolar.
- Sensibilitzar i conscienciar sobre la igualtat d'oportunitats entre persones.
- Ús d'enquestes per valorar en el marc de l'acció tutorial per a l'acollida del nou alumnat (activitats de presentació del centre, alumnes padrins, activitats inter-etapes).
- Anàlisi del percentatge d'alumnes que realitzen activitats extraescolars a l'escola.
- Existència de coordinació periòdica de l'equip directiu amb l'AMPA.
- Relació d'eines i canals de comunicació de l'escola entre els diversos sectors de la comunitat escolar (correu electrònic, intranet de centre, Google Classroom,...).
- Relació d'estratègies de projecció i comunicació externa de l'escola (web, blocs, etc).

Diagnosi i Concreció dels Nivells d'Actuació

Els temes del Projecte de Convivència es desenvolupen seguint aquest quadre de doble entrada extret del document *"Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del PdC" . Setembre 2020:*

	ÀMBIT		
NIVELL	**AULA**	**CENTRE**	**ENTORN**
VALORS I ACTITUDS	Coeducació Educació intercultural Educació per la pau Educació socioemocional Educar en el respecte Educar en l'esforç i la responsabilitat Educar en la gestió positiva dels conflictes Inclusió		
RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	Absentisme Conflictes greus Gestió i resolució positiva dels conflictes		
ORGANITZACIÓ DE CENTRE	Acollida Comunicació Estructura i gestió de recursos Norma Participació		

1.VALORS I ACTITUDS

Accions proactives, afavoridores de la convivència que contribueixen a crear un bon clima escolar, ajuden a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propicien l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

(Projecte de Convivència i Èxit Educatiu. Departament d'Ensenyament. 2020).

MARC NORMATIU

A l'escola LUMEN, l'educació socioemocional és un aspecte fonamental dins l'educació dels nostres alumnes.

A l'Educació Infantil, en el dia a dia es donen molts contexts que permeten treballar-ho. A més, l'ús de contes i els jocs ens permet incidir amb més força al treball de valors i emocions de manera vivencial.

A l'Educació Primària es continua treballant la competència emocional, les actituds i els valors amb l'objectiu d'ajudar els nostres alumnes a forjar-se una bona intel·ligència emocional perquè siguin competents emocionalment i capaços d'afrontar-se als reptes de la vida. S'aprofiten les sessions de tutoria setmanals i també, si s'escau, d'altres espais de temps o situacions on és necessari parlar-ne.

Als cursos de 5è i 6è es continua amb la mateixa línia de treballar i també es genera un treball compartit d'emocions i de treball de les competències socials.

Des del Departament Psicopedagògic, es promociona la figura de "l'escolta activa" que permet treballar les emocions amb l'objectiu que tot l'alumnat desenvolupi competències socioemocionals al llarg de la seva escolaritat.

Per acompanyar els alumnes en l'educació emocional treballem els aspectes següents:

1. Identificar les emocions: com em sento? – totes les emocions són necessàries (no les etiquetem).
2. Comprendre les emocions: per què em sento així? – treballem per l'empatia (aprendre a comprendre els altres).
3. Expressar les emocions: m'agrada sentir-me així? – aprenguem a expressar les emocions.
4. Regular emocions: què puc fer per controlar el que sento? – aprenguem a gestionar les pròpies emocions.
5. Transformar les emocions: què puc fer per canviar i sentir-me millor? – aprenguem a prendre decisions per actuar correctament.

(Infografia: Nati Bergadà – "Com educar les emocions a l'escola")

Acció	Temporització	Responsable	Indicador
Treball de contes a tots els cursos.	Tot el curs.	Equip docent. Equip psicopedagògic.	Cartell amb temes treballats als contes. Drive compartit amb les activitats.
Realització d'activitats de Mindfunelss.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 3r i 4t.	Drive compartit amb les activitats.
Realització d'activitats incloses al Projecte de Coeducació.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 1er i 2on.	Drive compartit amb les activitats.
Realització d'activitats contra l'assetjament escolar i Ciberbullying.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 5è i 6è. Equip psicopedagògic. Mossos d'Esquadra: Equip SEE (Salut i Educació Emocional: Ciberbullying: intervenció socioeducativa).	Drive compartit amb les activitats.

Actuacions

CENTRE	1. Analitzar les possibles situacions de conflicte que es puguin donar a l'escola i les estratègies de resolució per tal d'elaborar una diagnosi de necessitats. **RECURS A2** 2. Establir els membres de la comissió de convivència. **RECURS E1** **3.** Organitzar el procés de mediació, sempre que es pugui, com a estratègia de gestió de conflictes i com a mesura reparadora o reconciliadora, un cop aplicada una mesura correctora o una sanció. **RECURS E3** 4. Establir mesures d'atenció individualitzada per a l'alumnat amb conductes disruptives (atencions individualitzades, plans individualitzats, etc). **RECURS D11** 5. Incloure en les NOFC les normes d'ús del pati i altres espais (passadissos, entrades i sortides del centre, etc.) així com el funcionament de la vigilància d'aquest espais. **RECURS C5** 6. Incloure en les NOFC que les mesures sancionadores vagin acompanyades de mesures educatives i/o d'utilitat social per al centre. **RECURS C2** 7. Intervenir amb rapidesa i fermesa davant rumors, prejudicis, provocacions i la utilització de llenguatge ofensiu o sexista. **RECURS D4.** 8. Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres,

	reunions informatives, comissions,...) sobre la necessitat, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes. **RECURS A1** 9. Recollir en els documents de centre les estratègies de gestió positiva del conflicte que s'aplicaran davant les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat que afectin la convivència. **RECURS B1** 10. Recollir en les NOFC la mediació com a estratègia gestió de conflictes. **RECURS C3**.
AULA	1. Aprofitar les xarxes de suport entre iguals per a la gestió i la resolució de conflictes entre iguals. **RECURS G1** 2. Coordinar-se a nivell d'equip docent respecte a les actuacions i les estratègies a dur a terme a l'aula. **RECURS I3** 3. Facilitar el coneixement de la mediació com a estratègia de gestió i resolució de conflictes mitjançant situacions teatralitzades. **RECURS H3.** 4. Impulsar el diàleg respectuós i l'escolta activa en els processo de gestió de conflictes a l'aula. **RECURS B1** 5. Organitzar a la tutoria sessions amb l'alumnat per a sensibilitzar en la gestió dels conflictes. **RECURS B2** 6. Posar en marxa el protocol d'intervenció enfront conductes disruptives. **RECURS D3** 7. Reflexionar sobre com afecta l'actitud individual en el clima de convivència d'aula i assumir compromisos de millora. **RECURS E3** 8. Revisar les relacions a l'aula per intervenir en el cas que es donin situacions d'abús de poder i/o exclusió. **RECURS B4** 9. Utilitzar els canals de comunicació que ofereix la tutoria individual **RECURS E1**
ENTORN	1. Elaborar, en el marc dels PEE, PdAC-convivència. **RECURS C4** 2. Treballar en xarxa i de manera efectiva amb els agents de l'ordre, els mediadors de la zona i altres agents socials. **RECURS C2**

2.Resolució de conflictes

Resolució de conflictes per abordar de manera efectiva les tensions inevitables del dia a dia i proposar accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, reparar els danys i establir les bases per evitar-ne la repetició.

(Projecte de Convivència i Èxit Educatiu. Departament d'Ensenyament. 2020).

L'educació en la gestió positiva dels conflictes té com a objectiu primordial proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant els factors violents.

La mediació és un procés de gestió positiva de conflicte. Parteix del fet que, quan es produeix un conflicte, no es tracta de guanyar o perdre, sinó d'intentar arribar a un acord consensuat i cooperatiu entre les dues parts amb l'ajuda d'un tercer.

Des de l'escola LUMEN, dotem els alumnes eines preventives i de gestió davant el conflicte, és a dir, proporcionant-lo habilitats i estratègies que els permetin evitar, si és possible, l'aparició de conductes o situacions violentes. Aquest procés educatiu té una vessant individual i una de grupal.

A nivell individual, l'objectiu serà el desenvolupament de les competències necessàries per gestionar els conflictes positivament, de manera autònoma i responsable.

A nivell grupal, caldrà promoure la cohesió del grup, la comunicació, la presa de decisions de manera consensuada i el treball cooperatiu per tal de potenciar un clima que faciliti les relacions interpersonals. En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives, els conflicte persisteixi, pot ser necessari posar en marxa estratègies d'intervenció en què participin terceres persones que creïn un espai i un clima adequats que facilitin la comunicació. Hi ha diferents formes d'intervenció de tercers: la negació formal cooperativa o facilitació, l'arbitratge i la mediació.

En la facilitació, la tercera part ajuda les persones involucrades afavorint la comunicació o, fins i tot, fent possible la reunió. L'arbitratge és una forma d'intervenció en la qual la figura del tercer té més pes atès que és ell qui, després d'escoltar les dues parts, pren la decisió que hauran de dur a terme les dues parts.

En el cas de la mediació, les parts exposen el conflicte i proposen la solució i la persona o persones mediadores s'ocupen principalment d'afavorir i equilibrar la comunicació vetllant pel correcte desenvolupament del procés i de les relacions de respecte i cooperació entre les parts.

D'aquesta manera es promou l'enfortiment personal i la capacitat d'aprofitar els conflictes per transforma la realitat, partint de la responsabilització de les parts afectades i de la gestió democràtica de la convivència.

Les pràctiques restauratives són eines que pretenen la convivència a través de la creació de vincles, de fer comunitat i abordar el conflicte des de la reparació del dany i el restabliment de les relacions personal. En aquest sentit les pràctiques restauratives promouen la participació de tot l'alumnat implicat, ja sigui directament o indirectament, en processos que els permeten responsabilitzar-se de les seves accions i comprometre's en les solucions.

Des de l'escola prenem una sèrie de mesures que ajuden a poder detectar aquestes formes de maltractament per tal de poder intervenir-hi quan abans millor. Les principals eines de la detecció són:

1.L'observació directa a l'aula.

2.L'observació directa al pati i a l'espai del migdia (menjador – pati)

3.L'acció tutorial i converses amb l'alumnat.

4.Reunió tutoria.

5.Enquesta sobre clima escolar, sociograma i altres investigacions.

6.Entrevista amb la família.

7.Servei suport de mediació.

En cas que siguem coneixedors d'un conflicte parlem amb l'alumnat implicat de manera individual perquè ens expliqui la seva versió dels fets.

Quan el conflicte és greu o es repeteix en el temps, la Direcció Pedagògica convoca l'alumnat implicat perquè parli amb la figura del SSE (Suport i Salut Emocional) del departament de psicopedagogia de l'escola i expliqui la seva versió dels fets.

Amb anterioritat, el tutor/a ha informat a la Direcció Pedagògica i al l'Equip Psicopedagògic dels antecedents del conflicte.

Quan el conflicte ve de lluny i es va repetint de forma sistemàtica es posen en marxa pràctica restauratives on les parts implicades es comprometen a trobar solucions. Aquestes es duen a terme en horari de pati al llarg d'una o dues sessions, en l'espai adjudicat per fer-ho.

Davant les situacions de conflicte, els docents hem de ser capaços de donar una resposta equilibrada i justa a les necessitats i demandes de les persones implicades i afectades.

En els més petits (Educació Infantil i Cicle Inicial) s'utilitzen estratègies que ajuden a millorar l'empatia i assertivitat de les persones implicades. Això és més complex en el cas dels alumnes a partir del Cicle Mitjà i Superior. Un cop verificada la informació de totes les parts implicades en el conflicte, es cita la família per informar i buscar estratègies comunes, que ens permetin actuar des de l'escola i des de casa, i així augmentar-ne l'eficàcia.

Si la Direcció Pedagògica considera la gravetat dels fets, podrà instruir en coordinació amb la Comissió de Convivència, un expedient acadèmic, abans de resoldre una sanció.

En cas de conflicte greu entre l'alumnat o entre famílies, la Direcció de l'Escola pot sol·licitar la intervenció dels Mossos d'Esquadra per tal de garantir la seguretat de la comunitat escolar.

Davant d'una situació de conflicte, a l'Escola seguim el següent mecanisme:

1. Es detecta un possible cas d'assetjament. →*Activació del Protocol de Prevenció, Intervenció i Detecció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals.*
2. S'informa al tutor/a del curs, a l'Equip Psicopedagògic i a la Direcció Pedagògica del possible cas d'assetjament.
3. Es recull informació del cas a través de testimonis, observació directa i entrevistes individuals amb les persones implicades.
4. El tutor/a juntament amb l'Equip Psicopedagògic i la Direcció Pedagògica valoren la gravetat de la situació i es prenen mesures provisionals si s'escauen.
5. L'Escola decideix continua aplicant el Protocol d'Intervenció si hi ha un cas d'assetjament real.

Actuacions

CENTRE	1. Compartir amb els diferents serveis de l'escola (menjador, acollida matinal, extraescolars, etc.) els objectius del programa de competència social que el centre desenvolupi. **RECURS C2** **2.** Concretar al Pla Anual del PE (Pla Estratègic) de l'escola les accions que es realitzaran per fomentar l'educació socioemocional en el centre. **RECURS B2** **3.** Fomentar la implementació i ús de la figura del SSE (Suport i Salut Emocional) del departament de psicopedagogia de l'escola com a mediador per a treballar continguts d'educació socioemocional. **RECURS D5** **4.** Incloure en el Projecte de Convivència de centre els objectius relatius a la competència social. **RECURS B3** **5.** Incloure en la Memòria del Pla Anual del PE (Pla Estratègic) de l'escola les actuacions realitzades per promoure l'educació socioemocional, la coeducació, elaborant si escau, propostes de millora. **RECURS H2** **6.** Incorporar els valors de l'educació socioemocional en el PEC (Projecte Educatiu de Centre). **RECURS B1** **7.** Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, assessoraments, etc) sobre educació emocional. **RECURS A1** 8. Programar, des del currículum, la competència social. **RECURS D1.** **9.** Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i accions destinades a fomentar l'educació socioemocional en el centre. **RECURS H1**

AULA	1. Contemplar en la tutoria individualitzada els aspectes emocionals i afectius i les expectatives dels alumnes. **RECURS A1** 2. Dur a terme activitats de conscienciació per la prevenció del mal ús relacional de les tecnologies de la comunicació. **RECURS D6** 3. Fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eina per enriquir la competència comunicativa. **RECURS D5** 4. Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits...) per facilitar la comunicació i la relació entre l'alumnat. **RECURS E1** 5. Formar l'alumnat en la comunicació audiovisual per fer-lo capaç d'analitzar críticament els missatges audiovisuals i els valors que se'n desprenen. **RECURS D3** 6. Incorporar els llenguatges expressius i artístics a la pràctica educativa per aportar-hi una dimensió expressiva i creativa. **RECURS D4** 7. Potenciar els càrrecs de responsabilitat (delegat/da encarregats de material, llista, ...) i les tutories d'aula com una oportunitat per fomentar la competència social. **RECURS B4** 8. Potenciar la tutoria en el grup classe. **RECURS B1** 9. Potenciar un espai i un temps a l'aula per poder gaudir de períodes de silenci, que permetin a l'alumnat els moments d'introspecció i reflexió propis del procés d'aprenentatge. **RECURS E4** 10. Promoure activitats curriculars que permetin expressar i argumentar opinions, pensaments, emocions i vivències. **RECURS C3** 11. Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi la consciència emocional (percebre emocions i sentiments, identificar-los, posar-hi nom, expressar-los, etc.) **RECURS A2** 12. Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís eductiu les mesures necessàries i els compromisos entre família i l'escola per promoure la competència social **RECURS F4** 13. Responsabilitzar l'alumnat del seu aprenentatge. **RECURS A5** 14. Treballar els elements bàsics de bona comunicació (l'escolta i el respecte al torn de paraula, els agraïments, les disculpes, les salutacions, etc.) **RECURS D1** 15. Vetllar perquè les situacions de canvi de classe o d'activitat es facin de manera ordenada i relaxada. **RECURS E5**

ENTORN	1. Col·laborar amb els mitjans i associacions (ràdio i televisó de Terrassa, Mossos ("Aquí prou bullying), per implicar els alumnes en programes que promoguin la cohesió de grup, que ajudin gestionar els conflictes alhora que milloren la comunicació , el treball cooperatiu en un clima que faciliti les relacions interpersonals. **RECURS E4** 2. Coordinar-se amb la biblioteca del districte 6 i el programes del Departament per potenciar la capacitat comunicativa (Puntedu, El Gust per la Lectura, Fonix, Projectes amb Espurna, Lectura en Veu Alta, etc) i el respecte per la diversitat lingüística. **RECURS E3** 3. Fomentar l'aprenentatge de la llengua Catalana i Anglesa com element de comunicació i cohesió social. **RECURS B2** 4. Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals, esportives i cíviques. **RECURS E1**

Acció	Temporització	Responsable	Indicador
Revisó de les NOFC i elaboració d'un decàleg de convivència Infantil i Primària	2n Trimestre	Mestres Infantil i Cicle Inicial de Primària	Decàleg
Creació de la figura de SSE (Suport i Salut Emocional) de l'escola com a mediador per a treballar continguts d'educació socioemocional.	2n Trimestre	Responsable Departament Psicopedagògic de l'Escola i Comissió de convivència	Figura del SSE
Revisió del document protocol en la resolució de conflictes	1r Trimestre	Equip Directiu i Comissió de convivència	Document

3.Organització de centre

Un marc organitzatiu que gestioni, faciliti, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos i que potenciï un clima participatiu, positiu i creatiu.

(Projecte de Convivència i Èxit Educatiu. Departament d'Ensenyament. 2020).

Què entenem per comunicació?

Entenem per comunicació, en general, el fet d'intercanviar informació. La comunicació és la base de la relació entre persones, permet compartir coneixement, idees i opinions així com expressar els nostres sentiments i entendre els dels altres. En el marc del Projecte de convivència i des d'uns perspectiva organitzativa, la comunicació permet estar informats i establir vincles per evitar situacions de malentesos i confusions.

Introducció.

El comportament de les persones que foment part d'una organització, com és el cas d'un centre educatiu, depens de les informacions que rep i de les relacions que s'estableixen dins la pròpia organització. Una organització disposa d'un bon sistema de comunicació quan tothom , tant les persones que en formen part com els possibles usuaris, coneixen els canals de comunicació existents i com accedir a la informació que l'organització genera. Els centres educatius, com a estructures organitzatives que aprenen, han de disposar d'una estratègia comunicativa, i ser capaços de generar espais per compartir informació i coneixement, per créixer com a organització.

Els centres educatius, a és de tenir dissenyada una estratègia comunicativa, han de vetllar perquè els professionals que hi treballen desenvolupin les habilitats comunicatives necessàries, i contemplin en les seves relacions tant aspectes de llenguatge verbal com no verbal.

Cal destacar també el paper de la llengua catalana com element fonamental de comunicació i cohesió social, sent la llengua comuna de relació en un marc de respecte a la diversitat lingüística. Avui dia , l'ús de les eines digitals és un recurs habitual, ja que aquestes permeten una comunicació fluïda i immediata, alhora que faciliten l'accés a la informació. Les eines tecnològiques tenen un potencial de comunicació´ que cal aprofitar per la millora de les relacions en l'àmbit escolar.

COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES

Quan una família arriba a l'Escola es fa una entrevista amb la Directora Pedagògica i el/la tutora. En el cas que sigui un alumne/a amb NEE, també amb la psicopedagoga que es coordina amb la referent de l'EAP.

Pels alumnes que es matriculen a P3 es fa una entrevista individualitzada amb la Directora i el/la tutora. Un cop feta la matrícula i abans de començar el curs es realitzen dues reunions informatives amb el grup de famílies: una al juny i l'altra al setembre.

A la reunió de juny, l'escola passa a les famílies de P-3 un ampli qüestionari sobre la història personal i els aspectes evolutius. A la reunió de setembre, la tutora presenta l'equip de mestres del curs, es concreten els darrers protocols, es presenten les activitats i programes previstos durant el curs i es recorden els diferents òrgans de participació. I per als infants de P-3 s'assignen les franges horàries per al període d'adaptació.

En el cas de l'alumnat de parvulari, es compta amb la informació de les respostes de les famílies, si l'infant ha assistit a l'escola bressol, i les NEE .

Quan un alumne/a s'incorpora en un curs ja format, es té en compte el seu nivell maduratiu i acadèmic i també si és un alumne/a amb NEE. Al llarg de les primeres setmanes s'inicia el protocol d'acollida tant d'adaptació acadèmica, com de dinàmica del grup classe i s'assigna un padrí/madrina que li serveix de guia i amfitrió. Sempre involucrem l'alumnat del grup classe en l'acolliment de l'alumne/a , acompanyant-lo en el coneixement de les instal·lacions, jugant amb aquesta persona a l'hora del pati, seient al seu costat a l'aula, etc.

A la Jornada de Portes Obertes, es concerten visites guiades on es mostren les instal·lacions, es presenta el Projecte Educatiu del centre, la seva metodologia, el funcionament i les característiques de cada etapa.

Per a les famílies que opten per l'entrevista individualitzada, la Directora Pedagògica mostra les instal·lacions, presenta el Projecte Educatiu del centre, la seva metodologia, el funcionament de l'escola.

A les reunions d'inici de curs, l'escola informa a les famílies de quins són els canals de comunicació: correus electrònics, plataforma ALEXIA, Google Classroom (s'assigna contrasenya), telèfon, web, bloc i entrevistes personals.

Des de la plataforma ALEXIA, es fa arribar a les famílies informacions relacionades amb la formació acadèmica del seu fill/a, així com notificacions generals de centre. A més també permet la comunicació amb el tutor/a i la comunicació de faltes d'assistència.

Les entrevistes i tutories així com les reunions amb les famílies es fan de manera presencial, però també hi ha l'opció telemàtica, mitjançant el Google Classroom.

La pàgina web de l'escola és un element de difusió tant del Projecte Educatiu de Centre (PEC) com del dia a dia de la comunitat educativa.

Quan tenim un alumne/a que presenta alguna dificultat d'aprenentatge específica, es fa una entrevista amb la família, la tutora i el departament psicopedagògic. En aquesta reunió, la família ens informa de les dificultats que ha de fer front l'alumne/a i els expliquem l'actuació específica que es farà des de l'escola.

Aquestes reunions es continuaran fent al llarg del curs a demanda de la família o de l'escola. Si és necessari, l'Equip Psicopedagògic de l'escola recolza aquestes trobades i fa d'enllaç amb d'altres agents especialitzats com ara, EAP entre d'altres.

Les reunions d'inici de curs s'aprofiten per orientar a les famílies explicant les característiques pròpies de l'edat i donant pautes educatives. En aquestes reunions hi participa a més de les tutores i la psicopedagoga, si s'escau.

Al llarg del curs es realitzen com a mínim dues reunions amb la família i la/el tutor/a que pot ser presencial o telemàtica. La família constitueix una part fonamental en el procés de detecció de NEE i de prevenció de dificultats de convivència amb els altres.

COMUNICACIÓ DOCENTS

Es realitzen reunions setmanals de claustre , on es genera l'espai de comunicació i d'informació entre docents. Les reunions de cicle i d'etapa (Ed. Infantil i Primària) tenen una periodicitat quinzenal, tot i que estan supeditades a les necessitats del moment, podent ser també setmanals, presencials o telemàtiques.

Prèviament a l'inici de la reunió de Claustre, els assistents reben la convocatòria amb l'ordre del dia per tal que aquesta sigui més efectiva. Un cop finalitzada es realitza l'acta de la reunió on es recullen els acords o decisions preses.

És en les reunions de Claustre on es donen les informacions generals de centre. La Cap d'Estudis coordinarà la comunicació entre les etapes (d'Ed. Infantil i d'Ed. Primària) i l'Equip Directiu.

L'Equip de mestres del cicle es reuneix trimestralment amb l'Equip Directiu i si s'escau, amb l'Equip Psicopedagògic, per tal de fer una valoració dels grups que resta reflectida a l'Acta d'Avaluació del Trimestre. Els tutors/es de manera individual i segons les necessitats es reuniran periòdicament amb la psicopedagoga per fer seguiment de casos particulars.

Les/els tutores disposen d'un full registre durant les entrevistes amb les famílies, així com un guió que varia segon l'etapa. Un cop feta l'entrevista, aquesta queda registrada de manera interna i confidencial dins la plataforma.

COMUNICACIÓ AMB ELS ALUMNES

A través de la plataforma Google for schools, els alumnes poden comunicar-se amb els seus tutors o /i professors. De la mateixa manera, poden comunicar-se amb els companys d'aula tot fent ús dels espais interns de la plataforma. Durant la seva escolaritat els alumnes i les famílies són informats per fer un ús responsable d'aquesta plataforma així com d'altre eines tecnològiques de la comunicació i la informació.

Els/les alumnes també tene un espai de trobada amb els seus iguals, anomenada "Google Classroom". Dins les "Google Classrooms" es treballen temàtiques diverses relacionades amb les àrees i també aspectes relacionats amb la convivència i els valors socials.

A més cada curs a partir del Cicle Mitjà, té el seu s delegats, que fan trobades quan s'han d'organitzar activitats que involucren a tota l'escola com són les del CMIAT o la de les ESCOLES VERDES.

Actuacions

CENTRE	1. Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs Ed. Infantil – Primària, reunions amb altres centres de l'entorn (Traspàs al centre adscrit d'ESO), espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida, etc. **RECURS G2** 2. Concretar en el Pla Anual del Pla Estratègic de centre les actuacions i estratègies per dinamitzar la comunicació i l'intercanvi d'informació entre els membres de la comunitat educativa i la projecció exterior del centre. **RECURS B2** 3. Concretar en les NOFC els sistemes de comunicació in informació **RECURS B4** 4. Crear espais i canals de comunicació diversificats per recollir suggeriments i comentaris, tant virtuals com físics. **RECURS C1** 5. Difondre entre els professionals del centre pautes de comunicació, tant pel que fa a la comunicació verbal com no verbal. **RECURS A3** 6. Donar orientacions al professorat per fer de les reunions sessions de treball efectives. **RECURS D1** 7. Elaborar un protocol que reculli la política comunicativa del centre i donar-lo a conèixer a tots els membres de la comunitat educativa. **RECURS C4** 8. Especificar, en els continguts comuns de la Carta de Compromís educatiu, els mecanismes de comunicació entre les famílies i els centres. **RECURS B3** 9. Fer de la pàgina web un element de difusió i comunicació de les bones pràctiques i dels aspectes més rellevant de l'escola. **RECURS E5** 10. Habilitar mecanisme per accedir a la informació i als acords presos en les reunions en cas de no assistència (resum de reunions i actes al drive).**RECURS D2** 11. Incloure en el Pla d'Acollida els mecanismes de comunicació i informació a famílies, alumnat i la resta de comunicació escolar. **RECURS B5** 12. Incloure en el Pla de Formació de centre actuacions formatives adreçades a enriquir el Projecte de Convivència. **RECURS F3** 13. Incloure a la Memòria Anual la valoració de les actuacions realitzades per millorar els sistemes d'informació i comunicació del centre, elaborant, si escau, propostes de millora. **RECURS H2** 14. Incloure en el Pla de Formació de centre actuacions formatives per a la millora de l'ús i gestió de canals virtuals de comunicació (xarxes socials, blocs, web, correu electrònic, etc.) **RECURS F2** 15. Organitzar esdeveniments que projectin una bona imatge del centre (jornades, celebracions, diades, exposicions de projectes, trobades, etc.)

	RECURS E3 16. Programar actuacions específiques de sensibilització (accions formatives de claustre, cicle, etc.) sobre l'ús de les llengües (català i anglès) com a llengües de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats. **RECURS A2** 17. Programar actuacions específiques de sensibilització (claustre, reunions informatives, etc.) sobre la necessitat de potenciar la comunicació entre totes els membres de la comunitat educativa. **RECURS A1** 18. Recollir el caràcter comunicatiu del centre en el PEC i en la resta de documents del centre. **RECURS B1** 19. Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que l'escola realitza i que se'n faci difusió. **RECURS G1** 20. Tenir en compte les indicacions sobre protecció de dades i imatges que aporten els documents per a l'organització i la gestió dels centres en relació amb l'ús d'internet. **RECURS C3** 21. Tenir en compte les orientacions i recursos que ofereix el Pla TAC a l'hora de garantir la presència del centre a internet (portal de centre, plataforma virtual, etc.) **RECURS C2** 22. Vetllar pel bon estat i manteniment de les instal·lacions de l'escola. **RECURS E2** 23. Vetllar per un bon ambient a les entrades i sortides del centre (ordre, neteja, puntualitat, mesures COVID19, etc.). **RECURS E1**

Acció	Temporització	Responsable	Indicador
Assignació de "*Google Classrooms*" a tots els cursos.	Tot el curs	Equip docent	Relació dels temes i activitats treballats al "Google Classroom".
Realització d'activitats de Mindfunelss.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 3r i 4t.	Drive compartit amb les activitats.
Realització d'activitats incloses al Projecte de Coeducació.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 1er i 2on.	Drive compartit amb les activitats.
Realització d'activitats contra l'assetjament escolar i Ciberbullying.	Tot el curs.	Equip docent de Primària: 5è i 6è. Equip psicopedagògic. Mossos d'Esquadra: Equip SEE (Salut i Educació Emocional: Ciberbullying: intervenció socioeducativa).	Drive compartit amb les activitats.

AULA	1.Afavorir un entorn personal d'aprenentatge mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació. **RECURS D3** 2.Aprofitar el lliurament d'informes de seguiment com a una oportunitat per comunicar personalment les valoracions del curs. **RECURS C3** 3.Disposar d'un espai adequat per a les entrevistes personals amb l'alumnat. 4.Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació i comunicació (Internet Segura). **RECURS D4** 5.Establir i difondre entre l'alumnat pautes de comunicació, tant verbal com no verbal, que garanteixi un bon clima a l'aula. **RECURS A1** 6.Establir un sistema àgil de comunicació i justificació de les faltes d'assistència. **RECURS C2**. 7.Establir, mitjançant eines digitals (intranet, correus electrònics, etc.) un sistema àgil de comunicació i justificació de les faltes d'assistència de l'alumnat. **RECURS E5** 8.Facilitar espais per compartir els continguts de l'informe de seguiment. **RECURS 7** 9.Fer del bloc d'aula i del "*Google Classroom"* una eina d'informació i comunicació de les tasques escolars i altres informacions d'interès. **RECURS D1** 10.Fomentar en les entrevistes un clima de confiança i de respecte mutu que afavoreixi la comunicació. **RECURS B4** 11.Fomentar la tutoria entre iguals per facilitar la comunicació entre tot l'alumnat. **RECURS F1** 12.Potenciar la figura dels delegats i delegades (a partir del Cicle Mitjà de Primària) com a vehicles de comunicació entre el grup classe i el professorat. **RECURS A3** 13.Disposar del registre sistematitzat per recollir les dades més significatives de les entrevistes i fer possible el seguiment i el traspàs a d'altres professionals. **RECURS B2** 14.Utilitzar plataformes de formació a distància (Google for school) que faciliten la comunicació entre el professorat i els alumnes (missatgeria, calendari,...) i entre els mateixos alumnes (fòrum general,...) **RECURS D2**
ENTORN	1.Col.laborar amb l'administració local per promoure l'ús de la llengua catalana com a llengua de comunicació i cohesió social. **RECURS C3** 2.Coordinar un pla de projecció externa (celebració de festivitats i diades, jornades i portes obertes, visites al centre adscrit,...).

	3.Difondre en els mitjans de comunicació les bones pràctiques i la participació en iniciatives i projecte del'entorn. **RECURS D1** 4.Donar a conèixer les entitats de l'entorn que col·laboren amb l'escola (PRODIS, FACULTAT D'ÒPTICA I OPTOMETRIA DE TERRASSA, ONN (Operación niño de la Navidad) projecte solidari internacional, ...) **RECURS D2** 5.Establir comunicació amb la representant i els serveis de l'Ajuntament. **RECURS C2** 6.Fomar part d'un xarxa de centres (ESCOLES VERDES – XARXA D'ESCOLES PER A LA SOSTENIBILITAT "XEST"-) **RECURS B1** 7.Mantenir espais de comunicació virtual amb altres centres **RECURS B3.**

Indicadors

Els membres de la Comissió de Convivència faran el seguiment d'aquest Projecte reunint-se de forma ordinària una vegada al trimestre i de forma extraordinària sempre que calgui. Les seves valoracions i decisions es recolliran a la Memòria del Pla Anual de l'escola i a les actes del Consell Escolar.

Les seves funcions a nivell d'avaluació seran les següents:

► Valoració del seu coneixement i difusió d'aquest Projecte en el diferents estament de la comunitat educativa.

► Valoració de la seva eficàcia d'aquest Projecte de Convivència.

► Anàlisi de les possibles situacions conflictives que han esdevingut durant el curs escolar.

► Recull de propostes i recomanacions per avançar en la millora del clima de convivència escolar.

ANNEX

ANNEX I

Actuacions en cas de conflictes lleus

REGLAMENT DE RÈGIM INTERN

TIPIFICACIÓ I CONCRECIÓ DE LES CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA . JUNY 2020

CONDUCTA	ACTUACIÓ (Professor que actua)	AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)	AVISAR CAP D'ESTUDIS	AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA	MEDIACIÓ	ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)	OBSERVACIONS
Manca de puntualitat.	Amonestació oral (professor tutor)	Sí	NO	NO	NO	SÍ	
Reiteració de, com a mínim 3 faltes de puntualitat en l'entrada a classe injustificades	Si la situació es reitera, posar en coneixement de la Directora.	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Enviar correu a la família per a justificar les faltes i si s'escau demanar tutoria. Recollir a l'Acta d'Avaluació. Proporcionar a l'alumne/a les tasques a recuperar. L'alumne/a (a partir del CM de Primària) no podrà entrar a la classe fins que no comenci la propera i caldrà esperar-se en un espai habilitat.
Manca injustificada d'assistència a classe.	Amonestació oral i realització de les tasques perdudes a recuperar a l'hora del pati a la Biblioteca o espai alternatiu.	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	Posar-se immediatament en contacte amb la família: trucada o correu per a justificar les faltes i concertar tutoria. Cal obrir sanció disciplinària i recollir-la a l'Acta d'Avaluació. Proporcionar a l'alumne/a les tasques a recuperar. L'alumne/a no podrà entrar a la classe fins que no comenci

							la propera i s'haurà d'esperar en un espai alternatiu. Si la manca d'assistència és reiterada la tutora recollirà totes les faltes i elaborarà informe per l'equip directiu qui iniciarà el protocol d'absentisme.
ACTES D'INCORRECCIÓ O DESCONSIDERACIÓ ENVERS ALTRES MEMBRES DE LA COMUNITAT	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
No acomplir l'obligació de fer les tasques un cop avisat pel professor d'una forma reiterada.	Amonestació oral i anotació a l'agenda o a l'ALEXIA (professor)	SÍ	NO	NO	NO	SÍ	Si un cop amonestat/da, l'alumne/a segueix reiterant la conducta disruptiva: realització de temps extra recuperador a l'espai decidit a l'hora del pati.
Dificultat reiteradament (diversos cops a la classe) el dret a estudi i treball dels altres alumnes.	Amonestació oral, anotació a l'agenda. Avisar família (tutor)	SÍ	NO	SÍ	NO	SÍ	Si se segueix reiterant en és d'una sessió de classe, aplicar sanció i realització de temps extra recuperador a l'hora del pati i posar en coneixement de la Directora Pedagògica.
Gravació d'imatges de persones o objectes sense el consentiment del professor a l'aula, passadissos o patis.	Amonestació verbal (professor)	NO	NO	NO	NO	SÍ	En cas de reiteració s'avisarà al tutor i a la família, es pot imposar sanció. Es requisarà el mòbil o el dispositiu amb el qual s'ha fet la gravació.
Gravació d'imatges de persones sense el consentiment del professor en espais com vestuaris o lavabos.	Amonestació per escrit (directora)	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	En cas de reiteració s'avisarà al tutor i a la família, es pot imposar sanció. Es requisarà el mòbil o el dispositiu amb el qual s'ha fet la gravació. Sanció disciplinària que pot arribar a comportar l'expulsió de màxim 5 dies de l'Escola.
ACTES D'INDISCIPLINA	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
Incompliment de les normes o consignes dictades pel mestre o altre responsable sense menyspreu cap	Amonestació oral i realització de temps extra recuperador a l'hora del pati i en	SÍ	NO	NO	NO	SÍ	

a aquesta persona.	un espai alternatiu. Comunicar al tutor.						
Incompliment de les normes escolar i/o consignes dictades pel professor o altre responsable amb menyspreu i/o desconsideració greu cap aquesta persona o institució.	Amonestació per escrit i proposta d'expulsió de les aules d'un mínim d'1 dia lectiu. (Director)	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Amonestació per escrit lliurada a la família. Si hi ha reiteració de conducta posterior, proposta d'expulsió d'un mínim de 2 dies lectius i obertura d'expedient disciplinari (Directora). Tota expulsió comporta l'obligació de realitzar tasques acadèmiques a casa durant com a mínim l'horari lectiu.
Incompliment de les sancions imposades.	Amonestació i aplicació augmentada de la sanció (Directora)	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Tota expulsió comporta l'obligació de realitzar tasques acadèmiques a casa durant com a mínim l'horari lectiu.
INJÚRIES I OFENSES A ALTRES MEMBRES DE LA COMUNITAT	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
Insults i amenaces lleus a altres alumnes.	Amonestació oral (Professor) i pèrdua del dret d'esbarjo un mínim de 2 dies. Proposta de resolució positiva del conflicte (Tutor)	SÍ	NO	NO	Recomanable.	SÍ	
Reiteració d'insults i amenaces a altres alumnes.	Amonestació per escrit i proposta de sanció amb pèrdua d'esbarjo i d'activitats culturals i sortides (Directora) Proposta d'acció de disculpes. (Tutora)	SÍ	SÍ	SÍ	Recomanable.	SÍ	Realització de tasques recuperadores d'un dia, com a mínim, fora de l'aula. Si continua havent reiteració, possibilitat d'iniciar expedient disciplinari (Directora). Convocar la família i possible expulsió. Si s'identifica com un possible cas d'assetjament, s'aplicarà el Protocol antibulling.
Agressió física no greu a un altre alumne/a sense conseqüències físiques evidents.	Amonestació oral (professor) i pèrdua d'esbarjo un mínim de 2 dies (tutor) i d'activitats culturals i sortides	SÍ	SÍ	NO	Recomanable.	SÍ	Si hi ha reiteració, possibilitat d'iniciar expedient disciplinari, amb proposta d'expulsió d'un màxim de 5 dies lectius (Director)

	(Directora) Proposta d'expulsió d'un dia fora de l'aula. (Tutora)						
Agressió física greu a un altre alumne/a amb conseqüències físiques palpables.	Amonestació ora i per escrit, presentació del cas a l'Equip Directiu (Directora), obertura de sanció. Proposta d'expulsió d'una setmana fora de l'aula. (Tutora)	SÍ	SÍ	SÍ	Possible mediació al cap d'uns dies.	SÍ	Si hi ha reiteració, iniciar expedient disciplinari, amb expulsió d'un màxim de 5 dies lectius (Director)
Insults, i amenaces lleus a professors, monitors i d'altres adults.	Amonestació ora i per escrit. Proposta de sanció disciplinària amb pèrdua del dret d'esbarjo i obertura d'expedient. (Directora)	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	
Reiteració d'insults i amenaces a professors, monitors i d'altres adults.	Amonestació oral i per escrit (Cap d'Estudis), proposta d'expulsió de 5 dies com a mínim. Directora.	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Si hi ha reiteració proposta d'obertura d'expedient disciplinari amb possibilitat d'expulsió del centre per un període màxim de 5 dies lectius.
DETERIORAMENT INTENCIONAT DE MATERIAL	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
Ratllar, pintar i/o malmetre taules, portes, pissarres, guixetes, cadires o altres elements del centre (aixetes, papereres,...)	Amonestació oral i realització de tasques reparadores un mínim de dues hores lectives. (Tutor/a)	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Si no és possible la reparació del material, la família haurà d'abonar el seu cost. Sanció disciplinària.
Usar inadequadament equipaments informàtics i/o malmetre material	Amonestació per escrit, pèrdua del dret a usar aquest material per un	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Si no és possible la reparació del material, la família haurà d'abonar el seu cost.

informàtic i tecnològic.	període llarg a determinar i obligació de la família a reparar-lo. Reposició del material o del seu cost.						Sanció disciplinària i abonament del seu cost.
Malmetre equipaments esportius i/o musicals, llibres de reutilització, llibres de la biblioteca,...	Amonestació per escrit, pèrdua del dret a usar aquest material per un període llarg a determinar i obligació de la família a reparar-lo. Reposició del material o del seu cost.	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Si no és possible la reparació del material, la família haurà d'abonar el seu cost. Sanció disciplinària i abonament del seu cost.
SUPLANTACIÓ DE PERSONALITAT, FALSIFICACIONS DE PROVES ESCRITES.	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
Suplantació de signatures de pares o tutors legals.	Amonestació oral i per escrit. Obligació de realitzar tasques reparadores de com a mínim 2 hores d'esbarjo. Comunicació als pares o tutors legals.	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	La reiteració pot comportar obertura d'expedient disciplinari i l'expulsió d'un dia. (Directora)
Suplantació de la personalitat dels pares, dels mestres o d'altres alumnes.	Amonestació oral i per escrit. Comunicació als pares o tutors legals. La persona suplantada pot interposar denúncia a les autoritats: Mossos,... .	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	Obertura d'expedient disciplinari i l'expulsió de 5 dies.. (Directora) Si s'identifica com un possible cas d'assetjament, s'aplicarà el Protocol antibulling.
Falsificació d'exàmens o controls avaluatius durant la seva realització a classe o fora d'ella per incompliment de les normes oer a la seva realització.	Amonestació oral, reiterada i invalidació del document avaluatiu. Realització d'una nova activitat avaluativa quan el professor responsable ho consideri	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	

	(professor) i realització d'activitat reparadora de com a mínim 2 hores a l'hora del pati.						
SOTRACCIONS DE BÉNS A ALTRES MEMBRES DE LA COMUNITAT ESCOLAR	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**
Sostraccions de béns de valors reduït (estris escolars fonamentalment) a altres alumnes.	Amonestació oral i reparació del material sostret. Possibilitat segons el material sostret de realitzar 1 o 2 hores de tasques reparadores a l'hora del pati. (Tutor)	SÍ	NO	NO	NO	SÍ	Posar en coneixement de les famílies. Amonestació per escrit i realització de tasques reparadores.
Sostracció de béns de valor elevat (aparells electrònics, roba, cèntims) a altres alumnes, als mestres o a la pròpia escola.	Amonestació oral i per escrit, reparació del material sostret i obligació de realitzar un mínim de 2 hores de tasques reparadores a l'hora del pati. (Director) La persona danyada pot interposar denúncia a les autoritats: Mossos,... .	SÍ	SÍ	SÍ	NO	SÍ	Posar en coneixement de les famílies i de l'Equip Directiu i obertura d'expedient disciplinari.
Sostraccions a professors o a l'escola de material confidencial.	Amonestació oral i per escrit, expulsió del centre com a mínim 1 dia lectiu a graduar en funció del material sostret. (Director)	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ	
ACTUACIONS CONTRA LA SALUT	**ACTUACIÓ (Professor que actua)**	**AVISAR (Pare/ Mare-Tutor Legal)**	**AVISAR CAP D'ESTUDIS**	**AVISAR DIRECTORA PEDAGÒGICA**	**MEDIACIÓ**	**ANOTACIÓ (AGENDA – CORREU ELECTRÒNIC FAMÍLIA – ALEXIA)**	**OBSERVACIONS**

Portar objectes contundents (martell, pistola de balins, navalla, tisores de cosir,...) dintre del recinte escolar o durant activitats de sortides o estades	Amonestació oral i requisament de l'objecte. Pèrdua del dret a esbarjos durant 2 dies lectius.						Informar a la família.
Portar i consumir begudes alcohòliques o cigarrets dintre del recinte escolar o durant activitats de sortides o estades.	Amonestació oral i per escrit. Proposta d'expulsió del centre per un període mínim de 1 dia lectiu, en funció de la gravetat. (Directora)						Informar a la família. En cas de reiteració, obertura d'expedient acadèmic i expulsió preventiva del centre per un període mínim de 5 dies lectius en funció de la gravetat del fet. (Directora).

OBSERVACIONS:

Sempre que s'apliqui una sanció disciplinària, aquesta haurà d'estar proposada per una comissió disciplinària (formada pel Tutor/a, Directora, Cap d'Estudis i es podria convocar, si es considera necessari, a un membre de l'equip psicopedagògic). Aquesta sanció sempre haurà de ser comunicada per escrit a la família: pare, mare o tutor legal.

En el cas que s'apliqui un Expedient Disciplinari caldrà seguir tot el protocol que marquen les normatives legal relatives als drets i deures dels alumnes.

ANNEX II

Projecte sobre Coeducació

El Projecte de Convivència al centre ens marca que hem de desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i no-discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.

En la Programació Anual de la nostra escola, la coeducació està present i integrada com un eix transversal que abasta la vida a l'escola. Considerem que l'escola és un espai social idoni per treballar la igualtat i el respecte entre tots. És per aquest motiu que volem col·laborar en la formació de persones que sàpiguen respectar-se, acceptar-se i tolerar-se, sense diferenciació de sexe ni d'altres aspectes.

L'escola disposa d'un **Projecte sobre Coeducació**

El principal objectiu d'aquesta proposta és **sensibilitzar i conscienciar a la comunitat educativa sobre la igualtat d'oportunitats entre persones.**

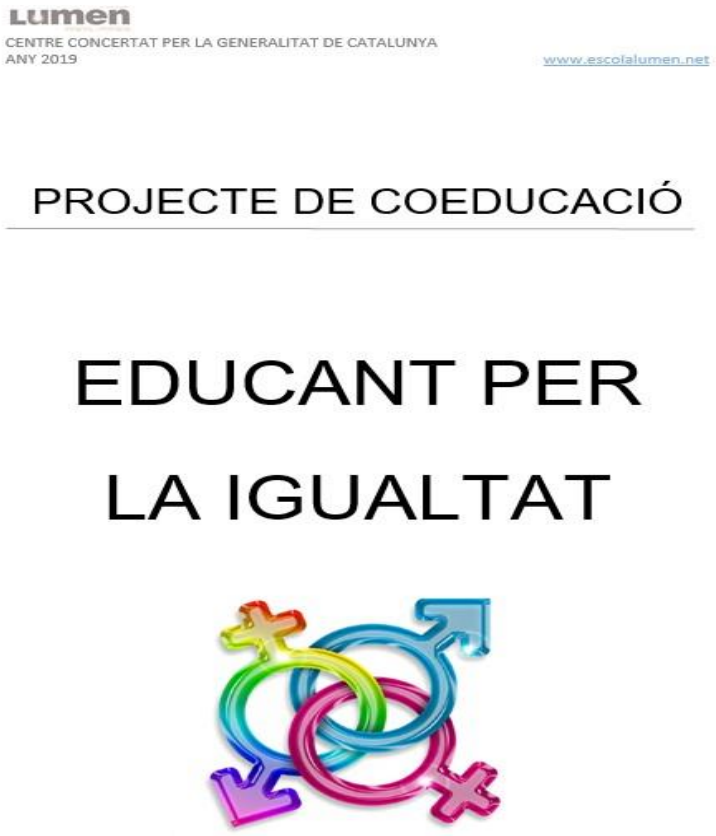
Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

PROJECTE DE COEDUCACIÓ

EDUCANT PER

LA IGUALTAT

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

INTRODUCCIO

L'Escola Lumen és un centre concertat que es situa al barri de Sant Pere Nord de Terrassa, al districte 6.

Al curs 2019-20, el centre abandona la seva seu històrica del carrer de Provença i estrena noves instal·lacions al carrer Tarragona 242.

Al centre s'imparteix Educació Infantil i Primària i consta d'una línia educativa per a cada nivell. Té un total de 225 alumnes, aproximadament.

El nivell sociocultural de les famílies és mitjà i en general, mostren interès en participar activament en moltes de les activitats acadèmiques que la comunitat educativa els ofereix.

JUSTIFICACIO

Considerem que l'escola és un espai social idoni per treballar la igualtat i el respecte entre tots. Es per aquest motiu que volem col·laborar en la formació de persones que sàpiguen respectar-se, acceptar-se i tolerar-se, sense diferenciació de sexe ni d'altres aspectes.

Per això considerem interessant fer consciència de la importància del paper de la Dona en la nostra societat, celebrant tota l'escola el **8 de març, dia internacional de la Dona.**

PROJECTE DE CONVIVENCIA

El Projecte de convivència al centre ens marca que hem de desenvolupar, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i no-discriminació per raons de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

LES COMPETENCIES BASIQUES

- *Competències específiques centrades a conviure i habitar el món.*
  - *Competència social i ciutadana*

"Aprendre a conviure implica tenir en compte l'enriquiment que proporcionen les relacions socials i, en especial, el diàleg intergeneracional i la valoració de les aportacions, manifestacions i produccions culturals en la seva diversitat i pluralitat de gènere, temps i espai, com a part del patrimoni cultural de la humanitat. Aprendre a habitar el món requereix la comprensió per part de l'alumnat de la realitat que l'envolta, que es reconegui en la seva pertinença al grup i a la societat, que interactuï amb l'entorn i es comprometi a la seva millora."

(Eliminació dels estereotips, reconeixement d'identitats personals, ...)

OBJECTIUS

El principal objectiu d'aquesta proposta és **sensibilitzar i conscienciar a la comunitat educativa sobre la igualtat d'oportunitats entre persones.**

Més concretament la proposta d'aquesta activitat recull els següents objectius secundaris :

- Conscienciar el sexisme a l'aula.
- Trencar alguns estereotips en relació al sexe femení.
- Implicar a tot el centre educatiu en aquest procés de canvi.

Els diferents objectius porten associats uns continguts:

- Conscienciació en la distribució de responsabilitats, càrrecs i funcions equilibrades entre sexes.
- Visualització de les dones en la societat.

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

SEQüèNCIA D'ACTIVITATS

Activitats proposades a Cicle Inicial:

- **"ELS OFICIS"**

Aquesta activitat pretén conscienciar als infants que el sexe de cadascú no ha de ser un impediment per a la realització de qualsevol activitat o feina.

1. Crear una taula a la pissarra amb la paraula NENS a una banda i NENES a l'altra.

2. Repartirem targetes amb elements d'un ofici. Deduirem de quins oficis es tracten i aniran sortint a col·locar-lo allà on creuen de la taula, és a dir, als nens, a les nenes o al mig.

3. Un cop tots els oficis estiguin classificats, podem fer una conversa de com han quedat repartits i què en pensen d'aquesta classificació. Plantejarem preguntes com:

"Aleshores creieu que una nena no pot ser futbolista? O bombera? I un home no sap netejar?"

4. Ensenyarem alguns vídeos de dones policies, homes cuiners, etc. Explicarem qui són i com en són d'importants.

5. Per últim, i després de les reflexions canviarem de la taula, aquelles targetes que considerem que estan malament col·locades.

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

Activitats proposades a Cicle Mitjà:

- **"DONES QUE HAN CANVIAT EL MÓN"**

Aquesta activitat consisteix a endevinar què pensen sobre les dones que veuran en unes imatges (veure a l'annex 1)

1. Plantejarem preguntes com:
   - Quina pot ser la seva professió?
   - Creuen que van fer alguna cosa important?
   - Què creuran que van fer?
2. Després de les hipòtesis girarem la imatge i llegirem l'explicació i reflexionarem amb el que havíem dit abans de saber qui eren.
3. Com a conclusió parlarem sobre el que significa fer hipòtesis basant-nos en una primera impressió. Farem una tria i farem un treball interessant de recerca sobre alguna de les heroïnes plantejades.

Activitats proposades a Cicle Superior:

- **"LES JOGUINES NO TENEN SEXE"**

Aquesta activitat està centrada en la lectura del llibre
"El Lladre de Gorres" Cornelia Funke

1. Es farà la lectura compartida de tot el capítol 4.
2. Després es proposarà als alumnes que facin una reflexió crítica sobre els estereotips de gènere o sexistes que s'amaguen darrere d'alguns jocs i joguines. Encara a la nostra societat hi ha qui pensa que el futbol, els videojocs, les consoles són propis dels nens, mentre que el patinatge, el ballet, el ball i jugar a nines és cosa només de nenes.
3. Aprofitarem per organitzar un debat a partir de l'opinió dels bessons: «Les nines són una cosa de nenes». Podem ampliar l'afirmació dels bessons i plantejar altres preguntes al debat: «Hi ha uns jocs o joguines només per a nens i només per a nenes?». Els podem demanar que reflexionin sobre quins són els seus jocs i joguines preferits, o sobre les activitats esportives que practiquen, què solen regalar quan han de fer un regal a un nen o una nena... Dividirem la classe en dos grups, que

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

hauran de defensar posicions contràries. A partir de la postura que defensen, els alumnes pensaran quins arguments poden convèncer els altres (exemples, proves...).

A l'inici del debat caldrà remarcar les normes d'intervenció.

4. Es pot parlar també de la campanya nadalenca que va posar en marxa l'Ajuntament de Barcelona anomenada Les joguines no tenen sexe. Tothom pot jugar. Amb aquest lema es volia fomentar el regal de jocs i joguines que no estereotipin els nens i les nenes. L'objectiu era conscienciar els ciutadans que la compra de joguines implica un acte de responsabilitat, ja que per mitjà del joc es poden transmetre patrons i models relacionals basats en el respecte i la igualtat d'oportunitats.
5. També seria interessant veure un petit tràiler de la pel•lícula Billy Elliot. (veure a l'annex 2)
6. Recomanem el llibre Amb ulls de nena, de Francesco Tonucci i Amparo Tomé González. Es poden utilitzar algunes de les vinyetes per despertar la reflexió i crear debat.

Lumen
CENTRE CONCERTAT PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA
ANY 2019 www.escolalumen.net

ANNEX

1. Dones que es treballaran a l'activitat de Cicle Mitjà:

Frida Kahlo Calderón 1907-1954 Reconeguda pintora mexicana 	**Rosa Parks 1913 – 2015** Activista estatunidenca per l'equiparació de drets civils entre blancs i negres als Estats Units.
Malala Yousafzai (1997) Va rebre el Premi Nobel de la Pau al 2014 per lluitar i defensar a favor de l'educació de les dones. Va crear la Fundació Malala i a dia d'avui, encara és defensora dels drets civils de les dones a tot el món. 	**Margaret Bourke-White** Va ser la primera periodista corresponsal de guerra a la qual se li permetia treballar en zones de combat durant la Segona Guerra Mundial.

2. Petit tràiler de la pel•lícula Billy Elliot.

https://www.youtube.com/watch?v=ScWt2ksQdV0

ANNEX III

Continguts per a l'elaboració del PdC

Documents extrets de l'aplicació informàtica del Departament d'Ensenyament per a l'elaboració del Projecte de Convivència – Setembre 2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

COEDUCACIÓ	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància d'una acció educativa que potenciï la igualtat d'oportunitats entre nois i noies.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per compartir la necessitat de treballar la coeducació.
A2	Compartir la necessitat de treballar en la prevenció de la violència de gènere o per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
A3	Analitzar les actuacions realitzades en l'àmbit de la coeducació en el centre i fer-ne el retorn al professorat com a punt de partida del debat i la reflexió.
B Incorporem la coeducació i la prevenció de la violència masclista o homòfoba als diferents documents de centre.	
B1	Recollir en el PEC la importància de la coeducació.
B2	Supervisar l'ús correcte del llenguatge no sexista en els documents de centre.
B3	Concretar en la Programació General Anual les accions que es realitzaran per fomentar l'educació igualitària.
B4	Incloure a les NOFC normes clau que garanteixin el respecte a tothom i la no discriminació per raó de gènere, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.
B5	Recollir en la carta de compromís elements que potenciïn l'educació igualitària.
B6	Incloure activitats relacionades amb la coeducació en el pla d'acció tutorial.
C Disposem d'una estructura organitzativa que afavoreix el treball de la coeducació en el centre.	
C1	Incorporar en el Consell Escolar el referent de coeducació per impulsar mesures educatives a favor de la igualtat i contra la violència envers la dona.
C2	Crear una comissió de coeducació.
D Implementar els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.	
D1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
D2	Aplicar el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat davant tota forma de violència contra les alumnes, així com contra qualsevol alumne o alumna que no segueix un mandat de gènere normatiu.

33

Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència - Setembre 2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

D3	Aplicar els protocols de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació i el d'assetjament escolar a persones LGBTI en cas de conflicte greu amb l'alumnat per motius d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
D4	Programar accions preventives establertes en els protocols per a la millora de la convivència.
D5	Difondre a tots els membres de la comunitat educativa els indicadors que estan recollits en els protocols a fi de detectar conductes d'odi i discriminació i d'assetjament escolar a persones LGBTI.
E Planifiquem estratègies de prevenció de les desigualtats de gènere i relacions d'abús de poder.	
E1	Promoure la gestió positiva de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista, d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
E2	Impulsar la implementació de programes que promoguin la igualtat de gènere.
E3	Generar espais que facilitin el suport entre iguals.
E4	Promoure nous models de relació igualitaris entre dones i homes.
E5	Recollir les incidències i conflictes de caràcter de sexe, d'identitat o expressió de gènere, o orientació afectivosexual.
E6	Establir propostes d'actuació específiques per prevenir situacions de conflicte de caràcter sexista, d'identitat o expressió de gènere, o orientació afectivosexual.
F Potenciem la participació de tot l'alumnat en igualtat de condicions i d'oportunitats.	
F1	Impulsar la capacitat de lideratge per a tots i totes.
F2	Promoure la representació paritària de l'equip docent en els càrrecs de responsabilitat i representació del centre.
F3	Fomentar la representació paritària de l'alumnat en les diferents activitats que es desenvolupen en el centre (representants del Consell Escolar, composició grups de treball, activitats lúdiques, jurats de concursos, etc.).
G Garantim un ús no sexista dels espais del centre.	
G1	Planificar la distribució dels espais del centre per afavorir les relacions interpersonals i garantir un ús no sexista dels espais educatius.
G2	Impulsar la participació de l'alumnat en la distribució dels espais de lleure.
G3	Programar activitats en els espais del lleure (menjador, biblioteca, gimnàs, pati, etc.) que fomentin la distribució de rols igualitaris entre l'alumnat.
H Formem la comunitat escolar en coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.	

H1	Oferir en el Pla de formació de centre la formació en matèria de coeducació i de prevenció de la violència masclista o per raons d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
H2	Proposar cursos de coeducació als referents dels consells escolars dels centres educatius.
I	Recollim i divulguem les bones pràctiques realitzades en coeducació.
I1	Seguir els protocols establerts pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
I2	Garantir que la informació del traspàs primària-secundària reculli les actuacions en situacions de conductes d'odi i discriminació amb l'alumnat.
J	Avaluem el funcionament dels processos i actuacions del projecte coeducatiu i ho recollim en la memòria anual del centre.
J1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions del centre en l'àmbit de la coeducació.
J2	Determinar el grau d'impacte de la resolució de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista i d'identitat de gènere, expressió de gènere o orientació afectivosexual.
J3	Realitzar, per part del referent de coeducació del Consell Escolar, un informe valoratiu de les actuacions realitzades en aquest àmbit, elaborant, si escau, propostes de millora, i incloure'l en la memòria anual.

COEDUCACIÓ	Àmbit AULA
A	Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte i la no discriminació per raons de sexe, d'identitat de gènere, d'expressió de gènere o per orientació afectivosexual.
A1	Fer una distribució de responsabilitats, càrrecs i funcions equilibrada.
A2	Incorporar l'ús habitual del llenguatge inclusiu i no sexista que doni el mateix protagonisme a tot l'alumnat.
A3	Potenciar els espais de tutoria per establir diàlegs sobre el respecte a la diferència i l'equitat, i reflexionar sobre la identitat de gènere i l'expressió de gènere.
A4	Treballar la diversitat familiar.
A5	Promoure la reflexió i el debat sobre conceptes relacionats amb l'educació afectiva i sexual.
A6	Ajudar l'alumnat a analitzar situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista.
A7	Ajudar l'alumnat a analitzar situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter LGBTIfòbic.

35

Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència - Setembre 2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

A8	Actuar reconduint actituds quan detectem rols o estereotips discriminatoris en el grup i en els jocs.
A9	Revisar les relacions que es donen dins el clima de l'aula, per ajudar que siguin igualitàries en la distribució dels rols i no discriminatòries (sociogrames, etc.).
A10	Realitzar activitats vinculades amb campanyes d'organismes que treballen per la igualtat de gènere i la prevenció de la violència masclista i la LGTBIfòbia (Estimar no fa mal, Dia internacional de la Dona, Dia internacional LGBTI, etc., Dia internacional contra la violència envers la dona...).
A11	Potenciar la tutoria individualitzada i la tutoria entre iguals per promoure la convivència.
B	Incorporem l'enfocament coeducatiu als continguts.
B1	Planificar i seqüenciar els continguts amb enfocament coeducatiu de la coeducació a les diferents àrees curriculars.
B2	Motivar l'orientació acadèmico-professional de les noies en les diferents àrees de coneixement.
B3	Fomentar l'esperit crític de l'alumnat per identificar i revisar situacions de desigualtat, discriminacions per raó de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.
B4	Supervisar l'ús correcte del llenguatge inclusiu en els continguts i materials que es lliuren a l'alumnat.
B5	Treballar els nous models femenins a través del currículum.
B6	Treballar les noves masculinitats a través del currículum.
B7	Analitzar el tractament als mitjans de comunicació, les xarxes socials, youtube i mitjans no tradicionals dels models dominants a la nostra societat, els rols estereotipats a la publicitat, etc.
C	Promovem la participació i la relació de tot l'alumnat de manera igualitària i lliure d'estereotips.
C1	Potenciar relacions entre l'alumnat que es basin en relacions igualitàries i que trenquin estereotips.
C2	Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per erradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de violència masclista o homòfoba.
C3	Garantir una composició i distribució de responsabilitats equitatives en els grups de treball.
D	Disposem d'estratègies per implicar les famílies en la necessitat del treball en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista.
D1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.

D2	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per a garantir el respecte a la diferència i a l'orientació sexual.
D3	Utilitzar l'apartat Igualtat de gènere dins de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació.

COEDUCACIÓ	Àmbit ENTORN
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientacióafectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.	
A1	Programar, conjuntament amb l'AMPA formació per a pares i mares per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca coeducadora.
A2	Tenir en compte, en la formació entre iguals per a famílies, els continguts del curs telemàtic *Coeducació per a les persones de referència dels consells escolars de centre.*
A3	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
B Participem en xarxes de centres que treballen en la coeducació i en la prevenció de la violència masclista o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.	
B1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes que fomentin la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència i la prevenció de la violència masclista i per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere.
B2	Fer jornades d'intercanvi d'experiències i estratègies al voltant de la coeducació.
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar els valors de la igualtat de gènere i de les relacions igualitàries.	
C1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament d'activitats lúdiques, culturals i esportives que tinguin una dimensió educativa a favor de la coeducació i de la prevenció de la violència masclista.
C2	Promoure amb l'administració local la participació de tot l'alumnat en el teixit educatiu de l'entorn.
C3	Elaborar protocols d'actuació davant conflictes produïts per violència de gènere o per motius d'orientació afectivosexual, identitat de gènere i expressió de gènere d'àmbit local.
C4	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius.
C5	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència, educació en valors, etc.).

37

Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència · Setembre 2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure la coeducació.	
D1	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions que afavoreixin la igualtat de gènere.
D2	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió, etc.) per fomentar valors com la igualtat de gènere i promoure campanyes sobre la coeducació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

EDUCACIÓ INTERCULTURAL	ÀMBIT CENTRE
A.	**Sensibilitzem el claustre sobre la importància de la interculturalitat en l'àmbit educatiu.**
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre l'educació intercultural.
A2	Promoure des de l'Equip Directiu estratègies pedagògiques, materials i recursos per atendre millor la diversitat cultural.
B.	**Recollim la perspectiva intercultural en els documents del centre.**
B1	Incorporar la perspectiva intercultural en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre com a element bàsic per a l'èxit educatiu.
B2	Tenir present la perspectiva intercultural en el projecte curricular de centre.
B3	Treballar en el Pla d'Acció Tutorial l'acompanyament a la construcció d'una identitat de múltiples pertinences.
B4	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin el reconeixement i la valoració de la diversitat cultural de l'alumnat.
B5	Fer servir el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació en cas de detectar situacions de conflicte que impliquin discriminació per raó d'origen.
B6	Incorporar la valoració i el reconeixement de totes les llengües existents al centre en el Projecte Lingüístic de Centre
B7	Incloure en el Pla d'acollida actuacions per promoure la inclusió escolar i social de l'alumnat d'origen estranger
C.	**Establim propostes d'actuacions específiques a l'alumnat per conèixer i respectar la diversitat social i cultural i per promoure les relacions interpersonals.**
C1	Disposar d'un fons documental (llibres, material audiovisual, informàtic...) que reflecteixin la diversitat cultural de l'alumnat, del centre i de l'entorn.
C2	Seleccionar de forma rigorosa els llibres de text i els altres materials i recursos per a l'aprenentatge, tenint en compte el document d'orientacions sobre el tractament de la igualtat de gènere i la diversitat cultural en el material didàctic.
C3	Posar en valor les aportacions que els diversos grups i cultures fan en les activitats que organitza el centre.
C4	Reflectir la diversitat del centre en els representants al Consell Escolar.
C5	Promoure la gestió dels espais d'esbarjo per tal que hi pugui participar tothom.
C6	Obrir espais de diàleg i mediació entre iguals per a la resolució positiva dels conflictes.

42

Continguts de l'aplicació informàtica per a l'elaboració del Projecte de Convivència · Setembre 2020

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

C7	Aprofitar el menjador escolar per aprofundir en el coneixement de la diversitat cultural: fer esporàdicament àpats típics d'algun país.
C8	Fomentar la participació del centre en convocatòries i concursos que fomentin la interrelació de cultures.
D.	Gestionem la diversitat de creences i manifestacions culturals de l'alumnat i les seves famílies.
D1	Donar a conèixer i posar en valor les festivitats i celebracions de les diverses cultures presents en el centre.
D2	Tenir present l'Acord de Cooperació de l'Estat amb la Federació d'Entitats Religioses Evangèliques, la Federació de Comunitats Israelites i la Comissió Islàmica d'Espanya, per demanar, d'avançada, el justificant d'absència dels dies de les festivitats de determinada confessió amb l'objectiu de programar i adaptar les activitats docents.
D3	Facilitar una oferta de menús escolars que pugui donar resposta a les diverses tradicions culturals.
D4	Respectar la forma de vestir i els símbols religiosos de les diverses cultures presents al centre.
D5	Facilitar la participació dels alumnes en totes les activitats curriculars.
D6	Conèixer els processos de dol en les diferents cultures i acompanyar els alumnes.
D7	Programar, durant les celebracions del centre, activitats lúdiques que recullin la diversitat cultural del centre.
D8	Impulsar programes oberts a tot l'alumnat per afavorir l'aprenentatge de les llengües d'origen en horari extraescolar.
E.	Formem el professorat per a l'adquisició de la competència intercultural.
E1	Realitzar el taller a centre sobre interculturalitat previst en el Pla de Formació Permanent.
E2	Reflexionar i compartir, a nivell col·lectiu, sobre les habilitats cognitives pel que fa a la consciència intercultural, a la comprensió de la pròpia cultura i al pluralisme cultural.
E3	Difondre les activitats formatives d'Educació intercultural de Catalunya.
F.	Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'Educació intercultural.
F1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
F2	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre.

G. Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació intercultural i ho recollim en la memòria anual del centre.	
G1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació intercultural
G2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació intercultural, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCACIÓ INTERCULTURAL	**Àmbit AULA**
A. Potenciem des de l'acció tutorial el reconeixement a la diferència i la diversitat cultural.	
A1	Reflectir en els càrrecs de responsabilitat a l'aula la diversitat present (delegat/da, encarregat de material, etc.).
A2	Programar activitats per potenciar el coneixement mutu i la cohesió d'aula.
A3	Acompanyar a l'alumnat en la construcció d'una identitat de pertinences múltiples
A4	Promoure espais de reflexió i acompanyament de les emocions.
A5	Facilitar eines que promoguin el suport entre iguals.
A6	Garantir que tot l'alumnat i les seves famílies puguin entendre la informació sobre el procés d'aprenentatge i els resultats d'avaluació.
A7	Fomentar l'acció tutorial compartida.
A8	Utilitzar l'addenda de continguts específica de la Carta de compromís educatiu per recollir els compromisos que famílies, tutors i alumne/a acordin per millorar l'èxit educatiu
A9	Orientar a l'alumnat i les seves famílies en activitats educatives de l'entorn segons les seves necessitats i interessos.
B. Plantegem el currículum de les diferents àrees i matèries des d'una perspectiva intercultural.	
B1	Fomentar la incorporació de la perspectiva intercultural a les accions educatives de totes les àrees i matèries del currículum.
B2	Analitzar el fenomen de les migracions presentant-ne les diferents visions.
B3	Treballar els perjudicis i estereotips amb l'alumnat.
B4	Fer present a l'aula la varietat de llengües d'origen i utilitzar-les com un recurs lingüístic per al treball curricular.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

B1	Crear i participar en grups de treball intercentres per fomentar l'educació intercultural.
B2	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de l'educació intercultural.
C. Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'educació intercultural.	
C1	Obrir els centres a les entitats de l'entorn perquè donin a conèixer a l'alumnat i les famílies les seves propostes d'acció educativa.
C2	Oferir les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals, esportives i de lleure adreçades a la comunitat.
C3	Promoure i acompanyar la participació de tots els alumnes en les diferents entitats de l'entorn de tipus cultural, esportiu, de lleure, voluntariat, etc.
C4	Promoure el Servei Comunitari com un element d'arrelament al territori.
C5	Promoure que les diverses entitats de l'entorn tinguin en compte l'educació intercultural i el respecte a la diferència a l'hora de programar i organitzar les seves activitats.
C6	Organitzar sortides per conèixer la realitat del territori a partir de la coneixença d'entitats i institucions de grups socioculturals diversos
C7	Treballar amb grups socials o culturals diversos per fomentar vincles, trencar estereotips i prejudicis, i afavorir la cohesió social
C8	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per fer difusió d'experiències i bones pràctiques sobre convivència intercultural, el coneixement mutu i l'acceptació del dret a la diferència.
D. Participem en programes socioeducatius de l'entorn.	
D1	Col·laborar amb l'administració local en l'impuls i desenvolupament de Plans educatius d'entorn i altres programes socioeducatius.
D2	Promoure la participació del professorat en grups de treball de Pla educatiu d'entorn.
D3	Promoure la participació activa dels alumnes i les famílies en els Plans educatius d'entorn.

EDUCACIÓ PER LA PAU	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació per a la pau i els drets humans en els processos educatius.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.).
B Recollim en els documents de centre el valor de l'educació per la pau.	
B1	Incorporar la cultura de la pau en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

B2	Concretar en la Programació general anual de centre les accions que es realitzaran per fomentar la cultura de la pau.
B3	Revisar les NOFC per tal de garantir que recollim normes clares que garanteixin el respecte als drets i el compliment dels deures de l'alumnat.
B4	Incloure en la carta de compromís educatiu els objectius i compromisos per a la creació i el manteniment d'un entorn de convivència i respecte en el centre.
B5	Establir en el Pla d'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per al desenvolupament de la cultura de la pau en el centre.
C Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació per la pau i la divulgació dels drets humans entre els membres de la comunitat escolar.	
C1	Aprofitar les diades commemoratives per reflexionar sobre la pau i els drets humans.
C2	Participar en activitats (campanyes, projectes, trobades, concursos, etc.) de foment de la pau com a experiència educativa.
C3	Prendre mesures per garantir el respecte als drets humans dins el centre.
C4	Reforçar el treball en equip entre el professorat com un model de convivència.
C5	Fomentar el treball cooperatiu entre els membres de la comunitat escolar com a model de convivència (comissions mixtes: comissió pedagògica, comissió econòmica, comissió d'activitats extraescolars, etc.).
C6	Implicar les famílies i l'alumnat en la comissió de convivència per tal de promoure un bon clima de centre.
D Establim propostes d'actuació específiques per fomentar l'educació per la pau i els drets humans entre l'alumnat.	
D1	Programar des del currículum accions de servei comunitari orientades al compromís social.
D2	Incloure en la programació curricular activitats d'aula per treballar amb els alumnes els drets humans, especialment els drets dels infants, i promoure campanyes de difusió tant dins com fora del centre.
D3	Convidar persones que dediquen els seus esforços a construir la pau en un context de conflicte armat o bé associacions pacifistes autòctones, perquè expliquin el seu testimoniatge i la seva implicació.
D4	Aprofitar els espais informals de l'alumnat per realitzar activitats de cohesió de grup i foment de la convivència (jocs cooperatius, activitats esportives no competitives, etc.).
D5	Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació com una estratègia de resolució positiva dels conflictes basada en el diàleg i el respecte mutu.
D6	Comprometre l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions de centre, procés de millora del rendiment i la convivència, avaluació, manteniment i cura dels espais del centre, etc.).

E Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn la cultura de la pau i el coneixement dels drets humans.	
E1	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb la cultura de la pau.
E2	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb el coneixement dels drets humans i, especialment, els drets dels infants.
E3	Donar a conèixer entre la comunitat escolar cursos de formació sobre educació per la pau de diversos organismes d'interès.
F Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure la cultura de la pau i els drets humans.	
F1	Aportar les experiències realitzades en el centre al voltant de la cultura de la pau als centres de la xarxa (seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals, etc.).
F2	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
G Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació per la pau entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.	
G1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació per la pau en el centre.
G2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació per la pau, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCACIÓ PER LA PAU	**Àmbit AULA**
A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar en la pau i els drets humans.	
A1	Afavorir la reflexió sobre la pau basada en l'equitat, la justícia social, els drets humans i la resolució pacífica de conflictes.
A2	Utilitzar els espais de tutoria per potenciar el respecte, el diàleg i la cooperació entre els companys com a base de l'educació per la pau.
A3	Crear condicions per gaudir del silenci a l'aula com a espai de reflexió.
A4	Fomentar la democràcia i la participació a través de l'organització de l'aula (càrrecs de responsabilitat, assemblees d'aula, etc.).
A5	Revisar les relacions de poder, dins del clima de l'aula, per ajudar que siguin solidàries i equitatives.
A6	Utilitzar la tutoria individualitzada per fomentar en l'alumnat el diàleg i l'empatia.
B Estimulem el compromís personal de l'alumnat en els valors de l'educació per la pau.	

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

B1	Establir relacions entre l'alumnat que es basin en el reconeixement i el respecte mutu (tutoria entre iguals, apadrinament lector, etc.).
B2	Valorar i potenciar l'esforç i el compromís personal per a la construcció de la pau i la no-violència.
B3	Fer signar a l'alumnat (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos que garanteixin el respecte als valors de l'educació per la pau.
C	**Incorporem continguts d'educació per la pau en el currículum de les diverses àrees.**
C1	Planificar i seqüenciar els continguts de l'educació per a la pau i sobre els drets humans a les diferents àrees curriculars.
C2	Assegurar-nos que els materials educatius utilitzats estan impregnats de valors fonamentadors d'una cultura de pau.
C3	Realitzar activitats lligades amb campanyes d'organismes que treballen en favor de la pau i el respecte als drets humans.
C4	Avaluar les activitats d'educació per la pau per fer seguiment de resultats i impactes.
C5	Fomentar l'esperit crític per identificar, revisar i superar qualsevol situació de desigualtat (currículum ocult, discriminacions, etc.).
C6	Promoure accions de servei comunitari des del currículum per potenciar l'educació per a la pau com a projecte personal i col·lectiu que impregna la vida a l'aula i es projecta en el camp social.
D	**Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen els valors convivencials.**
D1	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.).
D2	Promoure l'aprenentatge servei com una metodologia que afavoreix la responsabilitat, el compromís cívic, etc.
D3	Disposar de materials i recursos que ens permetin treballar valors i actituds relacionats amb l'educació per la pau (cooperació, ajuda, no-violència, etc.).
D4	Aprofitar els esdeveniments puntuals per abordar el tema de la pau.
D5	Vetllar per mantenir una coherència entre els continguts que ensenyem relacionats amb la pau i la nostra actitud (saber escoltar, dialogar, mostrar empatia, marcar límits i exigir respecte, etc.).

E Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies a través de l'acció tutorial en l'educació per la pau.	
E1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida amb les famílies.
E2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.
E3	Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu les mesures necessàries i els compromisos entre família, tutor del centre i alumne (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària) per estimular l'educació per la pau.

EDUCACIÓ PER LA PAU	**Àmbit ENTORN**
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en la pau i el respecte als drets humans.	
A1	Utilitzar els recursos i les orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que fomentin l'educació per la pau i el respecte als drets humans.
A3	Promoure entre les famílies la pràctica d'activitats culturals i de lleure de l'entorn com un element d'arrelament al territori i de cohesió social.
B Coneixem i participem en xarxes de centres que fomentin la cultura de la pau i el respecte als drets humans.	
B1	Participar en xarxes de centres, tant a escala local com global, que treballin la cultura de la pau i intercanviar-ne experiències.
B2	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes solidaris i cooperatius amb altres centres de l'entorn.
B3	Col·laborar en l'organització de les trobades d'alumnes mediadors que s'organitzen cada curs des dels seminaris de coordinadors de convivència.
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar la cultura de la pau i el respecte als drets humans entre l'alumnat.	
C1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de projectes comunitaris (Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius).
C2	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència, educació en valors, etc.).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure l'educació per la pau.	
D1	Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals, esportives i cíviques.
D2	Potenciar les relacions de partenariat amb altres entitats de l'entorn per tal d'implicar l'alumnat en accions conjuntes que tinguin com a objectiu la sensibilització i la construcció de la pau.
D3	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari.
D4	Planificar conjuntament amb els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa, televisió) i entitats educatives del barri els esdeveniments, celebracions i reflexions conjuntes per a la consolidació de la cultura de la pau.
D5	Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació socioemocional en els processos educatius.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre educació socioemocional.
A2	Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat.
B Recollim en els documents de centre la necessitat de treballar els valors de l'educació socioemocional.	
B1	Incorporar els valors de l'educació socioemocional en el Projecte educatiu.
B2	Concretar en la Programació general anual de centre les accions que es realitzaran per fomentar l'educació socioemocional en el centre.
B3	Incloure en el Projecte de convivència de centre els objectius d'un programa de competència social.
B4	Incloure en la carta de compromís educatiu els objectius i compromisos per a la creació i el manteniment d'un entorn de convivència i respecte en el centre.
B5	Tenir en compte en el Pla d'acollida els aspectes emocionals de l'alumnat.
B6	Tenir en compte en el Pla d'acollida els aspectes socials de l'alumnat.
B7	Establir en el Pla d'acció tutorial mesures, estratègies i actuacions per al desenvolupament de l'educació socioemocional en el centre.
B8	Concretar en la programació curricular com es promouran i s'avaluaran la competència comunicativa i la competència social.
C Promovem accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació entre els membres de la comunitat escolar.	
C1	Establir i difondre en el claustre pautes de comunicació (tant verbal com no verbal) per afavorir una relació basada en la confiança, el respecte i el reconeixement mutu.
C2	Compartir amb els diferents serveis del centre (menjador, acollida matinal, extraescolars, etc.) els objectius del programa de competència social que el centre desenvolupi.
C3	Potenciar espais de relació informal entre tots els membres de la comunitat educativa (actes de final de trimestre, festes de final de curs, sopars de promoció, celebracions, etc.).
C4	Utilitzar canals de comunicació per afavorir la relació entre els membres de la comunitat escolar i el sentiment de pertinença al centre.
D Establim propostes d'actuació específiques per fomentar els valors de l'educació socioemocional entre l'alumnat.	
D1	Programar, des del currículum, la competència social.
D2	Disposar de recursos i materials que ajudin al desenvolupament socioemocional i comunicatiu.
D3	Disposar d'estratègies per recollir, canalitzar i tractar situacions de tensió emocional de l'alumnat (pors i tabús, pèrdua i dol, vida i mort).
D4	Preveure en l'horari de centre la realització d'assemblees de classe i reunions de delegats i delegades.
D5	Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació com una forma de treballar continguts d'educació socioemocional.
D6	Aprofitar els espais informals de l'alumnat per realitzar activitats de cohesió de grup i foment de la convivència (jocs cooperatius, activitats esportives no competitives, etc.).
D7	Organitzar xerrades de persones vinculades al centre (exalumnes, exprofessors o membres de la comunitat educativa actual, etc.) per orientar l'alumnat i incidir en la importància de la competència socioemocional en el seu desenvolupament personal i professional.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

E Potenciem la competència comunicativa de l'alumnat.	
E1	Programar, des de les diferents àrees, activitats curriculars per desenvolupar la competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
E2	Incloure propostes de creació i ús de revistes en suport paper o digital (blocs, webs, altres recursos telemàtics) com a eines per a la millora de la competència comunicativa.
E3	Afavorir l'ús de mitjans de comunicació audiovisual (ràdio, vídeo, televisió, etc.) gestionats pels alumnes en el centre.
E4	Participar en projectes i premis de comunicació i fer-ne difusió.
E5	Reflectir en actes i celebracions la diversitat lingüística del centre (Sant Jordi, jornades de convivència, setmana cultural, etc.).
F Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació sociemocional.	
F1	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb l'educació socioemocional.
F2	Incorporar en el Pla de formació de centre accions orientades a l'adequació de les competències comunicatives (especialment habilitats i estratègies comunicatives i llenguatges expressius i artístics).
G Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació socioemocional.	
G1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
G2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn.
H Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació socioemocional entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.	
H1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació socioemocional en el centre.
H2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació socioemocional, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	**Àmbit AULA**
A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per educar emocionalment l'alumnat.	
A1	Contemplar en la tutoria individualitzada els aspectes emocionals i afectius i les expectatives dels alumnes.

A2	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi la consciència emocional (percebre emocions i sentiments, identificar-los, posar-hi nom, expressar-los, etc.).
A3	Realitzar activitats perquè l'alumnat gestioni i reguli les seves emocions (preveure estats emocionals negatius, generar emocions positives, autocontrolar-se, etc.).
A4	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi l'autoestima.
A5	Responsabilitzar l'alumnat del seu aprenentatge.
A6	Desenvolupar estratègies d'autoconeixement (tests de personalitat, enquestes sobre gustos i aficions, activitats d'autoavaluació, etc).
A7	Realitzar activitats perquè l'alumnat desenvolupi la seva capacitat de resiliència.
B	Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures i estratègies per potenciar la competència social en l'alumnat.
B1	Potenciar la tutoria entre iguals en el grup classe i entre l'alumnat de diferents nivells.
B2	Planificar dinàmiques de grup per practicar l'empatia entre els alumnes.
B3	Planificar dinàmiques de grup per potenciar una conducta assertiva entre els alumnes.
B4	Potenciar els càrrecs de responsabilitat (delegat/da, encarregats de material, llista, neteja, etc.) i les assemblees d'aula com una oportunitat per fomentar la competència social.
B5	Realitzar activitats per fomentar la interacció emocional positiva (activitats d'elogi dels companys, reconeixement i respecte mutu, relacions cordials i afectuoses, etc.).
C	Treballem l'educació socioemocional des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
C1	Inserir en els continguts curriculars activitats per treballar l'educació socioemocional.
C2	Treballar el contingut de contes i dilemes morals amb la metodologia reflexiva.
C3	Promoure activitats curriculars que permetin expressar i argumentar opinions, pensaments, emocions i vivències.
C4	Fer accions de Servei Comunitari com un instrument per desenvolupar la competència social i el compromís cívic.
C5	Disposar de qüestionaris de valoració o observacions d'aula dels aspectes més rellevants de la competència social i detectar-ne possibles mancances o problemes.
D	Treballem la competència comunicativa des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.
D1	Treballar els elements bàsics de bona comunicació (l'escolta i el respecte al torn de paraula, els agraïments, les disculpes, les salutacions, etc.).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

D2	Formar l'alumnat en els diferents tipus de comunicació verbal i no verbal (visual, gestual, corporal) per a la millora de la comunicació.
D3	Formar l'alumnat en la comunicació audiovisual per fer-lo capaç d'analitzar críticament els missatges audiovisuals i els valors que se'n desprenen.
D4	Incorporar els llenguatges expressius i artístics a la pràctica educativa per aportar-hi una dimensió expressiva i creativa.
D5	Fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eina per enriquir la competència comunicativa.
D6	Dur a terme activitats per la prevenció del mal ús relacional de les tecnologies de la comunicació.
E	Utilitzem metodologies que afavoreixen els valors convivencials i l'educació socioemocional.
E1	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits...) per facilitar la comunicació i la relació entre l'alumnat.
E2	Formar els grups de treball de l'alumnat tenint en compte les intel·ligències múltiples.
E3	Promoure la metodologia de l'aprenentatge servei.
E4	Potenciar un espai i un temps a l'aula per poder gaudir de períodes de silenci, que permetin a l'alumnat els moments d'introspecció i reflexió propis del procés d'aprenentatge.
E5	Vetllar perquè les situacions de canvi de classe o d'activitat es facin de manera ordenada i relaxada.
F	Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació socioemocional.
F1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.
F2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.
F3	Augmentar les expectatives acadèmiques de les famílies sobre els seus fills.
F4	Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre per promoure la competència social.

EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL	Àmbit ENTORN
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar socioemocionalment.	
A1	Utilitzar els recursos i les orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA la formació entre iguals per a famílies utilitzant el mòdul formatiu referent a educació socioemocional que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació.
A3	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
B Impliquem les famílies en la valoració de la comunicació com a eina per a la millora de les relacions intrapersonals i interpersonals.	
B1	Promoure jornades i grups de treball amb les famílies per parlar i debatre sobre el valor de la comunicació i la seva incidència en les relacions personals, familiars i socials.
B2	Fomentar l'aprenentatge de la llengua catalana com element de comunicació i cohesió social.
B3	Desenvolupar actuacions orientades a l'aprenentatge i l'aprofundiment de les llengües maternes de l'alumnat.
C Coneixem i participem en xarxes de centres que treballin els programa d'educació emocional i competència social.	
C1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes cívics i cooperatius amb altres centres de l'entorn.
C2	Col·laborar en l'organització de les trobades d'alumnes mediadors que s'organitzen cada curs des dels seminaris de coordinadors de convivència.
C3	Participar en projectes i activitats públiques, conjuntament amb altres centres, que desenvolupin la capacitat de comunicació de l'alumnat com un element d'interelació.
D Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació socioemocional entre l'alumnat.	
D1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius.
D2	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència, educació en valors, etc.).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

E Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure la millora de la competència social i de les relacions interpersonals.	
E1	Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en les diferents entitats locals, culturals, esportives i cíviques.
E2	Potenciar les relacions de partenariat amb altres entitats de l'entorn per tal d'implicar l'alumnat en accions conjuntes que tinguin com a objectiu la millora de les relacions interpersonals i intrapersonals.
E3	Coordinar-se amb les biblioteques municipals per potenciar les capacitats comunicatives (gust per la lectura, etc.) i el respecte per la diversitat lingüística (per exemple, l'activitat "conta contes").
E4	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per implicar l'alumnat en programes i millorar la seva competència comunicativa (per exemple, programa escola – ràdio).
E5	Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.

EDUCAR EN EL RESPECTE	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre el valor del respecte com a principi bàsic per tal de garantir un bon clima de convivència en els centres educatius.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.).
A2	Sensibilitzar sobre la importància del respecte, especialment al professorat, com un principi bàsic en l'aprenentatge.
A3	Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat.
B Recollim el valor del respecte en els documents del centre.	
B1	Incorporar el valor del respecte, i especialment el respecte al professorat, dins el Projecte educatiu i altres documents de centre.
B2	Incloure en el Projecte educatiu de centre el respecte i el reconeixement de la pluralitat de creences i opinions, i la necessitat d'evitar qualsevol tipus de discriminació per motius d'origen, sexe o altra condició.
B3	Concretar en la Programació general anual de centre les accions que es preveu realitzar per fomentar l'educació en el respecte.
B4	Introduir en la carta de compromís elements de respecte mutu entre l'escola i les famílies, i molt especialment el respecte cap al professorat.
B5	Revisar les NOFC per tal de garantir que recollim normes clares que garanteixin el respecte entre tots els membres de la comunitat escolar.
B6	Dissenyar en el pla d'acció tutorial activitats que fomentin el diàleg, el respecte i la valoració de les diverses opinions i creences.
B7	Concretar en la programació curricular com es promouran i s'avaluaran valors com el respecte.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

C Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre els membres de la comunitat escolar.	
C1	Potenciar el treball en equip per tal de facilitar les relacions entre els membres de la comunitat escolar (comissions mixtes: comissió pedagògica, comissió econòmica, comissió d'activitats extraescolars, etc.).
C2	Garantir el dret a la privacitat dels membres de la comunitat escolar (drets d'imatge, dret a la intimitat, etc.).
C3	Gestionar des del respecte la diversitat religiosa i cultural en el centre.
D Promovem accions i estratègies per potenciar el respecte de l'alumnat cap al professorat.	
D1	Establir normes de conducta que vetllin pel respecte envers els adults.
D2	Promoure un lideratge positiu per part del professorat per tal de facilitar el reconeixement de la seva autoritat moral.
E Promovem accions i estratègies per afavorir el valor del respecte entre i cap a l'alumnat.	
E1	Potenciar la participació de l'alumnat en diversos òrgans (consell de delegats, assemblea d'aula, etc.) i comissions del centre (festes, extraescolars, etc.) com un element de respecte cap a ells.
E2	Fixem normes i límits clars que garanteixin el respecte entre l'alumnat i cap a tots els membres de la comunitat escolar.
E3	Fomentar la implementació i ús d'un servei de mediació com una estratègia de resolució positiva dels conflictes basada en el diàleg i el respecte mutu.
E4	Promoure des del currículum accions de servei comunitari que afavoreixen el respecte envers els altres.
F Promovem accions de respecte cap als espais físics del centre i del seu entorn.	
F1	Implicar la comunitat escolar en la cura i manteniment de les instal·lacions del centre.
F2	Promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, activitats cíviques en benefici de la comunitat tant dins (manteniment, neteja, acompanyament, etc.) com fora del centre (llars d'infants, casals d'avis, etc.).
F3	Participar en projectes per despertar el valor del respecte a l'entorn i el compromís cívic en el nostre alumnat (campanyes de sostenibilitat, mediambientals, de reutilització i reciclatge de materials, campanyes de reducció del consum energètic, etc.).
F4	Participar en projectes de coneixement i divulgació del patrimoni històric i cultural per aprendre a valorar-lo i respectar-lo.
F5	Promoure des del currículum accions de servei comunitari que afavoreixen el respecte i la cura de l'entorn.

G	**Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn el valor del respecte.**
G1	Incloure en el Pla de formació del professorat actuacions formatives sobre l'educació en valors.
H	**Recollim i difonem les bones pràctiques i els recursos utilitzats per promoure el respecte en la comunitat escolar.**
H1	Seguir les instrucions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H2	Aportar les experiències realitzades en el centre al voltant del respecte, especialment al professorat, als centres de la xarxa (seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals, etc.).
I	**Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per promoure el respecte i ho recollim en la memòria anual.**
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre el respecte en diversos àmbits d'intervenció: aula, centre i entorn.
I2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació en el respecte, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCAR EN EL RESPECTE	**Àmbit AULA**
A	**Planifiquem activitats amb l'alumnat que fomentin el respecte cap a un mateix.**
A1	Realitzar activitats tutorials que desenvolupin l'autoconeixement de l'alumnat.
A2	Acompanyar l'alumnat en el reconeixement dels seus límits i capacitats.
A3	Educar l'alumnat en el coneixement i l'expressió de les emocions pròpies.
A4	Realitzar activitats que desenvolupin l'autoestima entre l'alumnat.
B	**Planifiquem activitats tutorials que facilitin el respecte entre l'alumnat.**
B1	Treballar els elements bàsics de bona comunicació (saber escoltar i respectar el torn de paraula, saber demanar, saber disculpar-se, saber elogiar, saber rebre elogis, etc.).
B2	Educar l'alumnat en el reconeixement i respecte a les emocions dels altres.
B3	Programar activitats per educar l'alumnat en una conducta assertiva (expressar els sentiments, les emocions o els pensaments propis amb convenciment, però respectant els altres).
B4	Potenciar la figura dels delegats i delegades com una oportunitat per exercir el valor del respecte.
B5	Utilitzar les reunions o assemblees de l'alumnat per promocionar el respecte com a valor bàsic per a la convivència.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

B6	Implicar l'alumnat en l'elaboració de normes de grup que promoguin un tracte atent i curós entre l'alumnat (evitar l'ús dels malnoms, sol·licitar les coses correctament, donar les gràcies, etc.).
B7	Fomentar la tutoria entre iguals per educar en el respecte.
B8	Treballar el nivell preventiu dels protocols d'àmbit convivencial publicats pel Departament d'Educació (guies per a alumnes d'educació primària i secundària, unitats didàctiques, etc.).
C	**Treballem el respecte entre l'alumnat des de les diferents matèries curriculars de manera transversal.**
C1	Desenvolupar, des de les diferents àrees, activitats curriculars que impliquin el respecte a l'expressió d'idees i opinions dels companys/es (debats, exposicions orals, etc.).
C2	Incorporar la perspectiva intercultural a les àrees del currículum.
C3	Ensenyar, a través del currículum, com el valor del respecte ha ajudat homes i cultures a aconseguir un món millor.
C4	Recollir en l'informe avaluatiu de les diferents àrees la valoració d'actituds com el respecte i la capacitat d'empatia que mostra l'alumnat amb els seus companys/es.
D	**Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen el respecte entre l'alumnat.**
D1	Treballar l'adquisició d'hàbits i rutines (puntualitat, respecte al torn de paraula, realització de feines/deures, etc.) que impliquen una mostra de respecte al grup.
D2	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.) per potenciar el valor del respecte entre tots els membres del grup.
D3	Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).
E	**Fomentem una actitud de respecte de l'alumnat envers el professorat i altres professionals del centre.**
E1	Exigir amb el compliment de les normes el respecte al professorat com a principi bàsic en l'aprenentatge.
E2	Fer signar a l'alumnat (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos que garanteixin el respecte envers tots els membres de la comunitat escolar, i especialment al professorat.
E3	Treballar amb l'alumnat pautes de comportament i comunicació que garanteixin una actitud de respecte envers el professorat.

F	**Vetllem perquè l'alumnat tingui cura del material i les instal·lacions.**
F1	Implicar l'alumnat en el bon ús dels materials i la conservació de l'aula (càrrecs de responsabilitat, concursos, etc.).
F2	Prendre mesures de reutilització i reciclatge de materials d'aula i de reducció del consum energètic.
G	**Promovem accions que potenciïn el coneixement i el respecte envers l'entorn.**
G1	Promoure accions de servei comunitari des del currículum per afavorir el coneixement i el respecte pel medi natural i cultural.
G2	Potenciar les sortides escolars des de cada àrea i el treball amb altres centres per conèixer millor i respectar el nostre entorn.
H	**Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació en el respecte.**
H1	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.
H2	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular l'educació en el respecte.

EDUCAR EN EL RESPECTE	**Àmbit ENTORN**
A	**Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en el respecte.**
A1	Utilitzar els recursos i les orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.
A2	Tenir en compte en la formació entre iguals per a famílies el mòdul formatiu referent al respecte que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació.
A3	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
A4	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que fomentin entre l'alumnat el coneixement, la cura de l'entorn i el compromís cívic.
B	**Participem en xarxes de centres que promouen el valor del respecte.**
B1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes solidaris i cooperatius amb altres centres de l'entorn.
B2	Col·laborar en l'organització de les trobades d'alumnes mediadors que s'organitzen cada curs des dels seminaris de coordinadors de convivència.
B3	Intercanviar experiències i estratègies al voltant del respecte a l'entorn natural, social i cultural.

C	**Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar el respecte i el compromís cívic en el nostre alumnat.**
C1	Promoure amb l'administració local la participació de l'alumnat en el teixit educatiu del territori.
C2	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de projectes comunitaris (Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius).
C3	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivència, educació en valors, etc.).
C4	Desenvolupar actuacions que propiciïn el respecte i el bon ús dels espais públics al voltant dels centres escolars (campanyes locals de recollida de deixalles, manteniment de jardins, apadrinament d'escultures, etc.).
D	**Ens coordinem amb les entitats de l'entorn per promoure el respecte.**
D1	Obrir els centres a les entitats de l'entorn perquè donin a conèixer a l'alumnat i les famílies les seves propostes d'acció educativa.
D2	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari.
D3	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per fomentar valors com el respecte i difondre experiències i bones pràctiques.

EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'educació en els valors de l'esforç i la responsabilitat i la implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes).
A2	Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat.
B Recollim en els documents del centre el foment de l'esforç i la responsabilitat per aconseguir els objectius educatius.	
B1	Incorporar els valors de l'esforç i la responsabilitat en el Projecte educatiu com a elements bàsics per a l'èxit educatiu.
B2	Incloure en la Programació general anual de centre accions per promoure el valor de l'esforç i la responsabilitat.
B3	Donar a conèixer en el Pla d'acollida models positius d'implicació i compromís en els estudis i en el centre (alumnes de cursos superiors, exalumnes, etc.), així com els mèrits (premis, publicacions, etc.) en reconeixement al compromís de qualsevol membre de la comunitat.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

B4	Incloure en la carta de compromís educatiu la necessitat d'educar els fills en l'esforç i la responsabilitat.
B5	Incidir en els deures o responsabilitats per garantir els drets de tothom recollits en les NOFC.
B6	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, i el compromís tant individual com col·lectiu.
C Establim propostes d'actuació específiques per fomentar el valor de l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.	
C1	Concretar en la programació curricular com es valorarà el grau d'esforç i responsabilitat de l'alumnat (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament de les tasques, l'ordre, la netedat, etc.).
C2	Comprometre l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions del centre, procés de millora del rendiment i la convivència, etc.).
C3	Programar accions de servei comunitari des del currículum.
C4	Fomentar la participació del centre en convocatòries i concursos que estimulin l'afany de superació.
C5	Fomentar la participació del centre en campanyes de solidaritat que estimulin el compromís cívic.
C6	Difondre les actuacions de compromís cívic de qualsevol membre de la comunitat educativa com a referents positius.
C7	Implicar la comunitat escolar en la cura i el manteniment del centre i el seu entorn (jornades de manteniment i decoració, campanyes de reutilització, reciclatge i reducció del consum energètic, etc.).
C8	Organitzar xerrades de persones vinculades al centre (exalumnes, exprofessors o membres de la comunitat educativa, etc.) per orientar l'alumnat i incidir en la importància de valors com l'esforç i la responsabilitat en el seu desenvolupament personal i professional.
D Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'esforç i la responsabilitat.	
D1	Incloure en el Pla de formació del professorat actuacions formatives sobre l'educació en valors.

B Desenvolupem en el currículum de les diverses àrees continguts per treballar l'esforç i la responsabilitat.	
B1	Ensenyar, a través del currículum, com els valors de l'esforç i el compromís han fet que homes i cultures aconsegueixin les seves fites.
B2	Combatre, a través del currículum, el model d'èxit fàcil que molt sovint es projecta als mitjans de comunicació.
B3	Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).
B4	Promoure accions de servei comunitari des del currículum.
C Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin l'assumpció dels valor de l'esforç i la responsabilitat de l'alumnat.	
C1	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu per potenciar el valor de l'esforç col·lectiu.
C2	Actuar com a models o referents positius de comportament i treball per fomentar l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat.
C3	Ajudar l'alumnat a tolerar la frustració quan no assoleixen les seves fites o s'equivoquen i entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge.
C4	Fixar normes de conducta i límits clars per ajudar l'alumnat a controlar els seus impulsos i fomentar la responsabilitat.
C5	Establir hàbits i rutines de treball (puntualitat, respecte al torn de paraula, planificació, realització de les tasques), i exigir a l'alumnat el seu compliment.
C6	Elogiar les tasques realitzades i reconèixer l'esforç i la capacitat de superació.
C7	Fer signar a l'alumnat (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos que ha d'adquirir en el propi procés d'aprenentatge.
C8	Donar a conèixer com es valorarà el grau d'esforç i responsabilitat de l'alumnat (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament de les tasques, l'ordre, la netedat, etc.).
C9	Fomentar els processos d'autoavaluació i coavaluació entre l'alumnat.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

D Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació en l'esforç i la responsabilitat.	
D1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.
D2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents al seguiment i acompanyament escolar i l'educació en valors dels fills, i orientar-ne l'ús.
D3	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies en el procés educatiu.

EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT	Àmbit ENTORN
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en els valors de l'esforç i la responsabilitat.	
A1	Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que fomentin l'educació en l'esforç i la responsabilitat per combatre l'èxit fàcil que sovint transmeten els mitjans de comunicació.
A3	Impulsar conjuntament amb l'AMPA les escoles de pares i mares per afavorir l'educació dels fills en els valors necessaris per aconseguir l'èxit educatiu.
A4	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
A5	Donar a conèixer a les famílies les entitats i associacions de l'entorn que fomenten el compromís cívic.
B Participem en xarxes de centres que promouen els valors de l'esforç i la responsabilitat, i el compromís cívic.	
B1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes solidaris i compromís cívic amb altres centres de l'entorn.
B2	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la solidaritat i el compromís cívic.
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació en valors i el compromís cívic en el nostre alumnat.	
C1	Promoure, amb l'administració local, projectes comunitaris (Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius).
C2	Promoure, amb l'administració local, la participació de l'alumnat en el teixit educatiu de l'entorn.
C3	Col·laborar amb l'administració local per impulsar accions de servei comunitari.

D Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.	
D1	Obrir els centres a les entitats de l'entorn perquè donin a conèixer a l'alumnat i les famílies les seves propostes d'acció educativa.
D2	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari.
D3	Col·laborar amb els mitjans d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per fer difusió d'experiències i bones pràctiques d'implicació i compromís.

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat de potenciar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de mediació.
A2	Analitzar els conflictes que es donen al centre i fer-ne el retorn al professorat com a punt de partida del debat i la reflexió per valorar i millorar l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
B Incorporem l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de mediació al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.	
B1	Recollir en el PEC de centre l'educació en la gestió positiva de conflicte i la cultura de mediació.
B2	Concretar en el Programació general anual de centre actuacions sobre l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de la mediació amb tota la comunitat escolar.

B3	Incloure activitats relacionades amb l'educació en la gestió positiva del conflicte i la cultura de mediació en el pla d'acció tutorial.
C	Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació.
C1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
C2	Programar accions preventives establertes en els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
D	Disposem d'activitats i projectes de centre que promouen l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
D1	Potenciar el treball cooperatiu i el treball per projectes en tots els àmbits del centre educatiu per afavorir les relacions assertives.
D2	Aprofitar la celebració de dates reconegudes internacionalment per impulsar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la millora del clima de convivència (DENIP, Dia Europeu de la mediació escolar, Dia de la prevenció de la violència contra les dones, Dia dels drets humans, etc).
E	Disposem d'un projecte de mediació que orienta i organitza les actuacions corresponents per a tots els membres del centre.
E1	Elaborar un projecte de mediació de centre.
E2	Formar l'alumnat i altres membres de la comunitat escolar en el programa de mediació escolar.
E3	Difondre la cultura de mediació mitjançant, tríptics, murals, vídeos, la celebració del dia de la mediació, etc.
F	Fem participar la xarxa de suport entre iguals en l'educació de la gestió positiva dels conflictes.
F1	Impulsar la implementació de programes que promoguin la participació de l'alumnat en la prevenció dels conflictes (programa de competència social, programes d'educació emocional, programa de convivència i mediació escolar, etc).
F2	Impulsar projectes que fomentin les relacions d'ajuda i aprenentatge entre iguals (tutoria entre iguals, aprenentatge entre iguals, apadrinament, etc.).
F3	Generar espais que facilitin la trobada de la xarxa d'alumnes amb la finalitat de recollir i promoure iniciatives.
F4	Fomentar que la xarxa de suport entre iguals compti amb alumnat mediador.
G	Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió positiva de conflictes.
G1	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre educar en gestió positiva dels conflictes.
G2	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre convivència i mediació escolar.

H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.	
H1	Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació amb l'educació de la gestió positiva dels conflictes i mediació entre els diferents equips docents.
H2	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H3	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
H4	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre: murals a les aules, la revista o el bloc del centre, o bé mitjançant la celebració de Jornades de Convivència.
I Avaluem el funcionament dels processos d'educar en la gestió positiva dels conflictes i del servei de mediació i ho recollim en la memòria anual del centre.	
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a educar en la gestió positiva del conflicte i mediació.
I2	Incloure la valoració de les actuacions destinades a educar en la gestió positiva del conflicte i del servei de mediació en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES Àmbit AULA	
A Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes per afavorir que els alumnes desenvolupin les competències per conviure i l'educació en la gestió positiva dels conflictes.	
A1	Fomentar, en el marc d'acció tutorial, els valors necessaris per una convivència positiva a l'aula i la gestió positiva dels conflictes, com el respecte, la responsabilitat, la cooperació, etc.
A2	Desenvolupar la competència social de l'alumnat mitjançant el treball de les habilitats cognitives, la gestió emocional, la maduresa moral i les habilitats socials.
A3	Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció, a valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsable.
A4	Fomentar el diàleg respectuós i l'escolta activa.
A5	Fer participar l'alumnat en el procés d'elaboració de les normes de convivència d'aula.
A6	Revisar les relacions a l'aula per evitar situacions d'abús de poder i exclusió.
A7	Programar tallers o sessions de formació específiques adreçades a l'alumnat per a la prevenció de la violència entre iguals, el maltractament, l'assetjament, el consum i la dependència de tòxics, etc.

A8	Donar a conèixer les estratègies de gestió positiva del conflicte.
A9	Animar l'alumnat a formar part de l'equip de mediació i a sol·licitar la mediació quan sigui necessari.
A10	Fomentar la cultura de mediació.
A11	Impulsar des de l'acció tutorial, que l'alumnat prengui consciència que el conflicte s'ha d'entendre com una oportunitat de creixement personal i que actuï en conseqüència.
A12	Promoure, en el marc de la tutoria, l'assemblea de classe com a espai de diàleg per prevenir els conflictes de convivència.

B Desenvolupem en el currículum de les diverses àrees continguts per educar en la gestió positiva dels conflictes.	
B1	Programar, des de cada àrea, activitats per desenvolupar la competència social dels alumnes (habilitats cognitives –ensenyar a pensar-, habilitats socials, educació emocional -com relacionar-se amb un mateix i amb els altres-, etc.).
B2	Introduir, de manera transversal, en el currículum de totes les matèries, eines de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, el diàleg empàtic, l'escolta activa, etc.).
B3	Promoure a les diferents àrees curriculars metodologies que contribueixen a educar en la gestió positiva dels conflictes com el treball cooperatiu i el treball per projectes.
C Estimulem el compromís de l'alumnat amb l'educació en la gestió positiva dels conflictes per fomentar la prevenció a l'aula.	
C1	Crear canals que facilitin la comunicació oberta i positiva (tutoria individual, tutoria entre iguals, etc.).
C2	Valorar i potenciar la contribució personal al bon clima de convivència a l'aula.
C3	Fer signar a l'alumnat (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos per contribuir al bon clima de convivència a l'aula.
D Potenciem les xarxes de suport entre l'alumnat per educar la gestió positiva dels conflictes entre iguals.	
D1	Formar l'alumnat perquè sigui capaç d'afrontar autònomament els propis conflictes a partir d'iniciatives completes.
D2	Formar l'alumnat perquè s'integri a les xarxes de suport entre iguals com a estratègia de cohesió grupal.
D3	Formar l'alumnat perquè s'integrin en les xarxes de suport entre iguals com a estratègia de prevenció dels conflictes.
E Disposem d'alumnat format en el programa de mediació escolar en el grup-classe.	
E1	Formar l'alumnat en mediació escolar.
E2	Animar l'alumnat a formar part de l'equip de mediació.
E3	Garantir que a cada aula hi hagi alumnat format en mediació escolar.
F Utilitzem estratègies i metodologies d'aula que afavoreixen l'educació en la gestió positiva del conflicte	
F1	Fer ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu (treballs de recerca, aprenentatge entre iguals, etc.).
F2	Organitzar l'aula de manera que s'afavoreixin les relacions entre l'alumnat i la cohesió del grup.
G Disposem d'estratègies concretes per a implicar les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes en l'àmbit de l'aula.	
G1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.
G2	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes.

H Impulsem des de totes les àrees la gestió dels conflictes d'aula mitjançant estratègies de gestió positiva.	
H1	Compartir i utilitzar, per part del professorat, diferents models de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, l'arbitratge, la mediació, etc.).
H2	Dur un registre sistemàtic dels conflictes de l'aula (freqüència, tipologia, franja horària, matèria...), de les circumstàncies (espai, hora, situació personal, etc.) i de les actuacions per a la seva gestió.
H3	Elaborar protocols consensuats per l'equip docent amb orientacions per a la gestió efectiva de conflictes a l'aula (establiment de límits, advertiments, compromisos, etc.).

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES Àmbit ENTORN	
A Impliquem les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes dels seus fills i filles.	
A1	Convidar les famílies a participar en les activitats formatives del centre sobre educar en la gestió positiva dels conflictes.
A2	Convidar les famílies a participar en les activitats formatives del centre sobre mediació.
A3	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
A4	Utilitzar la carta de compromís educatiu per promoure la corresponsabilitat de les famílies en l'educació en la gestió i resolució positiva dels conflictes dels seus fills i filles.
B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'educació en la gestió i la resolució de conflictes lleus.	
B1	Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a l'educació en la gestió positiva del conflicte entre els centres educatius d'un territori.
B2	Promoure la coordinació de les persones responsables dels equips de mediació i de l'educació en la gestió positiva dels conflictes dels centres d'un territori mitjançant seminaris o grups de treball creant xarxa.
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de la mediació.	
C1	Promoure Projectes de convivència d'àmbit comunitari en el marc dels Plans Educatius d'Entorn o altres projectes socioeducatius.
C2	Promoure una xarxa comunitària d'agents educatius de la zona per tal de fomentar, a través de les activitats, l'educació en la gestió positiva dels conflictes.

D Ens coordinem amb les entitats culturals, esportives i de lleure per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes.	
D1	Promoure que les entitats de l'entorn incloguin entre les seves actuacions activitats i tallers sobre les habilitats per gestionar positivament els conflictes.
E Tenim en compte els recursos del territori per educar en la gestió positiva dels conflictes.	
E1	Conèixer els recursos del territori en relació a l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
E2	Difondre la tasca i col·laborar amb els serveis de mediació.
F Participem en les trobades de convivència i mediació del territori per fomentar el treball en xarxa.	
F1	Fomentar la participació de l'alumnat en jornades d'intercanvi d'experiències entre centres que promouen l'educació en la gestió positiva del conflictes per a la millora de la convivència.
F2	Impulsar les trobades d'alumnat mediador als diferents territoris.

INCLUSIÓ	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni resposta a la diversitat de tot l'alumnat.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per implicar la comunitat escolar en una escola inclusiva.
A2	Compartir un mateix concepte d'inclusió, valorar la realitat del centre i diagnosticar necessitats.
B Recollim en els documents del centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies que facilitin la seva consecució.	
B1	Incorporar els valors de l'escola inclusiva en el Projecte educatiu de centre.
B2	Concretar en la Programació general anual de centre les accions previstes per fomentar una educació inclusiva.
B3	Incloure en el Pla d'acollida actuacions per promoure la integració escolar i social de l'alumnat i les seves famílies.
B4	Incloure en les NOFC normes clares que garanteixin el respecte a tothom independentment de la seva condició, capacitat o característiques.
B5	Recollir en la Carta de compromís educatiu aspectes que afavoreixin un clima acollidor i inclusiu.
B6	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin el coneixement i el respecte per la diversitat de l'alumnat.
C Implementem l'ús dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació a fi d'evitar qualsevol tipus de discriminació.	
C1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
C2	Programar accions preventives establertes en el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals.
C3	Fer servir el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació en cas de detectar situacions de conflicte que impliquin discriminació per la condició social o personal dels afectats.
C4	Difondre a tots els membres de la comunitat educativa els indicadors recollits en els diferents protocols convivencials a fi de detectar les relacions abusives.
D Valorem i integrem tots els membres de la comunitat.	
D1	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre absentisme en els àmbits de centre que aporta aquesta aplicació informàtica.
D2	Participar en programes que afavoreixin l'èxit escolar i la continuïtat en els estudis de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió.
D3	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre participació en els àmbits de centre i entorn que aporta aquesta aplicació informàtica.

D4	Potenciar la participació de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió, tant en les activitats acadèmiques i educatives del centre com en les activitats extraescolars.
D5	Afavorir la integració de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió, en el teixit associatiu de l'entorn del centre.
D6	Potenciar les xarxes de suport entre iguals (tutoria entre iguals, padrins i padrines d'aula, etc.) per facilitar l'acollida i la integració de l'alumnat més vulnerable.
E	Disposem d'una estructura organitzativa en el centre que afavoreix l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
E1	Fer de la Comissió d'atenció a la diversitat l'instrument de coordinació, planificació i avaluació de les estratègies i mesures per avançar cap a una escola inclusiva.
E2	Analitzar els suports i recursos necessaris per atendre convenientment la diversitat de l'alumnat.
E3	Reconèixer l'heterogeneïtat com el criteri bàsic per construir els grups classe.
E4	Preveure mesures organitzatives per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat (suport individual, suport en petit grup, agrupaments flexibles, docència compartida, etc.), preferentment dins l'aula ordinària.
E5	Garantir, en les programacions curriculars, l'organització i els recursos necessaris per atendre tothom en funció de les seves destreses i capacitats.
E6	Diversificar les formes d'avaluació per donar resposta a diversos estils d'aprenentatge.
E7	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre estructura i gestió de recursos en l'àmbit de centre que aporta aquesta aplicació informàtica.
F	Disposem de materials i recursos que facilitin l'atenció a la diversitat.
F1	Crear un banc de recursos per desenvolupar una educació inclusiva.
F2	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre inclusió digital que aporta la XTEC.
F3	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre educació intercultural en l'àmbit de centre que aporta aquesta aplicació informàtica.
F4	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre coeducació en l'àmbit de centre que aporta aquesta aplicació informàtica.

G	Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació inclusiva.
G1	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb l'atenció a la diversitat i la inclusió.
G2	Donar a conèixer a la comunitat escolar espais de debat, jornades i formació sobre educació inclusiva.
H	Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació inclusiva.
H1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
I	Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació inclusiva entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a fomentar l'educació inclusiva en el centre.
I2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per promoure l'educació inclusiva, elaborant, si escau, propostes de millora.

INCLUSIÓ	Àmbit AULA
A	Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió.
A1	Incloure, en el marc de l'acció tutorial, actuacions de cohesió de grup.
A2	Potenciar els espais de tutoria per establir diàlegs sobre el respecte a la diferència i a la diversitat.
A3	Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per erradicar actituds i expressions discriminatòries o qualsevol acte de violència.
A4	Revisar les relacions que es donen dins l'aula, mitjançant sociogrames, per ajudar que siguin igualitàries i no discriminatòries.
A5	Reorganitzar periòdicament els grups i/o llocs de treball dins l'aula per fomentar la relació entre l'alumnat.
A6	Potenciar la tutoria individualitzada i la tutoria entre iguals.

B Desenvolupem un currículum inclusiu.	
B1	Fer ús de materials específics per sensibilitzar l'alumnat en una educació inclusiva.
B2	Comprovar que els materials educatius utilitzats estan impregnats de valors inclusius (equitat, atenció i respecte a la diversitat, etc.).
B3	Introduir en el currículum ordinari referències a persones o situacions que han hagut de vèncer greus dificultats per aconseguir la seva integració.
B4	Incorporar la perspectiva intercultural a les accions educatives i a les àrees del currículum.
B5	Fomentar l'esperit crític per identificar, revisar i superar qualsevol situació de desigualtat (currículum ocult, discriminacions, etc.).
B6	Promoure accions de servei comunitari des del currículum per potenciar la inclusió i l'arrelament al territori de l'alumnat amb risc d'exclusió.
C Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	
C1	Detectar les necessitats específiques dels alumnes (físiques, cognitives, afectives i relacionals, i socials).
C2	Utilitzar diversos mètodes d'ensenyament i aprenentatge.
C3	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.).
C4	Fer servir materials específics per atendre la diversitat de l'alumnat.
C5	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre coeducació en l'àmbit de l'aula que aporta aquesta aplicació informàtica.
C6	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre educació intercultural en l'àmbit de l'aula que aporta aquesta aplicació informàtica.
D Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en risc d'exclusió en el procés escolar i educatiu dels seus fills.	
D1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar l'acció tutorial compartida.
D2	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per garantir l'èxit educatiu dels seus fills.

INCLUSIÓ	**Àmbit ENTORN**
A Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la inclusió i el respecte a la diversitat.	
A1	Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l' ús.
A2	Tenir en compte, en la formació entre iguals per a famílies, els mòduls formatius referents a l'acompanyament escolar a casa i el respecte que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació.
A3	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
A4	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats i jornades que fomentin la convivència, el coneixement mutu entre les famílies i el respecte a la diversitat.
A5	Utilitzar les orientacions que aporta l'aplicació Escola i Famílies per facilitar l'acollida i participació de les noves famílies a l'entorn del centre.
B Participem en xarxes de centres que treballen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	
B1	Col·laborar amb els centres de l'entorn en l'elaboració i desenvolupament de projectes (de caire artístic, musical, cívic, etc.) que fomentin la inclusió, la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat.
B2	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de l'educació inclusiva.
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació inclusiva.	
C1	Impulsar amb l'administració local el desenvolupament de Plans educatius d'entorn o altres projectes socioeducatius que afavoreixen la cohesió social.
C2	Col·laborar amb l'administració local en l'elaboració de projectes de convivència d'àmbit comunitari.
C3	Elaborar protocols de prevenció, detecció i intervenció davant situacions de conflicte d'àmbit comunitari.
C4	Treballar coordinadament amb els serveis educatius en relació amb l'alumnat amb necessitats educatives especials (CRP, EAP, ELIC, CREDA, CREDV, etc.)
C5	Promoure la participació de l'alumnat i els seus representants en trobades i experiències que eduquen en la pràctica de valors cívics, democràtics i inclusius (Consell dels infants, Consell de joves, trobades comarcals de delegats, audiències públiques, etc.).

D Ens coordinem amb institucions i entitats de l'entorn per promoure una educació inclusiva.	
D1	Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en activitats extraescolars i l'educació en el lleure per reduir les desigualtats i afavorir el sentiment de pertinença i l'arrelament en el territori.
D2	Potenciar les relacions de partenariat amb altres entitats de l'entorn per tal d'implicar l'alumnat en accions conjuntes que afavoreixin el seu èxit educatiu.
D3	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari.
D4	Coordinar els recursos i les tasques educatives amb els serveis de suport a l'alumnat que temporalment necessita una escolarització no ordinària (aules hospitalàries, atenció domiciliària, etc.).
D5	Col·laborar amb els mitjans de comunicació d'àmbit local (ràdio, premsa, televisió) per fer difusió d'experiències i bones pràctiques de convivència, coneixement mutu, respecte a la diversitat i cohesió social.

ABSENTISME	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre en la importància d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada davant situacions d'absentisme.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre absentisme.
A2	Informar el claustre sobre les diverses situacions relacionades amb la-no assistència a classe: no-escolarització, absentisme, abandó escolar.
B Incorporem el principi general del dret i el deure a l'escolarització en el Projecte educatiu de documents del centre.	
B1	Incloure en el Projecte educatiu de centre el dret dels alumnes a l'escolarització i el deure d'assistir a classe.
B2	Incloure en la carta de compromís educatiu, entre els compromisos de la família, el de garantir l'assistència a classe de l'alumnat.
B3	Preveure, en la programació general anual de centre, les dates de celebració i commemoració de les confessions religioses presents al centre.
B4	Concretar, en el pla d'acollida del centre, actuacions específiques destinades a la reincorporació al centre de l'alumnat absentista.

B5	Establir, en el pla d'acció tutorial, mesures i estratègies de seguiment i orientació del'alumnat en risc d'absentisme.
C Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a l'abordatge integral de l'absentisme.	
C1	Concretar en les NOFC el procediment d'actuació en situacions d'absentisme.
C2	Preveure en les NOFC el mecanisme per justificar les faltes d'assistència de l'alumnat durant la celebració de determinades festivitats religioses, segons els acords establerts entre l'estat i diferents confessions religioses.
D Disposem de mecanismes per a la prevenció de l'absentisme.	
D1	Preveure actuacions concretes en el procés d'acollida de l'alumnat en situació de risc i exclusió social.
D2	Realitzar actuacions d'acompanyament i suport a l'alumnat amb factors de risc i a les seves famílies (seguiment individual, entrevistes periòdiques, etc.)
D3	En el cas de comptar amb la figura del promotor escolar del poble gitano, afavorir el treball conjunt per garantir l'escolarització òptima de tot l'alumnat i actuar davant l'absentisme escolar.
D4	Disposar d'indicadors que permetin a la comunitat escolar identificar l'alumnat amb factors de risc d'absentisme.
E Desenvolupem estratègies i actuacions per intervenir davant situacions d'absentisme escolar.	
E1	Establir un procés de comunicació i coordinació entre els diferents agents implicats del centre davant situacions d'absentisme.
E2	Posar-se en contacte amb les famílies de forma immediata en detectar casos d'absentisme i recordar l'obligació de l'assistència.
E3	Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de l'absentisme, les possibles causes i les propostes de millora.
E4	Coordinar amb l'equip docent la intervenció d'especialistes a l'aula (orientadors, EAP, vetlladors, etc.).
E5	Programar itineraris específics i/o plans individuals per facilitar la incorporació de l'alumnat després d'un període d'absentisme.
E6	Coordinar-se amb el treballador social o tècnic d'integració social en la presa de mesures enfront l'absentisme.
E7	Establir, d'acord amb el protocol d'absentisme, funcions ben definides per als diferents professionals.
E8	Promoure, com a mesures correctores a les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat.

F Disposem d'un protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme.	
F1	Elaborar un protocol de prevenció, detecció i intervenció d'àmbit comunitari sobre absentisme en coordinació amb l'administració local i els agents educatius del territori.
F2	Difondre entre la comunitat escolar el protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme.
G Afavorim un procés d'autoaprenentatge en relació amb l'absentisme.	
G1	Crear una comissió d'absentisme que s'encarregui, entre altres tasques, de fer una anàlisi i seguiment global de l'absentisme.
G2	Traspassem a la comunitat escolar les possibles causes de l'absentisme i les propostes de millora elaborades per la comissió d'absentisme.
H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió i resolució de casos d'absentisme.	
H1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H2	Aportar les experiències al voltant de la gestió dels casos d'absentisme que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, a les reunions amb altres centres de l'entorn, etc.
H3	Compartir i donar a conèixer les bones pràctiques d'altres països.
I Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per fer front als casos d'absentisme i ho recollim en la memòria anual del centre.	
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre la gestió dels casos d'absentisme
I2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per a la gestió dels casos d'absentisme, elaborant, si escau, propostes de millora.

ABSENTISME	**Àmbit AULA**
A Treballem la prevenció de l'absentisme.	
A1	Treballar les orientacions i recursos dels temes del Projecte de convivència que afavoreixin un clima de centre acollidor i inclusiu (Inclusió, Acollida, etc.).
A2	Donar a conèixer a l'alumnat les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.

B Estimulem el compromís de l'alumnat en el propi procés educatiu per afavorir la seva assistència.	
B1	Fer un seguiment i acompanyament individualitzat de l'alumnat amb risc mitjançant la tutoria (traspàs d'informació, full de seguiment acadèmic, entrevistes personals, etc.).
B2	Fer un seguiment i acompanyament molt acurat de l'alumnat amb risc mitjançant la tutoria individualitzada en els períodes de canvi d'etapa.
B3	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu i avaluació formativa (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.) per potenciar un clima integrador a l'aula.
B4	Reflexionar amb els alumnes sobre les conseqüències negatives de l'absentisme (endarreriment en el procés acadèmic i educatiu, sentiments d'aïllament, manca de socialització, etc.).
C Disposem de mecanismes àgils i eficaços per a la detecció i registre de les faltes d'assistència a classe.	
C1	Recollir en temps real i informatitzar les faltes d'assistència de l'alumnat.
C2	Comunicar a les famílies de forma immediata qualsevol falta d'assistència dels alumnes no justificada prèviament (via telefònica, sms, e-mail, etc.).
C3	Afegir al registre de les faltes d'assistència dades qualitatives (possibles causes, circumstàncies, processos, etc.) que permetin l'anàlisi i el seguiment de l'alumnat.
C4	Fer una anàlisi de les dades registrades i d'altres factors (conductes explicitades per l'alumne, informacions aportades per altres professionals, etc.) que permetin identificar casos amb risc d'absentisme.
D Preveiem activitats d'acollida i adaptació per a l'alumnat que s'incorpora després d'un període d'absentisme.	
D1	Elaborar i realitzar proves d'avaluació per determinar el nivell competencial dels alumnes que es reincorporen al centre després d'un període de no-assistència.
D2	Determinar horaris o agrupacions que afavoreixin la permanència de l'alumnat al centre.
D3	Fer un seguiment individualitzat dels alumnes que s'incorporen al centre després d'un període d'absentisme per garantir-ne al màxim la integració.
D4	Disposar de materials amb continguts curriculars per tal de donar resposta a les necessitats de l'alumnat absentista que es reincorpora al centre després d'un període d'absentisme.
D5	Fer signar a l'alumnat absentista (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o, si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos que ha d'adquirir per reconduir la seva situació.
E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la lluita contra l'absentisme.	

E1	Fomentar la xarxa de suport entre iguals (tutoria entre iguals, alumnat mediador, etc.) com a element integrador de l'alumnat absentista.
F	Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la lluita contra l'absentisme.
F1	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la millora de l'assistència de l'alumnat en el centre.
F2	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal d'implicar les famílies en l'acció tutorial.
F3	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'acompanyament escolar dels fills i orientar-ne l'ús.

ABSENTISME	Àmbit ENTORN
A Impliquem les famílies per evitar situacions d'absentisme.	
A1	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que facilitin a les famílies indicadors de detecció i pautes d'actuació sobre situacions de risc que poden provocar absentisme (desmotivació, consum d'alcohol i drogues, assetjament entre iguals, etc.).
A3	Utilitzar les orientacions i recursos que aporta l'aplicació Escola i Famílies per afavorir l'acollida, la participació, i la informació i comunicació a les famílies, especialment a les de l'alumnat en risc.
A4	Promoure l'escolarització i la prevenció de l'absentisme mitjançant l'acompanyament a l'alumnat de risc i les seves famílies.
A5	Promoure espais de relació entre el centre i les famílies de l'alumnat absentista per tal de facilitar la seva implicació en l'escolaritat dels fills.
A6	Abordar en el treball amb les famílies el condicionant del gènere en l'absentisme escolar.
B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i el tractament dels casos d'absentisme.	
B1	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels casos d'absentisme.
B2	Dur a terme un seguiment i una orientació molt pautada dels casos de risc d'absentisme en la transició entre les diferents etapes educatives (primària-secundària, secundària-ensenyaments postobligatoris o programes de formació i inserció).
C Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per combatre l'absentisme.	
C1	Promoure l'elaboració de protocols d'àmbit comunitari de prevenció, detecció i intervenció enfront l'absentisme.
C2	Promoure mesures comunitàries de control d'assistència al centre (el monitor despertador, etc.).
C3	Col·laborar en l'elaboració d'un possible pla d'acompanyament municipal que orienti les famílies en risc d'absentisme.
D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure una dimensió educativa de la seva activitat a favor de la convivència.	
D1	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure mesures que facilitin la detecció de situacions de risc que poden provocar absentisme (consum d'alcohol i drogues, assetjament entre iguals, etc.).
D2	Coordinar-se amb les entitats de l'entorn per promoure, com a mesures correctores a les faltes injustificades d'assistència o puntualitat, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat (esplais o casals, entitats cíviques, esportives, etc.).

CONFLICTES GREUS	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'implicar tota la comunitat educativa enfront els conflictes greus.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes greus, d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada, així com evitar-ne un tractament alarmista.
B Incorporem els principis i mesures que garanteixin una bona convivència en el centre al Projecte educatiu i a la resta de documents del centre.	
B1	Incloure en el Projecte educatiu de centre el dret dels membres de la comunitat escolar a conviure en un bon clima i el deure de facilitar-lo.
B2	Establir, en la carta de compromís educatiu, els compromisos entre família i escola en matèria de convivència.
C Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a les faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre.	
C1	Utilitzar les orientacions que aporta el tema Norma de l'aplicació informàtica del projecte de convivència per desenvolupar el marc normatiu propi del centre.
C2	Concretar en les NOFC quines conductes contràries a la convivència seran considerades faltes greus, així com les sancions i mesures educatives conseqüents.
C3	Recollir en les NOFC la normativa vigent que fa referència a les faltes greument perjudicials per a la convivència.
C4	Difondre les NOFC entre tots els membres de la comunitat escolar.
D Desenvolupem estratègies per detectar qualsevol fet susceptible de ser considerat com a conflicte greu.	
D1	Donar a conèixer entre la comunitat escolar els indicadors dels protocols per a la millora de la convivència que permetin identificar situacions de conflicte greu en el centre.
D2	Implicar l'alumnat en la detecció de possibles conflictes.
D3	Assignar personal que vigili les hores d'esbarjo, les entrades i sortides, i altres espais del centre.
D4	Posar a l'abast de la comunitat escolar diversos canals de comunicació (contacte personal, e-mail, bústia, telèfon, etc.) per facilitar la detecció d'incidents greus.
D5	Recollir sistemàticament els conflictes greus que es produeixen en l'àmbit escolar i els elements personals, causals i contextuals que en permetran l'anàlisi posterior.
E Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació, en cas de necessitat.	
E1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
E2	Implementar els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
F Analitzem i fem un seguiment dels casos de conflictes greus per facilitar un procés d'autoaprenentatge en el centre.	
F1	Mantenir informat l'equip docent del seguiment i la resolució dels casos de conflictes greus.
F2	Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de prevenció, detecció i intervenció.
F3	Fer conèixer a tota la comunitat educativa l'existència i funcionament de la Unitat de Suport a la Convivència Escolar (USCE), que ofereix assessorament telefònic i també presencial en el cas que els serveis territorials ho considerin necessari.
F4	Garantir que les mesures correctores i sancionadores incloguin accions educatives.
F5	Promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat tant dins (manteniment, neteja, acompanyament, etc.) com fora del centre (llars d'infants, casals d'avis, etc.).

G Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució de conflictes.	
G1	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si s'escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre la gestió i resolució dels conflictes.
G2	Divulgar entre la comunitat escolar cursos de formació sobre situacions de risc (consum de drogues i alcohol, violència masclista, Internet segura, etc.).
H Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió i resolució de casos de conflictes greus.	
H1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H2	Aportar les experiències al voltant de la resolució de casos de conflictes greus que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn.
I Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per fer front als casos de conflictes greus i ho recollim en la memòria anual del centre.	
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre la resolució dels casos de conflictes greus.
I2	Incloure la valoració de l'aplicació dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

CONFLICTES GREUS	**Àmbit AULA**
A Treballem amb l'alumnat la prevenció i la gestió positiva dels conflictes a l'aula.	
A1	Treballar les orientacions i recursos del tema Educar en la gestió positiva dels conflictes del Projecte de convivència.
A2	Actuar abans que l'acumulació de diversos conflictes lleus esdevingui un conflicte greu.
A3	Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B Detectem els conflictes greus que esdevenen a l'aula.	
B1	Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de conflicte (assetjament, ciberassetjament, maltractament, NGJOV, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.

C Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte greu.	
C1	Actuar amb rapidesa i fermesa davant qualsevol situació de violència (agressions verbals, no verbals, amenaces, intimidacions, etc.).
C2	Comunicar de forma ràpida i immediata a la direcció del centre qualsevol conflicte greu que esdevingui a l'aula.
C3	Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen a l'aula i els elements que ens en permetran l'anàlisi i el seguiment.
C4	Utilitzar les orientacions d'intervenció a l'aula, recollides en els diferents protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
D Analitzem amb els alumnes els conflictes esdevinguts a l'aula per facilitar un procés d'autoaprenentatge.	
D1	Treballar amb el grup-classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes i acordar propostes de millora.
D2	Treballar amb el grup classe, en casos de situacions o conductes greument perjudicials per a la convivència, les propostes d'actuació de suport al grup.
D3	Incidir en les conseqüències negatives dels conflictes greus (pèrdua de confiança entre els membres del grup, sancions, sentiments d'impotència i frustració, etc.).
E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la resolució de conflictes greus.	
E1	Fomentar la xarxa de suport entre iguals (tutoria entre iguals, alumnat mediador, etc.) com a element facilitador en la intervenció en casos de conflictes greus.
E2	Implicar en la resolució de conflictes greus l'alumnat afectat (fitxes de reflexió, proposta de pràctiques reparadores i restauratives com a mesura reparadora i conciliadora un cop aplicada la mesura correctora o sancionadora).
E3	Utilitzar diverses estratègies (assemblea de classe, 'role-playing', cercles restauratius, etc.) en la resolució dels conflictes greus esdevinguts a l'aula.
F Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat i altres professionals en la resolució de conflictes greus amb l'alumnat.	
F1	Coordinar amb l'equip docent estratègies i actuacions (reorganitzar espais, seguiment de l'alumnat, etc.) per dur a terme a l'aula.
F2	Coordinar amb l'equip docent la intervenció d'especialistes a l'aula (intervenció orientadors/es, EAP, vetllador, etc.).
F3	Contemplar mesures específiques en la reincorporació de l'alumnat a l'aula, ja sigui víctima o agressor, després d'algun conflicte greu.

G Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.	
G1	Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu les mesures necessàries i els compromisos entre família, tutor del centre i alumne (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o, si es veu oportú, cicle superior d'educació primària) en la resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.

CONFLICTES GREUS	**Àmbit ENTORN**
A Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.	
A1	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
A2	Informar amb rapidesa les famílies d'alumnes implicats en algun conflicte greu per tal de fer-les copartícips de l'aplicació de possibles mesures provisionals.
A3	Informar adequadament les famílies dels seus drets i deures en cas d'incoar un expedient disciplinari al seu fill.
A4	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que facilitin a les famílies indicadors de detecció i pautes d'actuació sobre situacions de risc per als seus fills (consum d'alcohol i drogues, mal ús de les tecnologies, assetjament entre iguals, violència xenòfoba o de gènere, etc.).
B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i el tractament dels conflictes greus.	
B1	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes greus.
C Ens coordinem amb l'administració local i altres agents territorials per dur a terme actuacions concretes per combatre situacions de risc situacions de risc i conflictes externs.	
C1	Mantenir contacte periòdic al llarg de tot el curs escolar amb els agents de seguretat pública (Junta Local de Seguretat, ORC) i d'atenció social i sanitària del municipi.
C2	Comunicar a la policia o al Ministeri Fiscal qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delicte o falta perseguible penalment.
C3	Confeccionar projectes d'àmbit comunitari per a la millora de la convivència.
C4	Col·laborar a proporcionar entorns escolars segurs (enllumenament dels carrers, manteniment del mobiliari urbà, dels parcs i jardins, etc.).
C5	Coordinar-se amb les administracions locals per promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat (llars d'infants, casals d'avis, etc.).
C6	Elaborar protocols d'àmbit comunitari sobre assetjament i ciberassetjament segons les pautes establertes pel Departament d'Educació.
C7	Elaborar protocols d'àmbit comunitari sobre maltractament infantil i adolescent segons les pautes establertes pel Departament d'Educació.
C8	Elaborar protocols d'àmbit comunitari sobre NGJOV segons les pautes establertes pel Departament d'Educació.
C9	Elaborar protocols d'àmbit comunitari sobre conductes d'odi i discriminació segons les pautes establertes pel Departament d'Educació.
D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure accions que facilitin la convivència.	
D1	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per detectar situacions de conflicte (assetjament, ciberassetjament, maltractament, NGJOV, etc.).
D2	Coordinar-se amb les entitats de l'entorn per promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat (esplais o casals, entitats cíviques, esportives, etc.).
D3	Col·laborar amb els mitjans de comunicació locals (ràdio, premsa, televisió, etc.) per promoure un tractament no alarmista dels temes de violència o conflictes greus.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES Àmbit CENTRE	
A	**Sensibilitzem el claustre en la necessitat i el compromís, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.**
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes i el servei de mediació.
A2	Analitzar els conflictes que es donen al centre i les estratègies de resolució i elaborar una diagnosi de necessitats.
B	**Incorporem la gestió positiva dels conflictes en els documents del centre.**
B1	Recollir en els documents de centre (PEC, PAT, PGA...) les estratègies de gestió positiva del conflicte que s'aplicaran davant les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat que afectin la convivència.
C	**Recollim en les NOFC com gestionar i resoldre els conflictes de manera positiva.**
C1	Utilitzar les orientacions que aporta el tema Norma de l'aplicació informàtica del projecte de convivència per desenvolupar el marc normatiu propi del centre.
C2	Incloure en les NOFC que les mesures sancionadores vagin acompanyades de mesures educatives i/o d'utilitat social per al centre.
C3	Recollir en les NOFC la mediació com a estratègia de gestió de conflictes.
C4	Difondre les NOFC, mitjançant diferents formats, a tots els membres de la comunitat escolar per tal de garantir el bon funcionament del centre.
C5	Incloure en les NOFC les normes d'ús del pati i altres espais (passadissos, entrades i sortides del centre, etc.) així com el funcionament de la vigilància d'aquests espais.

D	**Disposem de protocols, circuits i una estructura organitzativa que faciliten la gestió i resolució dels conflictes al centre.**
D1	Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen en l'àmbit escolar i els elements que en permetran l'anàlisi (personals, causals i contextuals).
D2	Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de detecció i intervenció.
D3	Elaborar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de conflictes.
D4	Intervenir amb rapidesa i fermesa davant rumors, prejudicis, provocacions i la utilització de llenguatge ofensiu.
D5	Elaborar protocols de detecció i intervenció en conflictes lleus.
D6	Contemplar mesures educatives entre les estratègies d'intervenció enfront els conflictes lleus.
D7	Impulsar la xarxa d'iguals per donar suport i fer seguiment de l'alumnat amb conductes disruptives (tutoria entre iguals, cercle de confiança, etc.).
D8	Dissenyar un protocol de detecció i intervenció per fer front a les conductes disruptives.
D9	Crear una aula de convivència amb una programació específica per donar resposta a l'alumnat amb conductes disruptives (reflexió sobre el conflicte, autoconcepte, autocontrol, habilitats socials, etc.).
D10	Aplicar estratègies de gestió d'aula efectiva (límits, metodologies, control i maneig de les relacions a l'aula, etc).
D11	Establir mesures d'atenció individualitzada per a l'alumnat amb conductes disruptives (atencions individualitzades, plans individualitzats, etc).
E	**Disposem d'un servei de mediació escolar.**
E1	Organitzar el servei de mediació.
E2	Fer difusió del servei de mediació.
E3	Establir el procés de mediació, sempre que es pugui, com a estratègia de gestió de conflictes i com a mesura reparadora o reconciliadora, un cop aplicada una mesura correctora o una sanció.
E4	Derivar cap al servei de mediació conflictes entre iguals per a la seva intervenció.
E5	Garantir espais de trobada de l'alumnat mediador per fer el seguiment i la valoració del funcionament del servei de mediació.
E6	Dotar el servei de mediació de recursos (coordinació, espai, temps, etc.).

F Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució positiva de conflictes.	
F1	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre la gestió i resolució positiva dels conflictes.
F2	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre mediació escolar.
G Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.	
G1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
G2	Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a la gestió i resolució positiva dels conflictes entre els diferents equips docents.
G3	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
G4	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar els mecanismes i estratègies de gestió i resolució de conflictes.
H Avaluem el funcionament dels processos d'intervenció i resolució dels conflictes i ho recollim en la memòria anual del centre.	
H1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre l'aplicació de mesures d'intervenció i resolució dels conflictes per intervenir davant els conflictes lleus.
H2	Determinar el grau d'impacte, en la millora del clima de convivència del centre, de l'aplicació d'estratègies d'intervenció i resolució positiva del conflicte en la intervenció davant conflictes lleus.
H3	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades en la resposta als conflictes lleus i elaborar, si escau, propostes de millora.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES	Àmbit AULA
A Treballem amb l'alumnat la prevenció dels conflictes a l'aula.	
A1	Utilitzar els recursos i orientacions del tema Educar en la gestió positiva dels conflictes del Projecte de convivència.
A2	Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.

B Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes perquè l'alumnat gestioni els seus conflictes de manera positiva.	
B1	Impulsar el diàleg respectuós i l'escolta activa en els processos de gestió de conflictes a l'aula.
B2	Organitzar a les sessions de tutoria assemblees de grup per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
B3	Organitzar a les sessions de tutoria cercles restauratius per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
B4	Revisar les relacions a l'aula per intervenir en el cas que es donin situacions d'abús de poder i exclusió.
C Detectem els conflictes que es donen a l'aula.	
C1	Elaborar instruments de detecció de les situacions conflictives més habituals.
C2	Fer un recull sistemàtic dels conflictes d'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca ,etc.).
C3	Utilitzar pautes d'observació amb indicadors de conductes disruptives.
C4	Elaborar de manera sistemàtica un registre de les conductes disruptives que es donen a l'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca, en relació als companys, en relació al professorat, etc.).
D Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte.	
D1	Mantenir una postura de tolerància zero davant qualsevol tipus d'agressió (verbal, no verbal, etc.) o conducta violenta.
D2	Actuar amb rapidesa i fermesa per evitar l'escalada del conflicte i les respostes violentes i que l'acumulació de diversos conflictes lleus derivi en un conflicte greu.
D3	Posar en marxa un protocol d'intervenció enfront conductes disruptives.
E Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	
E1	Utilitzar els canals de comunicació que ofereix la tutoria individual.
E2	Crear un espai de reflexió compartida docent - alumne per tractar les situacions conflictives que es donen a l'aula.
E3	Reflexionar sobre com afecta l'actitud individual en el clima de convivència d'aula i assumir compromisos de millora.
E4	Ajudar l'alumnat a reflexionar després de realitzar una acció, a fer-se'n responsable i a assumir les conseqüències que se'n poden derivar.
E5	Fer signar a l'alumnat (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o, si es veu oportú, cicle superior d'educació primària), en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu, els compromisos que ha d'adquirir per la gestió i resolució dels seus propis conflictes.

F Analitzem els conflictes d'aula per tal de fomentar l'autoaprenentatge.	
F1	Treballar individualment els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora individuals.
F2	Dur a terme accions i facilitar espais per ajudar l'alumnat a reflexionar, després d'un conflicte, sobre les possibles alternatives i les seves conseqüències.
F3	Treballar amb el grup classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora grupals.
G Potenciem les xarxes de suport entre l'alumnat de l'aula per gestionar positivament els conflictes entre iguals.	
G1	Aprofitar les xarxes de suport entre iguals per a la gestió i la resolució de conflictes entre iguals..
G2	Impulsar les xarxes de suport entre iguals per a la gestió i la resolució de conflictes mitjançant cercles restauratius, posant l'accent en la comunitat, les relacions i la confiança.
H Utilitzem la mediació per a la gestió positiva dels conflictes.	
H1	Garantir que a cada aula hi hagi alumnat mediador.
H2	Derivem conflictes d'aula al servei de mediació per a la seva gestió.
H3	Facilitem el coneixement de la mediació com a estratègia de gestió i resolució de conflictes mitjançant situacions teatralitzades.
I Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	
I1	Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de conflictes, les possibles causes i les propostes de millora.
I2	Donar a conèixer a l'equip docent els protocols d'intervenció enfront els conflictes lleus i les conductes disruptives que tenen lloc a l'aula.
I3	Coordinar-se a nivell d'equip docent respecte a les actuacions i les estratègies a dur a terme a l'aula.
J Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	
J1	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies i els alumnes del cicle superior d'educació primària i de l'educació secundària en el procés educatiu.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES Àmbit ENTORN	
A Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes lleus dels seus fills i filles.	
A1	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment (mesures correctores i sancions).
A2	Recollir informació i comunicar-se amb les famílies d'alumnes implicats en conflictes lleus o que tinguin conductes disruptives per tal de fer-les copartícips en la seva gestió i resolució.
B Ens coordinem amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre la gestió i la resolució de conflictes lleus.	
B1	Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la gestió i el tractament dels conflictes lleus.
B2	Crear i impulsar la xarxa de centres mediadors.
C Ens coordinem amb les administracions locals per detectar, analitzar i donar resposta als conflictes lleus que es donen a l'entorn dels centres educatius.	
C1	Impulsar una xarxa d'àmbit comunitari que detecti i analitzi els conflictes més freqüents que es produeixen a l'entorn per fer propostes d'actuació.
C2	Treballar en xarxa i de manera efectiva amb els agents de l'ordre, els mediadors de la zona i altres agents socials.
C3	Elaborar un Projecte de convivència d'àmbit comunitari.
C4	Col·laborar amb els grups de treball sobre gestió i resolució de conflictes en el marc dels PEE.
D Ens coordinem amb les entitats esportives, culturals i de lleure de l'entorn escolar per promoure l'aplicació d'estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.	
D1	Coordinar-se amb les entitats de l'entorn per promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat (esplais o casals, entitats cíviques, esportives, etc.).

ACOLLIDA	Àmbit CENTRE
A Considerem l'acollida com un factor fonamental per a la convivència en els centres i l'èxit educatiu de l'alumnat.	
A1	Sensibilitzar el claustre de la importància dels processos d'acollida de tots els membres de la comunitat educativa per a la seva implicació i participació posterior.
A2	Conscienciar la comunitat escolar de la necessitat de la seva implicació i corresponsabilització en l'acollida i la integració dels nous membres.
B Recollim la importància de l'acollida en els documents del centre.	
B1	Incorporar el caràcter acollidor del centre en el projecte educatiu i la resta de documents del centre.
B2	Elaborar un pla d'acollida que contempli l'acollida dels diferents membres de la comunitat escolar.
B3	Recollir les accions a realitzar per a l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar en la programació general anual de centre.
B4	Especificar, en els continguts comuns de la carta de compromís educatiu, els compromisos per part del centre i les famílies per facilitar l'acollida de l'alumnat.
B5	Establir en el Pla d'acció tutorial mesures i activitats per a l'acollida de l'alumnat.
B6	Contemplar en la memòria anual la valoració del procés d'acollida realitzat durant el curs.
C Preveiem una imatge acollidora del centre.	
C1	Tenir cura dels diferents espais del centre (aules, passadissos, vestíbul...) i vetllar per adequar convenientment els espais d'entrevista personal.
C2	Tenir cura de la gestió emocional en els processos d'acollida fomentant un clima de confiança que permeti crear un context relacional positiu.
C3	Crear un clima de confiança en les entrevistes inicials i en els primers contactes amb el centre.
D Tenim sistematitzats els processos d'acollida per a tot l'alumnat, les seves famílies i per a la resta de la comunitat escolar (professorat, PAS, altres professionals d'intervenció puntual al centre) tant si s'hi incorporen a l'inici com un cop començat el curs.	
D1	Elaborar un pla d'acollida per als diferents membres de la comunitat escolar des d'una perspectiva global, no només com un moment concret i aïllat en el temps, sinó com a part important d'un procés més llarg de relació i col·laboració.
D2	Recollir en el pla d'acollida accions des d'una triple vessant d'intervenció: aula, centre i entorn.
D3	Dur a terme accions en els centres adscrits perquè ens coneguin (visites, informacions, etc.).
D4	Incloure en el pla d'acollida un protocol que defineixi les funcions dels docents, PAS, AMPA... en els diferents processos d'acollida.
D5	Implicar en les jornades de portes obertes a tots els membres de la comunitat escolar.
D6	Disposar de diferents models d'entrevista que faciliti la recollida de la informació necessària per acollir els diversos membres de la comunitat escolar.
D7	Elaborar dossiers per lliurar i comentar les informacions més importants del centre, adequant-los als diferents membres de la comunitat escolar (professorat, alumnat, famílies, etc.).
D8	Traspassar la informació recollida de l'alumnat nou i les famílies al tutor/a i l'equip docent.
D9	Recollir i analitzar les expectatives sobre el procés d'acollida que tenen els diferents agents de la comunitat educativa.
E Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida de l'alumnat.	
E1	Programar l'acollida adaptant-la a les necessitats de l'alumne (edat, nova incorporació al sistema educatiu català, moment del curs, etc.).
E2	Preveure el procés de reincorporació d'un alumne després d'un període d'absència continuat.
E3	Elaborar un horari personalitzat per a cada alumne per facilitar-ne la incorporació al grup classe.
E4	Realitzar una avaluació inicial per tal d'establir, si escau, un pla individual que faciliti l'acollida dels/les alumnes a l'aula.
E5	Contemplar l'esbarjo com un espai important de socialització i programar activitats per facilitar la cohesió de grup.
E6	Potenciar les xarxes de suport entre iguals (tutoria entre iguals, padrins i padrines d'aula...) per facilitar l'acollida i la integració de l'alumnat nou.

F Tenim mecanismes específics per acollir l'alumnat nouvingut.	
F1	Tenir en compte en el procés d'acollida els instruments per detectar les necessitats acadèmiques, socioeconòmiques i emocionals que es poden derivar, per exemple, del fet migratori.
F2	Fer una reunió amb les famílies nouvingudes per rebre-les i fer-los arribar la informació més rellevant del centre, adequant-la el màxim possible a les seves necessitats (traducció, ajuda d'altres famílies i alumnat, etc.).
F3	Traduir el dossier o document d'acollida a diverses llengües familiars i preveure que contingui informació visual suficient.
F4	Preveure una incorporació individualitzada i progressiva en el pas de l'aula d'acollida a l'aula ordinària segons les necessitats de l'alumnat.
F5	Programar activitats a l'aula ordinària amb la intervenció del tutor/a de l'aula d'acollida.
F6	Disposar d'un repertori compartit de recursos i materials didàctics per atendre l'alumnat nouvingut.
F7	Programar reunions periòdiques entre el tutor/a de l'aula d'acollida, el del grup classe i tot l'equip docent per valorar el procés i adaptació de l'alumnat.
F8	Contemplar una possible atenció a l'alumnat nouvingut que no assisteix a l'aula d'acollida per acompanyar-lo en el seu procés d'adaptació i fer-ne un seguiment acurat.
F9	Potenciar les xarxes de suport entre iguals (tutoria entre iguals, padrins i padrines d'aula...) per facilitar l'acollida i la integració de l'alumnat nouvingut al
G Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida de les noves famílies	
G1	Elaborar un pla d'acollida adreçat a les famílies mitjançant l'aplicació informàtica Escola i Famílies.
G2	Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació en els processos d'acollida i orientar-ne l'ús.
H Establim propostes d'actuació específiques per realitzar l'acollida del professorat nou, PAS i d'altres professionals.	
H1	Establir la persona encarregada de l'acollida dels nous professionals (professorat, PAS, etc.).
H2	Recollir i sistematitzar el bagatge professional, els interessos i les necessitats dels nous professionals.
H3	Convocar una reunió a l'inici de curs amb els professionals que s'incorporen al centre per compartir el projecte educatiu i els diferents projectes que desenvolupa el centre i facilitar la seva participació.
H4	Potenciar el suport entre iguals per facilitar l'acollida i la integració dels nous professionals.

I Formem la comunitat escolar en destreses i coneixements per dur a terme una bona acollida.	
I1	Planificar en el pla de formació de centre la sensibilització i la formació de tota la comunitat escolar per afavorir l'acollida i la integració.
I2	Proporcionar a la comunitat escolar (especialment al personal d'atenció i serveis) pautes i estratègies d'atenció a les persones que arriben al centre.
J Recollim i difonem les bones pràctiques d'acollida que el centre realitza.	
J1	Seguir les instrucions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
J2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
J3	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre.
K Avaluem el funcionament del pla d'acollida i ho recollim en la memòria anual del centre.	
K1	Recollir el grau de satisfacció del procés d'acollida de les diverses persones que s'incorporen al centre.
K2	Incloure la valoració del pla d'acollida en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

ACOLLIDA	**Àmbit AULA**
A Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar l'acollida de l'alumnat.	
A1	Preveure el dia d'incorporació dels nous alumnes per tal que sigui el tutor del seu grup qui faci l'acollida.
A2	Preveure una activitat a realitzar el dia d'incorporació del nou alumnat (tant a l'inici com a qualsevol moment del curs) que faciliti la seva participació i integració en el grup classe.
A3	Realitzar activitats de treball cooperatiu i d'aprenentatge entre iguals, en les diferents matèries, per potenciar la interelació i la integració escolar de tots els alumnes.
A4	Tenir previst el material necessari, lloc on seure, companyia, informació pràctica a facilitar, etc. el dia d'incorporació de nou alumnat.
B Preveiem actuacions per afavorir el coneixement mutu i facilitar la cohesió del grup.	
B1	Treballar amb el grup, si escau, els trets identitaris del nou alumnat per tal de valorar i respectar la diversitat i trobar punts compartits.
B2	Realitzar a l'aula activitats prèvies a l'arribada d'un nou alumne per facilitar el coneixement i millorar-ne la rebuda.

C Preveiem mesures específiques per facilitar l'acollida dels alumnes nous al seu grup classe.	
C1	Disposar d'un repertori de recursos didàctics per atendre l'alumnat nou.
C2	Elaborar un fons material classificat per matèries i competències lingüístiques per tal que tot l'alumnat nouvingut pugui assolir-les.

D Contemplem mesures d'acollida específiques per a l'alumnat que es reincorpora a l'aula després d'un període d'absència continuat (malaltia prolongada, absentisme, inassistència al centre, etc.).	
D1	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família, tutor del centre i alumne (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o si es veu oportú, cicle superior d'educació primària) en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per millorar l'assistència al centre.
D2	Disposar d'un repositori de materials per corregir les possibles mancances de l'alumnat derivades de la falta d'assistència al centre.
D3	Fer el seguiment (equip directiu, orientador/a, etc.) de la reincorporació escolar de l'alumne.
E Disposem de mesures informar i acompanyar el professorat o altres professionals que intervinguin per primer cop a l'aula.	
E1	Tenir una pauta per informar al professorat o professionals nous dels aspectes més rellevants del grup abans de la seva incorporació a l'aula.
E2	Potenciar la figura del delegat/da del grup per facilitar la tasca del professorat nou.
F Disposem d'estratègies concretes per facilitar l'acollida de les famílies en l'àmbit de l'aula.	
F1	Emprar l'aplicació informàtica Escola i Famílies (elements de diagnosi i propostes d'actuació d'aula i recursos).
F2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació (etapes d'escolarització, processos educatius, etc.).
G Potenciem les xarxes de suport entre iguals per facilitar l'acollida i la integració a l'aula.	
G1	Establir un company guia dels nous alumnes per facilitar la seva acollida.
G2	Realitzar reunions de traspàs d'informació i d'anàlisi del grup-classe per a l'acompanyament dels professionals que intervindran per primer cop a l'aula.

ACOLLIDA	**Àmbit ENTORN**
A Acompanyem les noves famílies en el coneixement de l'entorn.	
A1	Utilitzar les orientacions que aporta l'aplicació informàtica Escola i Famílies per facilitar l'acollida de les noves famílies a l'entorn del centre.
A2	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats que facilitin el coneixement de l'entorn per part de les noves famílies.
B Ens coordinem amb les administracions locals per facilitar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.	
B1	Promoure, conjuntament amb l'administració local, plans d'acollida municipals (complementaris del Pla d'acollida del centre) que fomentin la participació activa dels nous membres en els espais comunitaris, i l'arrelament al territori.
C Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per facilitar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.	
C1	Divulgar en els mitjans de comunicació, actuacions que fomenten la integració de la nova ciutadania.
C2	Donar a conèixer i orientar les famílies i l'alumnat sobre activitats d'associacionisme juvenil i entitats de lleure i voluntariat de l'entorn, per tal de facilitar la seva participació i integració.
C3	Fer conèixer les accions i publicacions que orientin les famílies i l'alumnat respecte a l'oferta cultural, socioeducativa del municipi.
D Tenim en compte els recursos de l'entorn per planificar l'acollida dels nous membres de la comunitat escolar.	
D1	Utilitzar els recursos de l'entorn per millorar el procés d'acollida (mediadors, treballadors socials, promotors escolars, etc.).
D2	Emprar els recursos lingüístics de l'entorn per afavorir l'acollida en la llengua del país.
D3	Informar dels recursos de l'entorn als professionals que s'incorporen al centre (centre de recursos, biblioteques, serveis socials, etc.).

E Col·laborem en la creació de projectes que afavoreixen la integració en l'entorn social.	
E1	Participar en projectes de convivència d'àmbit comunitari.
E2	Donem a conèixer els projectes comunitaris en els quals participem.
E3	En el cas de pertànyer a un Pla educatiu d'entorn, promoure la participació activa del centre i del conjunt de la comunitat escolar.

COMUNICACIÓ	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància dels processos comunicatius en el centre educatiu.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat de potenciar la comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa.
A2	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre l'ús del català com a llengua de cohesió social i d'igualtat d'oportunitats.
A3	Difondre entre els professionals del centre pautes de comunicació, tant pel que fa a la comunicació verbal com no verbal.
B Recollim en els documents de centre la política educativa del centre.	
B1	Recollir el caràcter comunicatiu del centre en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre.
B2	Concretar en la Programació general anual de centre les actuacions i estratègies per dinamitzar la comunicació i l'intercanvi d'informació entre els membres de la comunitat educativa i la projecció exterior del centre.
B3	Especificar, en els continguts comuns de la Carta de compromís educatiu, els mecanismes de comunicació entre les famílies i els centres.
B4	Concretar en les Normes d'organització i funcionament del centre els sistemes de comunicació i informació.
B5	Incloure en el Pla d'acollida els mecanismes de comunicació i informació a famílies, alumnat i la resta de comunitat escolar.
C Disposem de canals i espais de comunicació que permeten a la comunitat escolar expressar-se i compartir informació.	
C1	Crear espais i canals de comunicació diversificats per recollir suggeriments i comentaris, tant virtuals com físics.
C2	Tenir en compte les orientacions i recursos que ofereix el Pla TAC a l'hora de garantir la presència del centre a internet (portal del centre, plataforma virtual, etc.).
C3	Tenir en compte les indicacions sobre protecció de dades i imatges que aporten els documents per a l'organització i la gestió dels centres en relació amb l'ús d'internet.
C4	Elaborar un protocol que reculli la política comunicativa del centre i donar-lo a conèixer a tots els membres de la comunitat educativa.
C5	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de millorar la informació i comunicació amb les famílies.
D Fem de les reunions espais de comunicació efectius i d'aprenentatge organitzatiu.	
D1	Donar orientacions al professorat per fer de les reunions sessions de treball efectives.
D2	Habilitar mecanismes per accedir a la informació i als acords presos en les reunions en cas de no assistència (moodle, dropbox: actes, resum de les reunions, etc.).
D3	Sistematitzar el coneixement de les reunions per ajudar a prendre decisions o millorar com a organització.
E Disposem d'estratègies i mesures per projectar una imatge positiva del centre.	
E1	Vetllar per un bon ambient a les entrades i sortides del centre (ordre, netedat, puntualitat, etc.).
E2	Vetllar pel bon estat i manteniment de les instal·lacions del centre (decoració, rètols, il·luminació, etc.).
E3	Organitzar i difondre esdeveniments que projectin una bona imatge del centre (concursos, celebracions, diades, etc.).
E4	Organitzar esdeveniments i projectes compartits amb altres centres de l'entorn (Jornades de Portes Obertes, visites a centres adscrits, etc.).
E5	Fer de la pàgina web un element de difusió i comunicació de les bones pràctiques i dels aspectes més rellevants del centre.

F Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn la comunicació dins del Pla de Formació de centre.	
F1	Incorporar en el Pla de formació de centre accions orientades a l'adequació de les estratègies i habilitats comunicatives, enteses en el sentit més ampli.
F2	Incloure en el Pla de Formació de centre actuacions formatives per a la millora de l'ús i gestió de canals virtuals de comunicació (xarxes socials, blocs, web, correu electrònic, etc.).
F3	Incloure en el Pla de Formació de centre actuacions formatives adreçades a la direcció del centre per a la millora de la gestió de la informació i el coneixement.
G Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de la comunicació.	
G1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
G2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
H Avaluem les mesures destinades a fomentar la comunicació i l'intercanvi d'informació entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.	
H1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre els sistemes d'informació i comunicació del centre.
H2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per millorar els sistemes d'informació i comunicació del centre, elaborant, si escau, propostes de millora.

COMUNICACIÓ	**Àmbit AULA**
A Fem de l'acció tutorial del grup un espai de comunicació de l'alumnat basat en el respecte i l'assertivitat.	
A1	Establir i difondre entre l'alumnat pautes de comunicació, tant verbal com no verbal, que garanteixin un bon clima a l'aula.
A2	Potenciar assemblees d'aula com un element de comunicació.
A3	Potenciar la figura dels delegats i delegades com a vehicles de comunicació entre el grup classe i el professorat.
B Fem de l'acció tutorial individual un espai de comunicació personal basat en el respecte mutu i la confiança.	
B1	Utilitzar un model de guió durant les entrevistes amb l'alumnat, unificat per tot l'equip docent.
B2	Tenir un registre sistematitzat per recollir les dades més significatives de les entrevistes i fer possible el seguiment i el traspàs a d'altres professionals.
B3	Disposar d'un espai adequat per a les entrevistes personals amb l'alumnat.

B4	Fomentar en les entrevistes un clima de confiança i de respecte mutu que afavoreixi la comunicació.
C Disposem d'eines, estratègies i mecanismes de comunicació amb l'alumnat per afavorir el seu procés educatiu.	
C1	Vetllar perquè l'alumnat faci un ús correcte de l'agenda.
C2	Establir un sistema àgil de comunicació i justificació de les faltes d'assistència.
C3	Aprofitar el lliurament d'informes de seguiment o butlletí de notes de l'alumne com una oportunitat per comunicar personalment les valoracions del curs.
D Disposem de sistemes d'informació i comunicació digitals.	
D1	Fer del bloc d'aula o pàgina web una eina d'informació i comunicació de les tasques escolars i altres informacions d'interès.
D2	Utilitzar plataformes de formació a distància (moodle) que faciliten la comunicació entre el professorat i els alumnes (missatgeria, calendari) i entre els mateixos alumnes (fòrum general, minifòrum, etc).
D3	Afavorir un entorn personal d'aprenentatge mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació (eportafolis, wikis, web 2.0, dispositius mòbils, etc.).
D4	Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació i comunicació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura).
E Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar la comunicació amb les famílies.	
E1	Utilitzar les orientacions i recursos que aporta l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar la informació i comunicació amb les famílies.
E2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació (escolaritat, participació i compromís, etc.).
E3	Fer de l'agenda un vehicle de comunicació i seguiment de la tasca escolar de l'alumnat amb les famílies.
E4	Utilitzar les eines digitals (pàgina web, blog d'aula, portafolis digital, etc.) com a vehicles d'informació i comunicació de les tasques escolars i altres informacions d'interès.
E5	Establir, mitjançant eines digitals (pàgina web, intranet, etc.), un sistema àgil de comunicació i justificació de les faltes d'assistència de l'alumnat.
E6	Establir el marc de comunicació entre la família i el centre a la carta de compromís educatiu.
E7	Facilitar espais per compartir els continguts de l'informe de seguiment o butlletí de notes.

F Potenciem les xarxes de suport entre iguals per facilitar la comunicació.	
F1	Fomentar la tutoria entre iguals per facilitar la comunicació amb alumnat nouvingut o amb altres necessitats.
F2	Potenciar la figura de mare o pare delegat d'aula com a vehicle de comunicació i informació a les famílies.
F3	Fomentar la figura de les famílies guia per facilitar la comunicació i informació a les noves famílies del centre.

COMUNICACIÓ	Àmbit ENTORN
A Disposem d'espais i canals de comunicació adreçats a les famílies.	
A1	Treballem conjuntament amb les AMPA el tema d'Informació i Comunicació de l'aplicació informàtica Escola i Famílies per millorar els processos i canals comunicatius amb i entre les famílies.
A2	Potenciar la comunicació entre les AMPA dels centres educatius de l'entorn.
A3	Informar les famílies dels continguts publicats a l'espai Famílies del web del Departament d'Educació i orientar-ne l' ús.
B Disposem d'espais i canals de comunicació amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques.	
B1	Formar part d'una xarxa de centres.
B2	Confeccionar conjuntament un pla de projecció externa dels centres d'un mateix territori per tal de millorar la imatge de tota la xarxa pública.
B3	Mantenir espais de comunicació virtual amb altres centres.
C Disposem d'espais i canals de comunicació amb les administracions locals.	
C1	Coordinar amb les administracions locals un pla de projecció externa (celebració de festivitats i diades, planificació de jornades de portes obertes, visites a centres adscrits, etc.).
C2	Establir espais i canals de comunicació amb les diferents regidories i serveis de l'ajuntament.
C3	Col·laborar amb l'administració local per promoure l'ús de la llengua catalana com a llengua de comunicació i cohesió social.
C4	Col·laborar amb l'administració local en la promoció d'actuacions de sensibilització per fomentar el valor de la diversitat lingüística existent en el territori.

D Aprofitem els recursos de l'entorn.	
D1	Difondre en els mitjans de comunicació locals les bones pràctiques i la participació en iniciatives i projectes de l'entorn.
D2	Donar a conèixer les entitats de l'entorn i la seva oferta d'activitats als diferents membres de la comunitat escolar.

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de l'estructura i la gestió dels recursos per al bon clima del centre.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització i diagnosi (claustres, reunions informatives, comissions mixtes) per compartir i implicar tot el professorat en estratègies organitzatives per al bon clima de centre.
B Recollim en els documents del centre estratègies organitzatives que afavoreixin el clima de centre.	
B1	Incorporar els criteris organitzatius en el Projecte educatiu com a element bàsic per a la convivència.
B2	Recollim en el Projecte de direcció estratègies d'estructura de centre i gestió de recursos que facilitin un bon clima de centre.
B3	Incloure en la Programació general anual de centre les actuacions previstes per a la gestió de recursos.
B4	Concretar en les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) estratègies d'estructura i gestió de recursos que afavoreixin la convivència, com la constitució d'una comissió de convivència que col.labori en la planificació, l'aplicació i el seguiment del Projecte de convivència en el centre.
C Apliquem criteris pedagògics en la confecció d'horaris que facilitin un bon clima de centre.	
C1	Distribuir les matèries de manera equilibrada en les franges horàries per afavorir l'aprenentatge.
C2	Afavorir en el marc horari l'espai de coordinació entre el professorat (reunions d'equip docent, reunions departamentals, etc).
C3	Establir en el marc horari el temps i l'espai necessaris per a la coordinació dels diversos professionals que treballen en el centre (comissió de convivència, comissió d'atenció a la diversitat, comissions mixtes, etc.).
C4	Fer coincidir la tutoria dels diversos grups d'un mateix curs o nivell educatiu per tal de facilitar la gestió i organització de les reunions de delegats, d'alumnat mediador, d'alumnat-ajudant de diferents cursos, etc.
D Organitzem els espais per afavorir un bon clima de centre.	
D1	Disposar les aules d'un mateix nivell en una mateixa zona per afavorir agrupaments i reforços
D2	Distribuir les aules dels alumnes de menor edat de manera que siguin més accessibles al pati i als diferents serveis.
D3	Proporcionem espais de relació informal adreçats als diferents membres de la comunitat escolar (sales de trobada, espais de reunió, etc.)

D4	Tenim cura de l'estètica i el manteniment dels diversos espais del centre (entrada al centre, passadissos, aules, menjador, etc.).
D5	Afavorir l'ús del pati i l'esbarjo com un espai educatiu (organitzar activitats esportives, jocs o altres dinàmiques de grup).
E	Establim processos de gestió del coneixement que afavoreixin la millora del funcionament del centre.
E1	Crear espais virtuals per compartir informació i acords presos.
E2	Facilitar espais per compartir coneixement i aprendre com organització.
F	Potenciem espais i mecanismes de coordinació dels recursos humans.
F1	Fer de la comissió de convivència un òrgan de diagnosi i anàlisi del clima del centre que proposa intervencions i fa la valoració de les actuacions dutes a terme.
F2	Fomentar el treball cooperatiu entre els membres de la comunitat escolar (comissions mixtes: comissió pedagògica, comissió econòmica, comissió d'activitats extraescolars, etc.).
F3	Potenciar la figura del tutor i de l'equip docent com a elements clau en el procés de formació de l'alumnat.
G	Formem la comunitat escolar en organització i gestió de centre.
G1	Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives adreçades a l'equip directiu sobre organització i gestió de recursos per a la millora del clima de centre.
G2	Incloure en el Pla de formació del centre actuacions formatives de gestió d'aula efectiva orientada al bon clima d'aula per al professorat.
G3	Fomentar la participació dels professionals i de l'equip directiu del centre en seminaris de coordinació i grups de treball amb altres centres.
H	Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'organització i gestió dels recursos.
H1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
H2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
I	Avaluem la repercussió en el clima de centre de l'organització i gestió de centre i ho recollim en la memòria anual del centre.
I1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre l'organització i gestió de recursos i el seu impacte en el clima del centre.
I2	Incloure la valoració de les actuacions realitzades per a l'organització i el bon funcionament del centre en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	Àmbit AULA
A	**Treballem les rutines organitzatives i convencionals a l'aula.**
A1	Dedicar els primers dies de classe a treballar aquelles rutines, tant organitzatives com convivencials, que afavoreixin l'aprenentatge (encarregats, delegats, el lloc destinat a cada cosa...).
A2	Treballar la interiorització de les normes dins l'aula.
A3	Tenir l'aula preparada abans de començar la sessió, amb els materials necessaris.
A4	Acostumar l'alumnat a no començar a treballar si no hi ha un clima d'aula favorable per a l'aprenentatge.
A5	Explicitar la planificació de les activitats de l'aula.
B	**Organitzem l'aula en funció de l'alumnat.**
B1	Distribuir l'alumnat a l'aula tenint en compte les relacions individuals i grupals detectades a partir de l'elaboració de sociogrames, dinàmiques de grup, etc.
B2	Organitzar l'aula en funció dels mètodes d'aprenentatge que emprem (tutoria entre iguals, treball d'investigació, grups interactius ...).
C	**Fem partícep l'alumnat en la gestió i funcionament de l'aula.**
C1	Utilitzar organitzacions d'aula que fomentin l'aprenentatge compartit.
C2	Fomentar l'aprenentatge entre iguals.
C3	Utilitzar les assemblees d'aula per a la gestió de la pròpia classe.
C4	Potenciar el lideratge distributiu i l'assumpció de responsabilitats per part de tothom (per exemple, canviar càrrecs i responsabilitats periòdicament).
C5	Promoure la participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes de classe.
C6	Implicar l'alumnat en propostes organitzatives (gestió de patis, espais, etc).
D	**Disposem d'espais de comunicació a l'aula que afavoreixen al màxim una relació positiva.**
D1	Disposar d'espais de comunicació formal docent-alumne (tutories individuals, sortides acadèmiques, etc.).
D2	Disposar d'instruments de comunicació per l'alumnat (bústies per fer propostes de millora, llibreta d'aula on es recullen els fets que preocupen als alumnes, assemblees d'aula, etc.).
D3	Disposar d'espais virtuals per informar de les diferents activitats que es facin al centre i a l'entorn.
D4	Potenciar la creació d'espais no formals de relació amb l'alumnat.
E	**Compartim, entre els docents, estratègies d'organització.**

E1	Incloure en les reunions d'equip docent qüestions relatives a l'organització i gestió d'aula.
E2	Compartir en les reunions d'equip docent metodologies inclusives (treball cooperatiu, grups heterogenis...).
F	**Fomentem un lideratge positiu del professorat.**
F1	Actuar com a models o referents positius de comportament i treball.
F2	Mantenir una coherència entre allò que diem i allò que fem.
F3	Exigir, amb el compliment de les normes, el respecte al professorat com a principi bàsic en l'aprenentatge.
F4	Tenir altes expectatives sobre tots els alumnes.
F5	Fomentar en l'alumnat el sentiment de pertinença al grup per tal d'involucrar-lo en l'aprenentatge en grup i pel grup.
F6	Promoure espais de relació entre professorat-alumnat com a forma de millorar el clima de convivència a l'aula i al centre (comissions mixtes alumnat-professorat...).
G	**Fomentem un lideratge positiu de l'alumnat en els processos d'aprenentatge.**
G1	Emprar els grups interactius que promouen un bon clima basat en la comunicació i cooperació amb la participació i el lideratge de l'alumnat.
G2	Treballar amb grups multinivell, grups d'experts, etc. per potenciar a l'aula el respecte entre companys, així com la valoració i l'acceptació de la diferència.
G3	Afavorir el procés d'avaluació grupal.
H	**Impliquem la família en el funcionament de l'aula.**
H1	Arribar a acords amb les famílies sobre les actituds necessàries per a una bona dinàmica d'aula.
H2	Recollir en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre pel manteniment d'un entorn de convivència i respecte a l'aula.

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS	**Àmbit ENTORN**
A	**Impliquem les famílies en el funcionament i gestió del centre i en els projectes educatius comunitaris.**
A1	Dissenyar conjuntament amb l'AMPA estratègies per promoure la participació de les famílies en la gestió del centre.
A2	Proposar canals de relació i coordinació entre les associacions de pares i mares d'alumnes de diferents centres per fomentar l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge en xarxa.
B	**Formem part d'alguna xarxa educativa amb l'entorn.**
B1	Col·laborar amb l'adminsitració local en l'elaboració de projectes d'àmbit comunitari (projecte de convivencia, educació en valors, etc.).
B2	Desenvolupar xarxes de cooperació amb l'entorn: administracions locals, entitats i mitjans de comunicació.
B3	Prendre part en iniciatives i convocatòries d'àmbit català, estatal i europeu sobre temàtiques de convivència.
B4	Col·laborar en l'organització de les trobades d'alumnes mediadors que s'organitzen cada curs des dels seminaris de coordinadors de convivència.
C	**Alineem els nostres objectius i actuacions amb els dels projectes comunitaris extistents en l'entorn.**
C1	Recollir en el Projecte Educatiu de centre els objectius dels projectes comunitaris on participem.
C2	Incloure en la Programació general anual de centre les actuacions previstes en els projectes comunitaris on el centre participa.
C3	Facilitar espais per participar en grups de treball del Pla Educatiu d'Entorn i altres projectes socioeducatius.
D	**Preveiem espais reals i virtuals (TIC) per potenciar la participació entre els diferents sectors de la comunitat educativa i els agents educatius de l'entorn.**
D1	Afavorir l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) de manera efectiva en la comunicació amb els agents educatius de l'entorn: bases de dades, comunicació virtual, treball en xarxa.
E	**Tenim un mapa de recursos de la zona educativa de l'entorn, difonem i orientem el seu ús.**
E1	Col·laborar en l'elaboració d'un mapa de recursos de la zona.
E2	Fer difusió a tota la comunitat escolar dels recursos existents en el territori.
E3	Optimitzar les recursos propis tenint en compte els recursos existents en la zona.

NORMA	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància del valor educatiu i participatiu de la norma.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per compartir la norma com a element important per a la convivència del centre que ens implica a tots.
A2	Fomentar campanyes puntuals que afavoreixin la comprensió de determinades normes com a eines afavoridores de la convivència.
B Recollim en els documents del centre la concreció de les normes de convivència.	
B1	Incorporar el valor de la norma en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre com a elements bàsics per a la convivència.
B2	Incloure en la Programació general anual de centre accions per fomentar el coneixement de les normes de convivència a tota la comunitat educativa.
B3	Concretar a les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) unes normes de convivència clares, concretes i compartides.
B4	Incloure en la carta de compromís educatiu la necessitat d'educar els fills en el coneixement i compliment de les normes.
B5	Aprofitar la carta de compromís educatiu per arribar a compromisos, entre les famílies i el centre, per al compliment de les normes.
B6	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin el valor de les normes entre l'alumnat, i el seu compromís tant individual com col·lectiu.
C Establim un protocol de difusió i aplicació de les normes de convivència en el centre i les conseqüències del seu incompliment.	
C1	Difondre les normes de convivència amb un llenguatge que sigui accessible a totes les persones de la comunitat escolar.
C2	Elaborar un protocol d'intervenció per a l'aplicació de les normes de convivència en la vida ordinària del centre.
C3	Determinar els rols d'actuacions dels diferents agents de la comunitat escolar en el protocol d'intervenció per al compliment de les normes de convivència.
C4	Fer que les normes es compleixin i tenir en compte l'aplicació rigorosa de la sanció que comporta el seu incompliment.
C5	Definir en les NOFC les mesures correctores, sancionadores i educadores corresponents a l'incompliment de les normes.

D	**Preveiem espais de seguiment i valoració del funcionament de les normes.**
D1	Crear o potenciar els òrgans existents per fer el seguiment de l'aplicació de les normes en el centre de forma quotidiana.
D2	Preveure espais perquè la comunitat educativa valori el funcionament de les normes de convivència.
D3	Fomentar la participació dels alumnes del Consell escolar en les comissions vinculades a l'anàlisi de les normes i la seva aplicació.
D4	Promocionar la creació d'òrgans de debat per escoltar les propostes dels alumnes en l'elaboració de les normes i que es faciliti la presa de consciència de la seva importància.
E	**Formem la comunitat escolar en organització i gestió de centres en relació amb el clima escolar.**
E1	Incloure en el Pla de formació del professorat actuacions formatives sobre l'organització i gestió de centres relacionat amb el clima escolar.
F	**Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de les normes de convivència.**
F1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
F2	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc.
G	**Avaluem les mesures destinades a fomentar el coneixement i el compliment de les normes i ho recollim en la memòria anual del centre.**
G1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre l'aplicació i compliment de les normes en el centre.
G2	Incloure la valoració de les actuacions realitzades per promoure el compliment i seguiment de les normes en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

NORMA	**Àmbit AULA**
A	**Eduquem en el sentit de la norma.**
A1	Emprar l'organització d'assemblees d'aula per treballar la necessitat de les normes.
A2	Treballar a l'aula les normes de convivència del centre, reformulant-les, en cas que sigui necessari, perquè siguin entenedores per a tot l'alumnat.
A3	Analitzar, mitjançant debats o exercicis de reflexió, normes o lleis d'àmbits diferents i valorar-ne la seva importància.
A4	Debatre a l'aula el paper i el perfil significatiu dels delegats i delegades.

B	**Tenim normes d'aula clares i concretes.**
B1	Partir de les Normes de Funcionament i Organització de Centre (NOFC) per elaborar un conjunt de normes pròpies que regulin l'ús de les aules o espais específics del centre: laboratoris, aula d'informàtica, gimnàs, biblioteca, etc.
B2	Valorar la importància de tenir unes normes i hàbits clars d'aula.
B3	Donar a conèixer les conseqüències de l'incompliment de les normes a l'alumnat.
B4	Promoure l'establiment de normes clares, concretes i compartides per afavorir la convivència del grup i l'aprenentatge a l'aula.
C	**Elaborar les normes d'aula amb l'alumnat.**
C1	Promoure la participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes de convivència d'aula i assegurar el compromís de tothom.
C2	Incidir en els deures o responsabilitats per garantir els drets de tothom recollits en les NOFC.
D	**Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixin la interiorització i acceptació de la norma.**
D1	Promocionar la creació d'òrgans de debat entre alumnes, consell de delegats, que facilitin el diàleg i la presa de consciència de la importància de les normes.
D2	Fer activitats per conèixer i interioritzar les normes d'aula i de centre (teatralitzacions, seqüències de còmics, etc.) utilitzant recursos apropiats per al grup.
E	**Fem explícites aquelles normes tàcites de comportament entre l'alumnat que entorpeix el bon funcionament i el clima de convivència de l'aula (per exemple, l'encobriment d'actes no desitjables).**
E1	Treballar el valor de les normes tàcites existents en el centre.
E2	Treballar amb l'alumnat algunes normes tàcites de comportament que mantenen entre ells i que comporten problemes de funcionament i convivència (el concepte de "xivato", l'encobriment d'una amenaça, etc.).
F	**Donem responsabilitat a l'alumnat en el compliment de la norma.**
F1	Donar la possibilitat que els alumnes realitzin una autoavaluació del compliment de les normes mensualment.
F2	Responsabilitzar l'alumnat, i en especial els delegats, en el compliment de la norma.
G	**Valorem i revisem periòdicament les normes d'aula.**
G1	Potenciar els Consells de delegats com a òrgans que poden fer el seguiment de les normes i la seva aplicació.

G2	Facilitar espais de trobada entre l'alumnat per poder avaluar el compliment de les normes i elaborar noves propostes.
H	Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en el compliment de les normes.
H1	Potenciar la figura de mare o pare delegat de classe.
H2	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per garantir el compliment de les normes per part de l'alumnat.

NORMA	Àmbit ENTORN
A	Impliquem les famílies en l'elaboració, gestió i difusió de la norma.
A1	Facilitar la participació de les famílies en l'elaboració i gestió de la norma (consell escolar, comissió de convivència, comissions mixtes de treball, etc.)
A2	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC).
A3	Organitzar conjuntament amb les AMPA activitats per conèixer, millorar i difondre la normativa del centre.
B	Ens coordinem amb altres centres de l'entorn per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'elaboració i aplicació de la norma.
B1	Promoure l'intercanvi entre centres educatius de la mateixa zona, per compartir i analitzar les diferents maneres d'elaborar i d'aplicar les normes.
B2	Facilitar la trobada d'alumnes de diferents centres per avaluar l'aplicació de les normes a nivell de centre i entorn.
B3	Recollir i difondre bones pràctiques com a xarxa educativa, comunitària o municipal.
C	Ens coordinem amb les administracions locals per procurar que l'alumnat conegui les normes ciutadanes en aquells àmbits que l'afecten.
C1	Promoure l'elaboració d'unes normes de convivència comunes.
C2	Elaborar protocols d'àmbit comunitari de detecció i intervenció davant accions contràries a les normes.
C3	Facilitar la participació dels alumnes en els consells escolars municipals per poder formar part de les comissions que treballin les normes més genèriques de la ciutat.

D	Ens coordinem amb els diferents agents de l'entorn per donar coherència a la normativa que incideix directament en els infants i joves.
D1	Col·laborar amb diferents agents locals per donar coherència a la normativa que incideix directament en els infants i joves.
D2	Facilitar el diàleg amb les associacions d'estudiants o òrgans que els representin per escoltar la seva opinió i propostes.
D3	Organitzar xerrades i invitar els diferents agents de l'entorn a participar en activitats formatives del centre per donar a conèixer normatives d'ús de la via pública.

PARTICIPACIÓ	Àmbit CENTRE
A Sensibilitzem el claustre sobre la importància de la participació i implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.).
B Recollim en els documents de centre els canals i les formes de participació de la comunitat escolar.	
B1	Recollir el caràcter participatiu del centre en el Projecte educatiu i en la resta de documents del centre.
B2	Concretar en la Programació general anual de centre les estratègies per dinamitzar la participació de la comunitat escolar i educativa.
B3	Expressar en la Carta de compromís educatiu els mecanismes de participació de les famílies en el seguiment dels processos escolars i educatius dels seus fills i en el funcionament del centre.
B4	Recollir en les Normes d'organització i funcionament del centre accions i procediments de participació de la comunitat educativa en la gestió del centre, com el consell escolar (art 27.3 Decret 102/2010) o la comissió de convivència (art. 6. Decret 279/2006).
B5	Incloure, en el Pla d'acció tutorial, la corresponsabilitat de l'alumnat en la gestió i l'organització de l'aula.
C Preveiem un calendari i espais físics i virtuals per tal de facilitar les reunions de les associacions del centre i els diversos òrgans de participació de la comunitat escolar.	
C1	Preveure temps per a la realització d'assemblees de classe, de delegats/des de centre i reunions de la junta de delegats/des.
C2	Reunir periòdicament la junta de delegats i delegades de curs amb les persones representants de l'alumnat al consell escolar, per vehicular les seves informacions i propostes.
C3	Garantir en el centre espais de trobada acollidors i agradables.
C4	Convertir la pàgina web i la revista del centre en espais de participació i comunicació de tots els membres de la comunitat educativa.

Departament d'Educació

G Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació de les famílies en el centre.	
G1	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Famílies per tal de fomentar la participació de les famílies en el seguiment escolar dels fills, en el funcionament del centre i en projectes compartits.
G2	Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a la participació i el compromís i orientar-ne l' ús.
H Formem la comunitat escolar en temes de participació dins del Pla de Formació de centre.	
H1	Planificar en el Pla de formació de centre la formació de la comunitat escolar en temes de participació.
H2	Impulsar les escoles de pares i mares per afavorir la implicació de les famílies en l'educació dels fills.
H3	Fomentar l'aprenentatge en xarxa amb altres centres, com un dels objectius formatius del centre.
H4	Conèixer experiències educatives que potencien la participació: comunitats d'aprenentatge, servei comunitari, aprenentatge i servei, etc.
I Recollim i difonem les bones pràctiques en participació realitzades en el centre.	
I1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
I2	Aportar les experiències participatives que es duen a terme als centres de la xarxa (seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi, etc.).
I3	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar les experiències que es duen a terme en el centre.
J Avaluem el funcionament de la participació i ho recollim en la memòria anual del centre.	
J1	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre la seva participació en diversos àmbits d'intervenció: aula, centre i entorn.
J2	Incloure la valoració de les actuacions realitzades per promoure la participació en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora.

PARTICIPACIÓ	Àmbit ENTORN
A	**Impliquem les famílies en els projectes educatius i les actuacions de l'entorn.**
A1	Dissenyar conjuntament amb les AMPA estratègies per promoure la participació de les famílies en els projectes amb l'entorn.
A2	Utilitzar les orientacions que aporta l'aplicació informàtica Escola i Famílies afavorir la participació de les famílies a l'entorn del centre.
B	**Promovem les xarxes de centre.**
B1	Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes amb altres centres de l'entorn.
B2	Participar en projectes intercentres d'àmbit nacional o internacional.
B3	Coordinar-se amb altres centres de l'entorn per compartir experiències.
C	**Ens coordinem amb l'administració local per promoure la participació de tots els membres de la comunitat escolar en projectes comunitaris.**
C1	Promoure la participació dels membres de la comunitat escolar en projectes comunitaris (Plans Educatius d'Entorn o altres projectes socioeducatius, etc.).
C2	Col·laborar en l'elaboració de projectes de convivència d'àmbit comunitari.
C3	Promoure la participació de l'alumnat i els seus representants en trobades i experiències que eduquen en la pràctica de valors cívics i democràtics (Consell dels infants, Consell de joves, trobades comarcals de delegats, audiències públiques, etc.).
C4	Promoure la participació del centre en el Consell escolar municipal.
C5	Informar tota la comunitat escolar dels acords del Consell escolar municipal.
D	**Ens coordinem amb les entitats de l'entorn del centre per promoure la participació de tots els membres de la comunitat escolar.**
D1	Participar en els mitjans de comunicació per difondre l'actualitat del centre.
D2	Donar a conèixer les entitats de l'entorn als diferents membres de la comunitat escolar.
D3	Donar a conèixer a les famílies i l'alumnat les associacions juvenils i entitats de lleure de l'entorn i orientar-los per facilitar la seva participació.

D Potenciem la corresponsabilitat i la participació de tots els membres de la comunitat escolar.	
D1	Fomentar la participació dels membres de la comunitat escolar en el consell escolar (campanyes de sensibilització, ús dels canals de comunicació, etc.).
D2	Implicar les famílies i l'alumnat en la comissió de convivència per tal de promoure un bon clima de centre.
D3	Fomentar la participació i implicació de la comunitat escolar en l'elaboració dels documents de centre mitjançant la creació de comissions mixtes de treball.
D4	Facilitar, en els processos d'acollida, informació sobre les diverses fórmules de participació en la vida del centre.
D5	Donar suport i dinamitzar les associacions del centre (associació d'exalumnes, associacions esportives, culturals, etc.) facilitant la infraestructura i la difusió de les seves activitats.
D6	Estimular la participació del centre en programes o projectes educatius internacionals (Comenius, Leonardo da Vinci, etc.).
D7	Potenciar la participació del centre en programes o premis que fomentin la pràctica o l'aprenentatge dels valors democràtics (Premi Participa a l'Escola, Premi Conviure a Catalunya, etc.).
D8	Aprofitar les celebracions i tradicions de les diferents realitats culturals del centre com un element que faciliti la socialització i participació dels diferents membres de la comunitat escolar.
E Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació del professorat, PAS i professionals d'atenció educativa en el centre.	
E1	Potenciar el treball en equip per tal de fomentar l'elaboració de projectes interdisciplinaris, la programació transversal per competències bàsiques, els treballs de síntesi, el projecte de recerca, etc.
E2	Facilitar una major presència del PAS i d'altres professionals en la vida del centre (celebracions, diades, activitats esportives, culturals, etc.).
F Establim propostes d'actuació específiques per fomentar la participació de l'alumnat en el centre.	
F1	Afavorir la participació de l'alumnat en la vida del centre creant comissions, equips de treball, juntes de delegats, etc.
F2	Implicar l'alumnat en els processos d'avaluació i millora de les activitats realitzades en el centre (preparació de les juntes d'avaluació, valoració d'activitats no lectives, etc.).
F3	Estimular la participació dels delegats d'aula en programes o projectes de formació per fomentar una cultura participativa en el centre (Programa Delegats 3D, Jo, sí; educació per a la integritat, etc.).
F4	Valorar i reflexionar sobre quina forma de participació oferim a l'alumnat en les nostres metodologies didàctiques.

PARTICIPACIÓ	Àmbit AULA
A Disposem d'estratègies concretes per facilitar la participació de l'alumnat en la gestió i organització de l'aula.	
A1	Potenciar la participació de l'alumnat mitjançant l'organització d'assemblees d'aula.
A2	Promoure la participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes de classe.
A3	Debatre a l'aula el paper i el perfil significatiu dels delegats i delegades.
B Disposem d'estratègies concretes d'aula per facilitar la participació de les famílies.	
B1	Emprar l'aplicació informàtica Escola i Famílies (elements de diagnosi, propostes d'actuació d'aula i recursos).
B2	Utilitzar els recursos i orientacions que ofereix l'espai Famílies del web del Departament d'Educació (participació i compromís, etc.).
B3	Potenciar la figura de mare o pare delegat de classe.
C Utilitzem metodologies que fomentin la participació de l'alumnat.	
C1	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, el treball cooperatiu, etc.).
C2	Promoure l'elaboració de projectes compartits entre l'alumnat.
C3	Fomentar la tutoria entre iguals per educar en la participació.
C4	Conèixer les dinàmiques a l'aula (relacions entre alumnes, petits grups naturals, etc.) i tenir-les en compte en la programació i realització de les activitats.
C5	Preveure, en l'acció tutorial, actuacions per a l'acollida de l'alumnat nou en el centre que potenciï la seva participació en el grup-classe.
D Estimulem la participació de l'alumnat en el seu propi procés educatiu com, per exemple, en el seguiment i en l'avaluació de les activitats a l'aula.	
D1	Fomentar els processos d'autoavaluació entre l'alumnat.
D2	Elaborar fitxes autoavaluatives (individuals i d'equip) per a les activitats cooperatives.
D3	Recollir els compromisos de l'alumne (a partir del primer curs de l'educació secundària obligatòria o, si es veu oportú, cicle superior d'educació primària) en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per potenciar la implicació en el seu procés educatiu.

E Tenim en compte els recursos de l'entorn en la tasca educativa.	
E1	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure, amb metodologia aprenentatge servei, accions de servei comunitari.
E2	Fer participar a les entitats de l'entorn en projectes i activitats de centre.
E3	Oferir les instal·lacions del centre educatiu per a activitats culturals, esportives i de lleure adreçades a la comunitat local.
E4	Convidar agents educatius de l'entorn a participar en les activitats formatives del centre.
E5	Sistematitzar espais virtuals per compartir, gestionar i crear coneixement entre els diferents agents educatius de l'entorn escolar.

ANNEX IV

Protocol d'Absentisme

Aquest document recull el protocol d'actuació de la nostra Escola en cas d'absentisme:

ABSENTISME

El nostre pla integral d'intervenció se situa en el marc d'una escola inclusiva, acollidora i oberta, lligada a projectes de millora d'estratègies metodològiques i organitzatives adreçades a facilitar la reincorporació de l'alumnat a l'aula.

ÀMBIT CENTRE

Sensibilitzem el claustre en la importància d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada davant situacions d'absentisme.

- Informem el claustre sobre les diverses situacions relacionades amb la no assistència a classe: no escolarització, absentisme, abandó escolar. Llei 14/2010 article 52.
- Realitzem actuacions **d'acompanyament i suport a l'alumnat amb factors de risc i a les seves famílies** (recollides al protocol a seguir en aquestes situacions):
- Seguim l'ordre de les actuacions per als diferents professionals: tutor, psicopedagoga, Equip Directiu, OME.

ÀMBIT AULA

Treballem les orientacions i recursos del temes del ***Projecte de Convivència*** que afavoreixin un clima de centre acollidor i inclusiu.

- Seguiment individual (trucades, tutories personalitzades amb els alumnes amb el tutor i/o la psicopedagoga)
- Entrevistes periòdiques (tutor- família) per reflexionar sobre les conseqüències de l'absentisme.
- Fem ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu com a estratègies per implicar l'alumnat en la lluita contra l'absentisme: els projectes potencien un clima integrador i de participació a l'aula.
- Recollim en temps real les faltes d'assistència de l'alumnat: Registre de classe.
- Comunicació de les faltes d'assistència: trucada telefònica o a l'agenda per justificar-les. Les famílies hauran de signar l'agenda o bé justificar la falta aportant algun document si s'escau (paper del metge, ...).
- El Registre de Classe és una graella on es recullen les absències diàries: matí – tarda o retard.
- Afegim el registre de les faltes d'assistència les dades qualitatives (possibles causes, circumstàncies, ...) que permetin l'anàlisi de l'alumnat. Aquestes dades resten recollides a l'agenda dels alumnes.

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA – ESCOLA LUMEN

ÀMBIT ENTORN

- Donem a conèixer a les famílies les NOFC i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
- Utilitzem les tutories i les comunicacions setmanals a l'agenda per afavorir l'acollida, la participació i la informació i comunicació a les famílies, especialment a les de l'alumnat en risc.
- Ens coordinem amb la Comissió d'atenció a l'Absentisme Escolar (OME) per dur a terme actuacions concretes per combatre l'absentisme: fem servir el Pla d'Intervenció i seguim el seu Protocol.

ANNEX V

La mediació escolar

El Departament Psicopedagògic de l'Escola i la Comissió de Convivència han creat una figura de SEE (Suport a l'Educació Emocional) que s'activa a l'hora de resoldre un conflicte entre iguals a l'etapa d'Educació Primària.

A continuació detallem com funciona aquest servei:

Document del Departament d'Ensenyament

ANNEX VI

La Generalitat de Catalunya ofereix uns protocols que serveixen com a base per a la gestió de conflictes en qualsevol marc escolar.

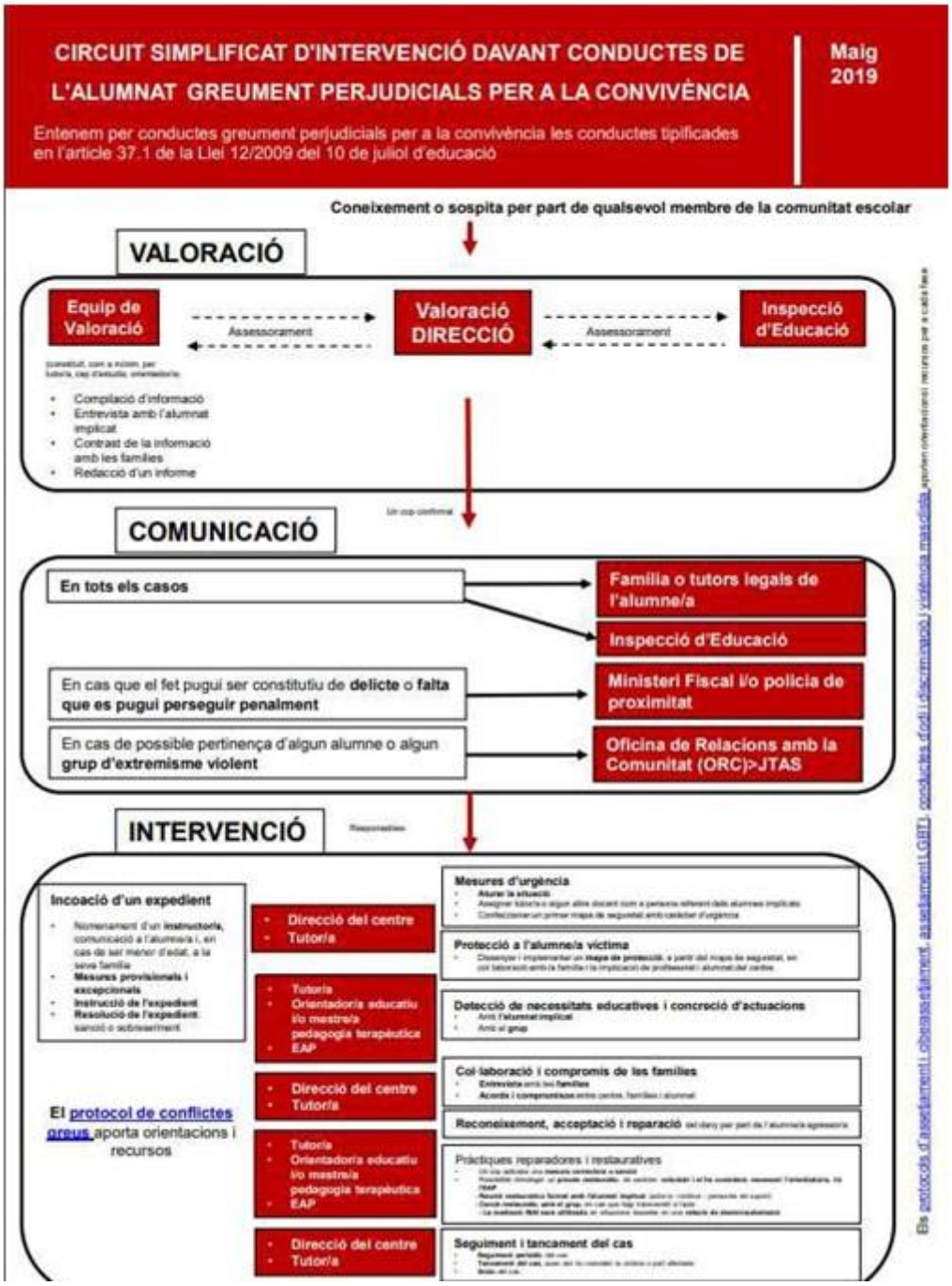

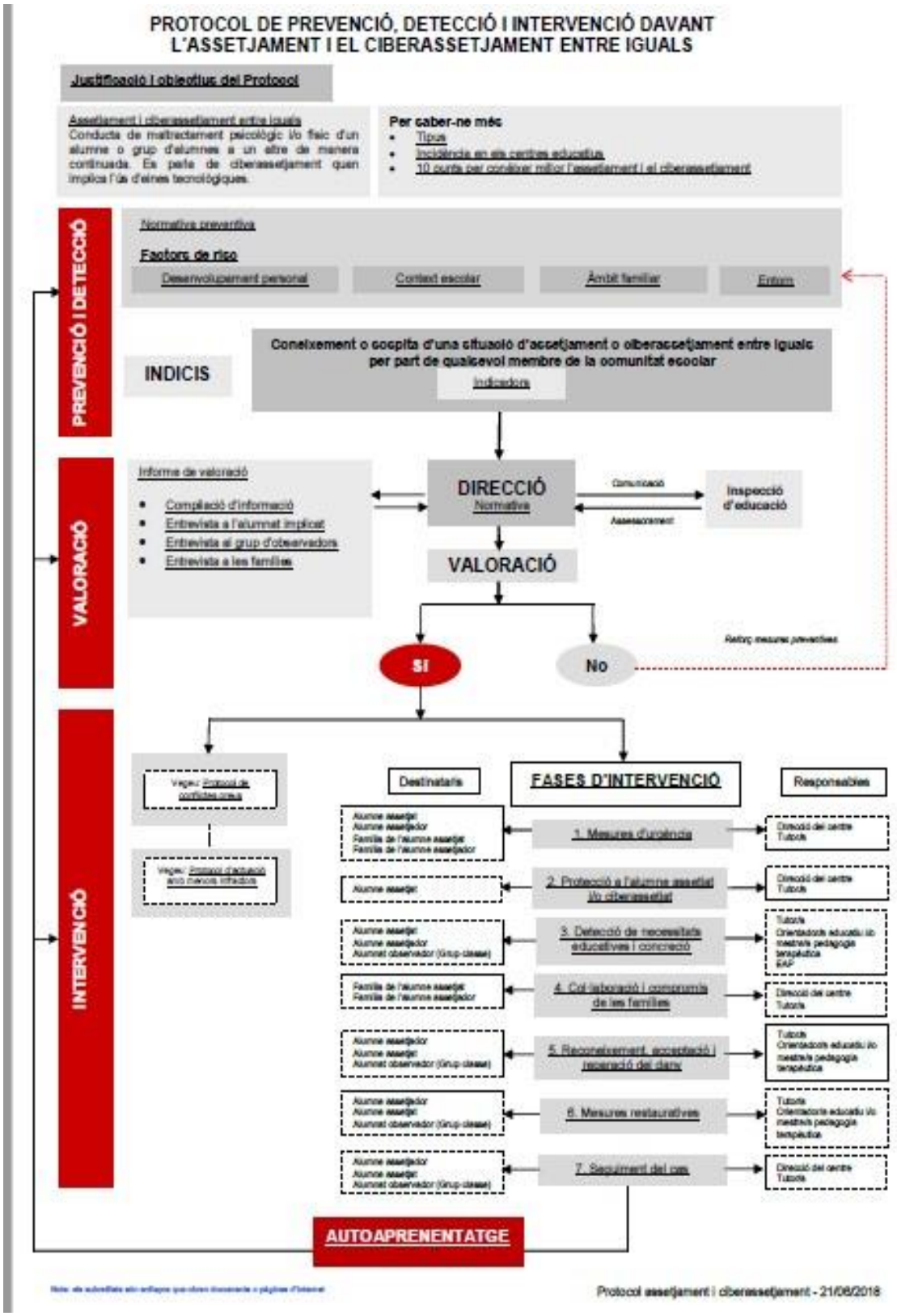
PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ DAVANT L'ASSETJAMENT I EL CIBERASSETJAMENT ENTRE IGUALS
Justificació i objectius del Protocol
Assetjament i ciberassetjament entre iguals
Conducta de maltractament psicològic i/o físic d'un alumne o grup d'alumnes a un altre de manera continuada. Es parla de ciberassetjament quan implica l'ús d'eines tecnològiques.
Per saber-ne més
Tipus
Incidència en els centres educatius
10 curts per conèixer millor l'assetjament i el ciberassetjament
PREVENCIÓ I DETECCIÓ
Normativa preventiva
Factors de risc
Desenvolupament personal
Context escolar
Àmbit familiar
Entorn
INDICIS
Coneixement o sospita d'una situació d'assetjament o ciberassetjament entre iguals per part de qualsevol membre de la comunitat escolar
Indicadors
VALORACIÓ
Informe de valoració
Compilació d'informació
Entrevista a l'alumne implicat
Entrevista al grup d'observadors
Entrevista a les famílies
DIRECCIÓ
Normativa
Comunicació
Assessorament
Inspecció d'educació
VALORACIÓ
Retorn mesures preventives
SI
No
INTERVENCIÓ
Destinataris
FASES D'INTERVENCIÓ
Responsables
1. Mesures d'urgència
2. Protecció a l'alumne assetjat i/o ciberassetjat
3. Detecció de necessitats educatives i concreció
4. Col·laboració i compromís de les famílies
5. Reconeixement, acceptació i reparació del dany
6. Mesures restauratives
7. Seguiment del cas
AUTOAPRENENTATGE
Protocol assetjament i ciberassetjament - 21/06/2018

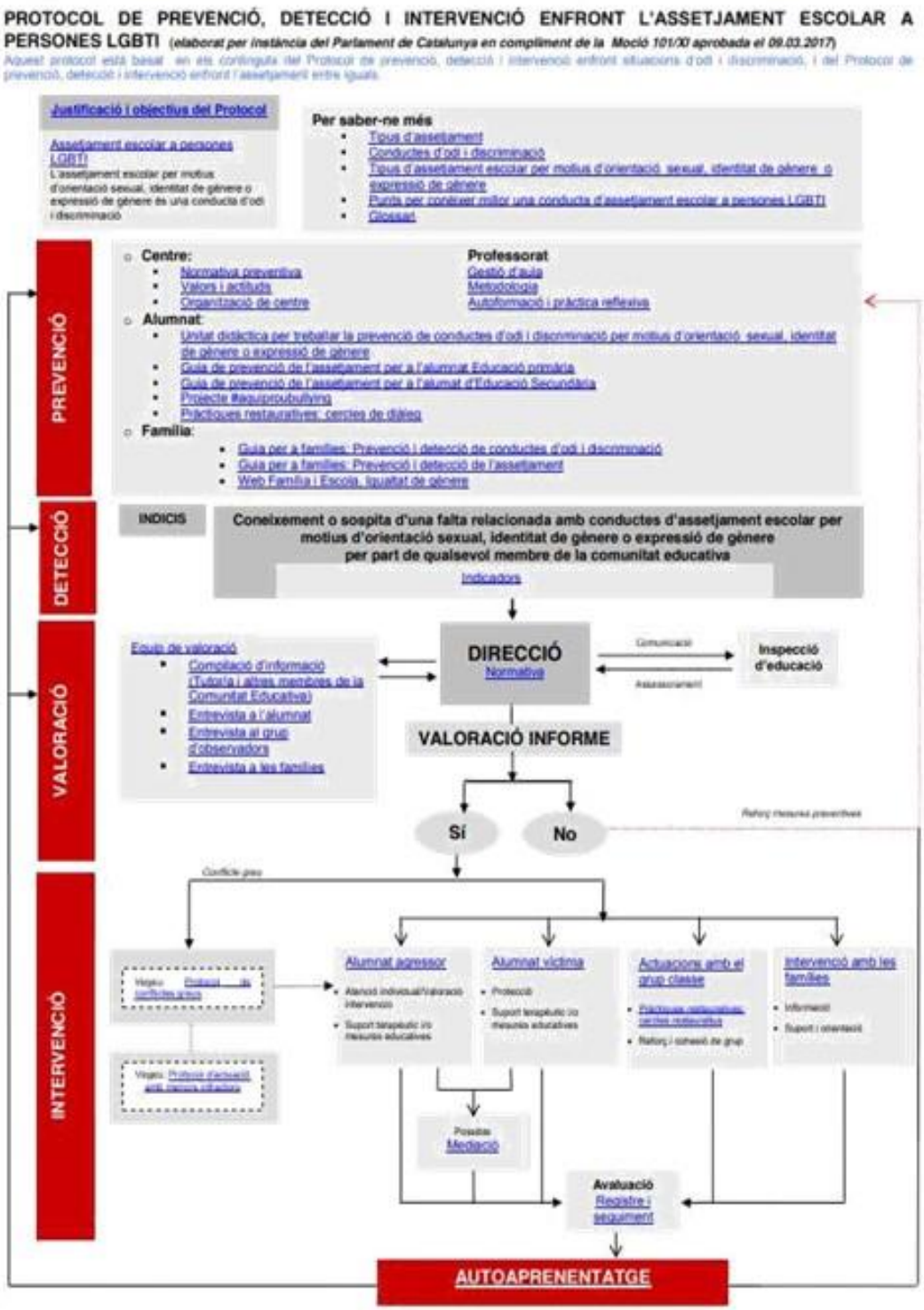
PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ ENFRONT L'ASSETJAMENT ESCOLAR A PERSONES LGBTI (elaborat per instància del Parlament de Catalunya en compliment de la Moció 101/XI aprobada el 09.03.2017)
Aquest protocol està basat en els continguts del Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront situacions d'odi i discriminació, i del Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'assetjament entre iguals
Justificació i objectius del Protocol
Assetjament escolar a persones LGBTI
L'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere és una conducta d'odi i discriminació
Per saber-ne més
Tipus d'assetjament
Conductes d'odi i discriminació
Tipus d'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere
Punts per conèixer millor una conducta d'assetjament escolar a persones LGBTI
Glossari
PREVENCIÓ
Centre:
Normativa preventiva
Valors i actituds
Organització de centre
Professorat
Gestió d'aula
Metodologia
Autoformació i pràctica reflexiva
Alumnat:
Unitat didàctica per treballar la prevenció de conductes d'odi i discriminació per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere
Guia de prevenció de l'assetjament per a l'alumnat Educació primària
Guia de prevenció de l'assetjament per a l'alumnat d'Educació Secundària
Projecte #ausopreubullying
Pràctiques restauratives: cercles de diàleg
Família:
Guia per a famílies: Prevenció i detecció de conductes d'odi i discriminació
Guia per a famílies: Prevenció i detecció de l'assetjament
Web Família i Escola. Igualtat de gènere
DETECCIÓ
INDICIS
Coneixement o sospita d'una falta relacionada amb conductes d'assetjament escolar per motius d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere per part de qualsevol membre de la comunitat educativa
Indicadors
VALORACIÓ
Equip de valoració
Compilació d'informació (Tutor/a i altres membres de la Comunitat Educativa)
Entrevista a l'alumnat
Entrevista al grup d'observadors
Entrevista a les famílies
DIRECCIÓ
Normativa
Comunicació
Assessorament
Inspecció d'educació
VALORACIÓ INFORME
Sí
No
Informe mesures preventives
Conflicte greu
INTERVENCIÓ
Alumnat agressor
Atenció individual/Valoració intervenció
Suport terapèutic i/o mesures educatives
Alumnat víctima
Protecció
Suport terapèutic i/o mesures educatives
Actuacions amb el grup classe
Pràctiques restauratives: cercles restauratius
Reforç i cohesió de grup
Intervenció amb les famílies
Informació
Suport i orientació
Mediació
Avaluació
Registre i seguiment
AUTOAPRENENTATGE

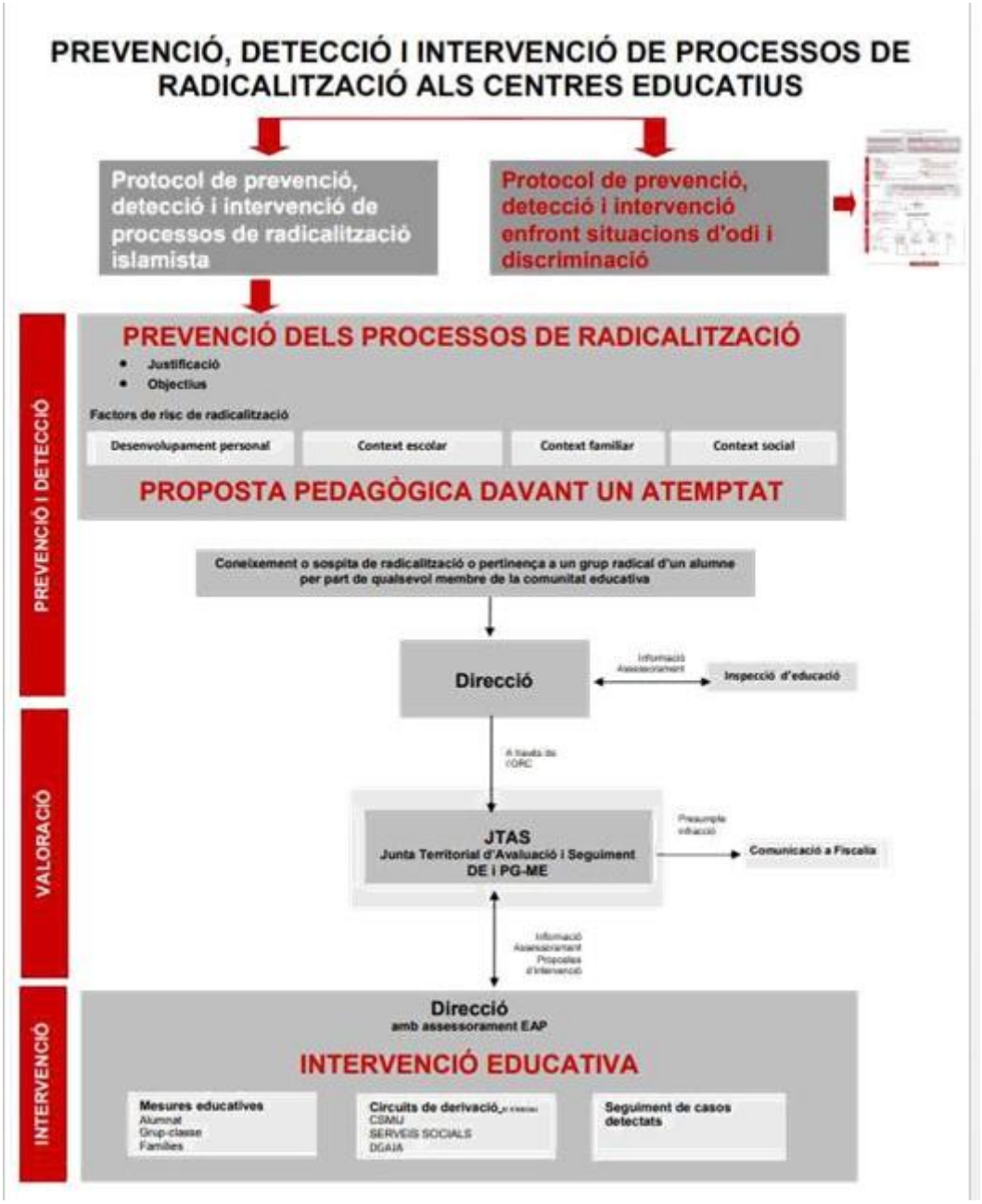
PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ DE PROCESSOS DE RADICALITZACIÓ ALS CENTRES EDUCATIUS
Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització islamista
Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront situacions d'odi i discriminació
PREVENCIÓ I DETECCIÓ
PREVENCIÓ DELS PROCESSOS DE RADICALITZACIÓ
Justificació
Objectius
Factors de risc de radicalització
Desenvolupament personal
Context escolar
Context familiar
Context social
PROPOSTA PEDAGÒGICA DAVANT UN ATEMPTAT
Coneixement o sospita de radicalització o pertinença a un grup radical d'un alumne per part de qualsevol membre de la comunitat educativa
Direcció
Inspecció d'educació
VALORACIÓ
JTAS
Junta Territorial d'Avaluació i Seguiment DE i PG-ME
Comunicació a Fiscalia
INTERVENCIÓ
Direcció
amb assessorament EAP
INTERVENCIÓ EDUCATIVA
Mesures educatives
Alumnat
Grup-classe
Famílies
Circuits de derivació
CSMIJ
SERVEIS SOCIALS
DGAIA
Seguiment de casos detectats